

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

7938

7939

7940

7941

929

0-90

1906

1910

1906

1903

Un. 1936

Upper part of

the ... ..

light

2012

1903

135 #0

227.4

[200]

روح دانش همه بصورت خود در تمام یک صبح و صهارا شد از خاص و عام

۱۳۲۱
شما

*(Avec ce portrait l'âme de Daniche
Demande en tous lieux, qu'unis dans la paix,
Le grand, le petit, le pauvre, le riche
D'un sincère accord goûtent les bienfaits*

*Riza
1903*

ÉCHOS
DE LA
CONFÉRENCE DE LA HAYE
PAR
LE PRINCE ARFA-UD-DOVLEH
MIRZA RIZA KHAN
DANICHE

AMBASSADEUR DE PERSE A CONSTANTINOPEL
EX-ENVOYÉ EXTRAORDINAIRE ET MINISTRE PLÉNIPOTENTIAIRE
AUPRÈS DES COURS DE RUSSIE ET DE SUÈDE ET NORVÈGE.
PREMIER DÉLÉGUÉ DE LA PERSE
A LA CONFÉRENCE DE LA PAIX, TENUE A LA HAYE EN 1899.

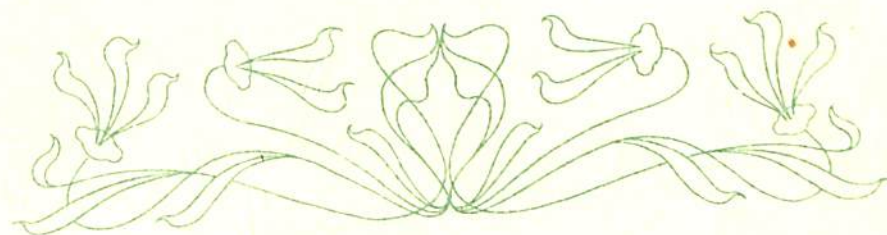
PRÉSIDENT D'HONNEUR
DE L'ALLIANCE UNIVERSELLE DES FEMMES POUR LA PAIX
PAR L'ÉDUCATION.

MEMBRE D'HONNEUR
DE LA
SOCIÉTÉ BELGE POUR LA PROPAGATION DES IDÉES PACIFIQUES

Traduction ou adaptation
en vers ou en prose en quinze langues
de l'original Persan.

CONSTANTINOPLE

1903

A L'ALLIANCE UNIVERSELLE DES FEMMES
POUR LA PAIX PAR L'ÉDUCATION

ET

*EN SOUVENIR DE L'INSIGNE HONNEUR
QU'ELLE A BIEN VOULU ME FAIRE
EN ME NOMMANT
SON PRÉSIDENT D'HONNEUR*

*je dédie ces quelques pages,
qui résument toutes mes pensées
pour le bonheur futur de l'humanité.*

DANICHE.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Если конференція мира въ Гаагѣ, созванная по великодушному почину ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ИМПЕРАТОРА НИКОЛАЯ II, и не возымѣла тѣхъ практическихъ послѣдствій, которыхъ отъ нея ожидали, тѣмъ не менѣе она является однимъ изъ величайшихъ событій нашего времени.

Конференція эта установила въ принципѣ новую эру для взаимныхъ отношеній цивилизованныхъ народовъ, а мысли и взгляды, изложенные въ засѣданіяхъ выдающимсяъ людьми всеѣхъ странъ, относятся къ разряду тѣхъ идей, которыя должны со временемъ охватить весь міръ своимъ плодотворнымъ разцвѣтомъ.

Я задумалъ подвести итогъ выраженнымъ мыслямъ языкомъ, отличнымъ отъ языка официальныхъ протоколовъ.

Да разнесутся эти свѣтлыя идеи на легкихъ крыльяхъ поэзіи во все страны свѣта, какъ лучезарныя вѣстники мира и доброжелательности между людьми!

Въ память содѣйствія Востока при закладкѣ перваго камня того великаго зданія, которое когда нибудь приютитъ подъ своею сѣнью всю человѣческую семью, я посвящаю послѣдующія страницы нескраннымъ поборникамъ братства между всеми людьми-сынами Единого Вѣчнаго Отца.

Данишъ.

или сиречь
(1531) X - 44
7522-57
13570-мб

ПЕРЕВОДЪ РЕСКРИПТА

Его Императорскаго Величества

ШАХА МУЗАФФЕРЪ ЭДДИНА.

Свѣтлѣйшій Атабекъ-Азамъ,

Принцъ Арфа-уд-Довле НАШЪ первый Делегатъ и Уполномоченный на конференціи въ Гаагъ, выполнилъ возложенное на него порученіе вполне согласно НАШЕМУ священному желанію, и своимъ рвеніемъ и способностью заслужилъ вполне НАШЕ къ нему благоволеніе.

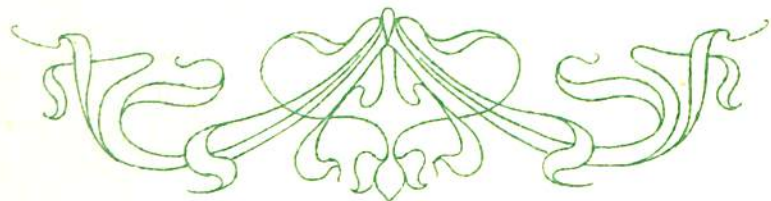
Теперь, когда съ величайшимъ красноречіемъ, онъ на пользу всему міру, въ поэтической формѣ подвелъ итоги преніяма этого Высокаго Собранія,

Мы прочли эти стихи съ полнымъ вниманіемъ,
и они Намъ очень понравились.

Выразите Арфа-уд-Довле по поводу этого
прелестнаго произведенія, направленнаго къ цр-
лямъ чловѣколюбія, Наше особое благоволеніе и
Монаршую милость, которыя Мы сохранимъ къ
нему навсегда.

Мѣсяцъ Джамеди-Эль-Эввелъ
Удъ-Иль 1319.

Его Императорскому Величеству

ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ НИКОЛАЮ АЛЕКСАНДРОВИЧУ

Ваше Императорское Величество,

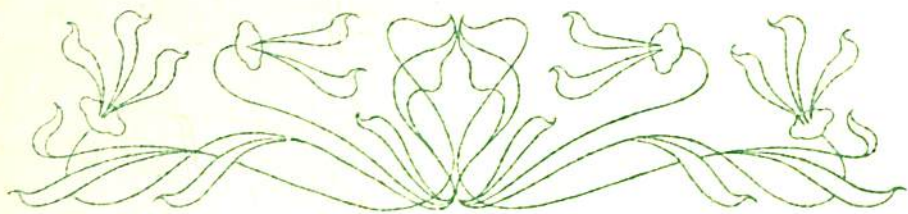
Я постарался воспѣть въ персидскихъ стихахъ раз-
личныя мнѣнія, выраженныя на мирной Конференціи
въ Гаагъ, состоявшейся по Высочайшему почину
ВАШЕГО ВЕЛИЧЕСТВА.

Благоволите, Государь, разрѣшить мнѣ положить
къ подножію ВАШЕГО престола Персидскій подлин-
никъ и Русскій и Французскій переводы моей малень-
кой поэмы. Она будетъ переведена на пятнадцать язы-
ковъ для увѣковѣченія прекрасной мысли созванія Кон-
ференціи мира, членомъ которой я имѣлъ счастье быть,
въ качествѣ уполномоченнаго моего Повелителя.

Благодарное воспоминаніе о мирной Конференціи
на вѣчныя времена начертаетъ имя ВАШЕГО ИМПЕ-
РАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА въ безконечно призна-
тельныхъ сердцахъ всего чловѣчества.

ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕ-
СТВА низжайшій и покорнѣйшій слуга

Риза.

С.-Петербургъ 28 Юля 1901 года.

Господинъ Министръ,

Я воспѣлъ на Персидскомъ языкѣ мысли, выраженныя на конференціи въ Гаагѣ, и намѣренъ теперь обнародовать свое сочиненіе въ переводѣ на пятнадцати языкахъ.

Но раньше, чѣмъ приступить къ исполненію своего намѣренія, я желалъ-бы, чтобы ЕГО ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО, которому мы всецѣло обязаны этимъ чуждымъ дѣломъ, принялъ къ свѣдѣнію мое намѣреніе.

За сѣмъ, Господинъ Министръ, я Васѣ покорнѣйше прошу повернуть къ стопамъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА мою рукопись, которую я честь имѣю Вамъ препроводить при сѣмъ.

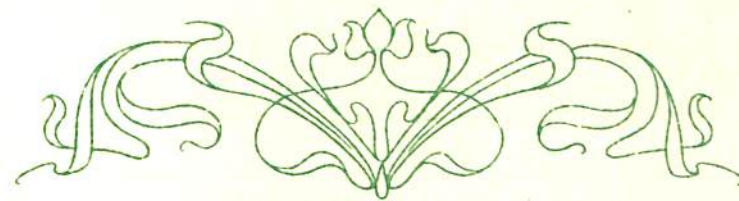
Влаговолите принять увѣренія въ истинномъ моемъ уваженіи.

Принцъ : М. Риза-Ханъ.

Его Сіятельству

Графу Ламздорфу

Министру Иностранныхъ Дѣлъ.

С.-Петербургъ 4/17 Юля 1901 года.

Господинъ Посланникъ,

Я не преминулъ представить ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ прекрасное произведеніе пера Вашей Святлости, которое имѣетъ задачей воспѣть мысли, выраженныя на конференціи въ Гаагѣ.

Августѣйшій мой Повелитель съ большимъ удовольствіемъ принялъ къ свѣдѣнію Вашъ литературный трудъ и соблаговолилъ поручить мнѣ изъяснить Вашей Святлости ЕГО МОНАРШУЮ благодарность.

Считаю для себя пріятнымъ долгомъ заявить Вамъ о всемъ вышеизложенномъ и пользуюсь случаемъ, чтобы повторить Вамъ, Господинъ Посланникъ, увѣренія въ моемъ глубочайшемъ уваженіи.

Графъ Ламздорфъ.

Его Святлости

Принцу Мирза Риза Ханъ

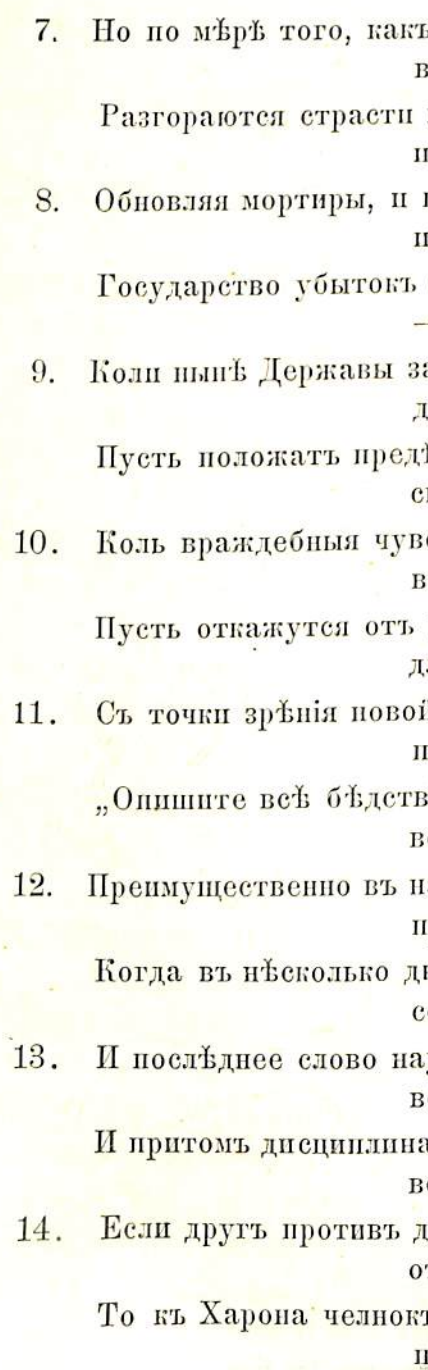
Чрезвычайному Посланнику и
Полномочному Министру Персіи
и пр. и пр. и пр.

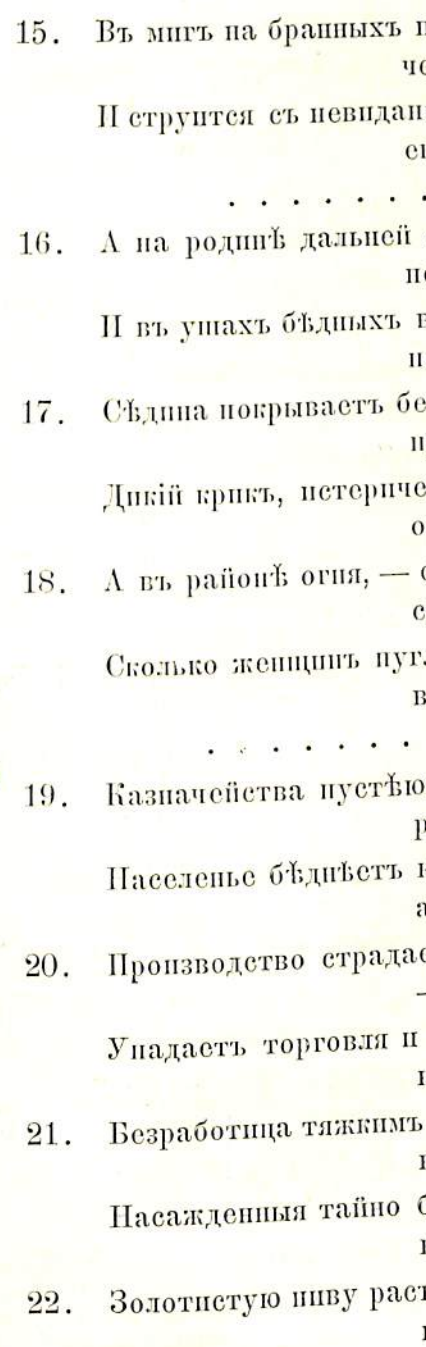

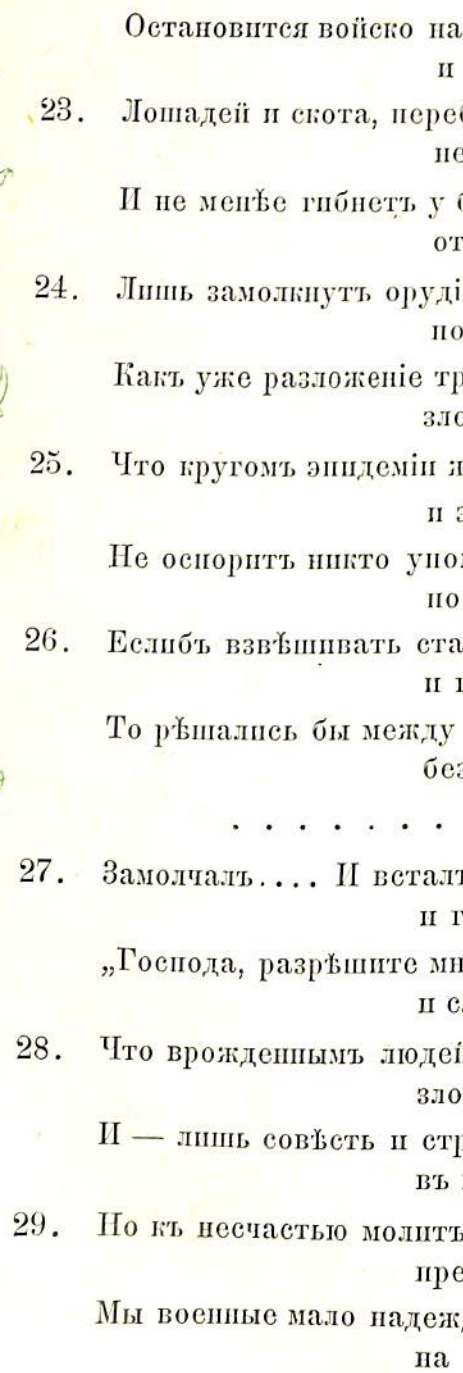
МИРЪ.

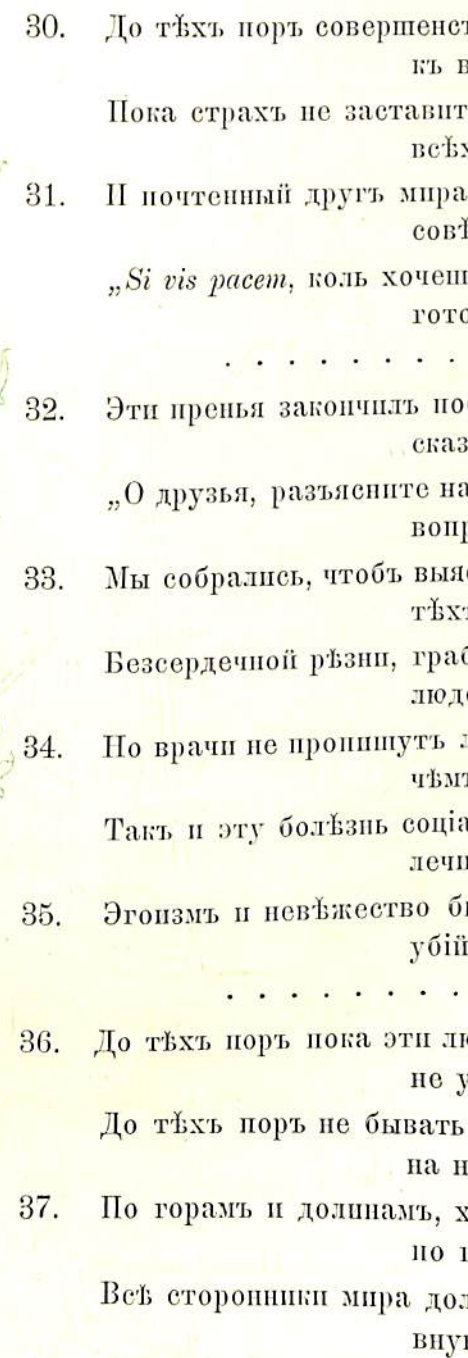
—x—

1. Вотъ собрались отъ близкихъ и дальнихъ народовъ
посланники мудрые въ Гаагу,
Чтобы дружнымъ совѣтомъ найти основанія
прочному общему миру.
Краспорѣчїи гениі явился въ собранье
и ликъ свой открылъ благородный.
2. Совѣщанье открылъ приводимыми ниже
словами ученый посланникъ :
„Никогда не возникнетъ войны, если только
Правители, совѣсть имѣя,
Перестанутъ прельщаться чужими землями,
довольные тѣмъ, чѣмъ владѣютъ.
3. Надлежало-бъ ораторамъ — пламеннымъ словомъ,
— перомъ, литераторамъ должно-бъ,
Сбѣять сѣмя любви, справедливости, правды
и — миръ обезпеченъ надежно.“
4. Но другой возразилъ : „Договоромъ Державы
взаимно должны обязаться
Всѣ возникшіе споры подвергнуть рѣшеню
судовъ полюбовныхъ-третейскихъ.
5. При такихъ обстоятельствахъ всѣ столкновенья
окончатся скоро и мирно.“
6. Соглашаясь съ нимъ въ принципѣ, выявилъ третій :
„Войска и оружье виною !
Совершенствовать вооруженіе войска
пытаются всѣ государства.

-
7. Но по мѣрѣ того, какъ орудіи убійства
       въ Европѣ страшнѣй измышляютъ,
 Разгораются страсти и жажда наживы
       и . . . вотъ результаты прогресса !
8. Обновляя мортиры, и пушки и ружья
       и — численность армій умножа,
 Государство убытокъ себѣ причиняетъ,
       — народъ непосильно страдаетъ.
9. Коли нынѣ Державы заправду рѣшили
       другъ съ другомъ жить мирною жизнью.
 Пусть положатъ предѣлы изобрѣтеньямъ новымъ,
       связавъ себя крѣпкимъ обѣтомъ ;
10. Коль враждебныя чувства они позабыли,
       всю выкинувъ злобу изъ сердца,
 Пусть откажутся отъ умноженія войска,
       для пользы своей и сосѣдей ! “
11. Съ точки зрѣнія новой къ вопросу отнесся
       посланникъ, затѣмъ говорившій :
 „Опишите все бѣдствія, ужасы, горе,
       войной причиненныя людямъ,
12. Преимущественно въ настоящее время,
       при нашихъ путяхъ сообщенія,
 Когда въ нѣсколько дней сотни тысячъ возможно
       собрать для кровавыхъ сраженій
13. И послѣднее слово науки являетъ
       воюющихъ вооруженье,
 И притомъ дисциплина строга, да искусство
       военное все изучили !
14. Если другъ противъ друга построится нынѣ
       отборныя арміи эти,
 То къ Харона челнокъ соберется въ минуту
       по тысячѣ душъ пораженныхъ.

-
15. Въ мигъ на брашныхъ поляхъ нарастаютъ холмы
       человѣческихъ тѣлъ бездыханныхъ
 И струится съ невиданно страшныхъ холмовъ
       еще теплая кровь ручейками. . . . .
16. А на роднѣй дальней семья за семьей
       покрывается трауромъ печальнымъ
 И въ ушахъ бѣдныхъ вдовъ и несчастныхъ сиротъ
       по почамъ раздаются стенанья.
17. Сѣдина покрываетъ безмолвныхъ отцовъ,
       проклинающихъ вздохомъ побѣду ;
 Дикій крикъ, истерическій плачь матерей
       окружающихъ въ ужасъ приводитъ.
18. А въ районѣ огня, — сколько жертвъ перестрѣлки
       среди грудъ очаговъ разоренныхъ ?!
 Сколько женщинъ пугливыхъ, невпечальныхъ дѣтей
       въ изступленье приходитъ отъ страха !...
19. Казначейства пустѣютъ, топаютъ финансы,
       ростутъ лишь долги непомерно :
 Населенье бѣднѣетъ какъ здѣсь, такъ и тамъ,
       а Державы прельстились наживой !!
20. Производство страдаетъ, стѣсняясь въ расходахъ,
       — безденежье всехъ удручаетъ,
 Упадаетъ торговля и честные люди
       не могутъ платить, разоряясь.
21. Безработица тяжкимъ ударомъ ложится
       на все населеніе края, —
 Пасажденные тайно благія надежды
       приносятъ лишь голодъ и горе.
22. Золотистую пиву растопчутъ солдаты
       невольно, въ походномъ движеніи ;

-
- Остановится войско на пастбищѣ тучномъ
и пустошь оставятъ владѣльцу ;
23. Лошадей и скота, перебитыхъ палубою
песчаное множество всюду
И не менѣе гибнетъ у бѣдныхъ селянъ ихъ
отъ голода, жажды и мора.
24. Лишь замолкнуть орудія послѣ сраженія и
пороха дымъ пронесется,
Какъ уже разложеніе труповъ окрестность
зловоніемъ такъ насыщаетъ,
25. Что кругомъ эпидеміи жителей косятъ
и этимъ бѣду довершаютъ.
Не оспоритъ никто упомянутыхъ мною
послѣдствій войны современной.
26. Еслибъ взвѣшивать стали Монархи разсудкомъ
и голосу сердца внимали
То рѣшились бы между народами споры
безкровно и безъ этихъ бѣдствій.“
.....
27. Замолчалъ.... И всталъ делегатъ, изъ военныхъ,
и громко на то возразилъ :
„Господа, разрѣшите мнѣ высказать мнѣнье—
и словъ я не много потрачу, —
28. Что врожденнымъ людей недостаткомъ считаю
злосчастную зависть и жадность
И — лишь совѣсть и страхъ удержать ихъ способны
въ границахъ дурныхъ пожеланій.
29. Но къ несчастью молить слабосильная совѣсть
предъ властнымъ голосомъ страсти !
Мы военные мало надеждъ возлагаемъ
на совѣсть, и думаемъ вотъ какъ :

-
30. До тѣхъ поръ совершенствуйте приспособленія
къ вторженію и къ отраженію,
Пока страхъ не заставитъ сосѣдей уважить
вѣхъ Вашихъ законныхъ претензій.“
31. И почтенный другъ мира при этомъ напомнилъ
совѣту пословицу римлянъ :
„*Si vis pacem, коль хочешь ты мира, то помни :*
готовься къ войнѣ — *para bellum.*“
.....
32. Эти пренія закончилъ посланникъ Востока,
сказавъ въ свою очередь вотъ что :
„О друзья, разъясните намъ, будьте любезны,
вопросъ этотъ трудный и сложный !
33. Мы собрались, чтобъ выяснитъ точно причину
тѣхъ варварскихъ войнъ и насилій,
Безсердечной рѣзни, грабежей, что и прежде
людей постигали, и нынѣ.
34. Но врачи не проишутъ лекарства зараѣ,
чѣмъ сущность болѣзни изучать,
Такъ и эту болѣзнь социальную надо
лечить и — безъ мысли предвзятой.
35. Эгоизмъ и невѣжество были причиной
убійства время ужъ Адама !
.....
36. До тѣхъ поръ пока эти людей недостатки
не устранены будутъ вовсе
До тѣхъ поръ не бывать безмятежному миру
на нашей жестокой планетѣ !
37. По горамъ и долинамъ, холмамъ и равнинамъ,
по городу и по деревнѣ
Всѣ сторонники мира должны неустанно
внушать населенію сознанье,

38. Что сограждане все: европейцы, китайцы, индусы
и жители Африки знойной,
Такъ какъ все мы живемъ на единой планетѣ
и всею она общая родина;
39. Что Господь, сотворивъ человѣка изъ праха,
умомъ надѣлилъ его свѣтлымъ; —
Богъ насъ всехъ сотворилъ, нами умъ руководить
одинъ, какъ и Богъ, сотворившій;
40. Что отъ зла человѣку внушилъ отвращенье
большое къ добру тяготѣнье
И поэтому главный завѣтъ у насъ общій,
название религій — совѣсть.
41. И Создатель одинъ, и законы разсудка,
одинъ у насъ совѣсти голосъ,
Земной шаръ нераздѣленъ, одни у насъ предки, —
такъ братья же мы межъ собою!
42. Распадаются люди, однако, по странамъ,
въ которыхъ живутъ, на народы
И разумно довѣрили власть надъ собою
отдѣльнымъ главамъ государства.
43. Потому нужно прежде всего, чтобы этихъ
вождей отношенія были
Чисто братскими и послужили началомъ
для искренней дружбы народовъ;
44. Имъ взирать надлежало-бъ отеческимъ окомъ
не только на собственныхъ гражданъ,
Но о благѣ всего человѣчества также
заботиться любвеобильно.
45. Изъ союза такого, — на братскихъ основахъ,
безъ всякаго, вѣрьте, сомнѣнья
Прочный миръ возродится на радость Вселенной,
какъ рогъ изобилія — щедрый.

46. Но щедроты природы не столь равномерны
и націи разно развиты,
Потому пусть богатые въ помощь приходятъ
своимъ обездоленнымъ братьямъ;
47. Пусть удѣлитъ плодовъ просвѣщенія Западъ
Востоку, судить капиталы,
И заботится Югъ, столь богатый, культурный,
о Сѣверѣ хладномъ и дикомъ.
48. Когда между людьми простодушное братство
уладить все ссоры и споры,
То и поводъ исчезнетъ для войнъ и насилій,
не будетъ народныхъ волненій.
49. Окрылите немного фантазію Вашу,
любезными гляньте очами
И увидите сами какъ просто, доступно
— *недостижимое* счастье! "
- .....
50. Таковы делегатовъ сужденія были
на международномъ совѣтѣ.
.....
51. Благородно Державы рѣшили совместно
найти всеми силами выходъ
Изъ порядка отжившей народной расправы,
облитой слезами и кровью...
52. Что по этому поводу слышала *Дания*
отъ мудрыхъ людей конца вѣка,
Все проекты и все противъ нихъ возраженія
на конференціи мира
53. Онъ собралъ въ этой пѣсни, всехъ лицъ призывая,
могущихъ содѣйствовать дѣлу,
Свою долю внести въ мирозданья починъ,
угодный и Господу Богу.

AVANT-PROPOS

Si la Conférence de la Haye, due à la généreuse initiative de S. M. le Tsar NICOLAS II, n'a pas eu jusqu'ici tous les résultats pratiques qu'on en espérait, elle n'en est pas moins un des grands événements de notre époque.

Elle a inauguré, en principe, une ère nouvelle pour les relations des peuples civilisés. Les idées qui y ont été exposées par des hommes éminents, sont de celles qui ne peuvent manquer de s'épanouir un jour sur le monde entier en une brillante et bienfaisante floraison.

J'ai voulu les résumer en un autre langage que celui des procès-verbaux officiels. Puissent-elles, sur les ailes légères de la poésie, s'envoler en tout pays, messagères de paix et de bonne volonté entre les hommes.

En souvenir de la coopération de l'Orient à la pose de la première pierre de l'Edifice qui abritera un jour la grande famille humaine, je dédie ces quelques pages à tous les amis sincères de la fraternité entre les enfants d'un même Père.

DANICHE.

TRADUCTION DU RESCRIT

DE

S. M. I. MOUZAFFER-EDDIN-SCHAH

ALTESSE ATABEKAZAM,

Le PRINCE ARFA-UL-DOVLEH, qui était notre premier Délégué et Plénipotentiaire à la Conférence de La Haye, s'est acquitté de ce mandat d'une façon parfaitement conforme à Notre désir sacré.

Il a, par conséquent, mérité notre satisfaction par sa capacité et son zèle.

Et maintenant qu'avec la plus grande éloquence il a, pour le profit de tout le monde, résumé dans une poésie les débats de cette Haute Assemblée,

*Nous avons lu ces vers avec toute attention, et ils
Nous ont plu beaucoup.*

*Exprimez à Arfa-ul-Dovleh, à l'occasion de
cette charmante composition humanitaire, la bien-
veillance toute particulière et la faveur Impériale
que Nous lui réserverons toujours.*

*Mois de Djémadi-el-Evel
Oud-Ile
1319.*

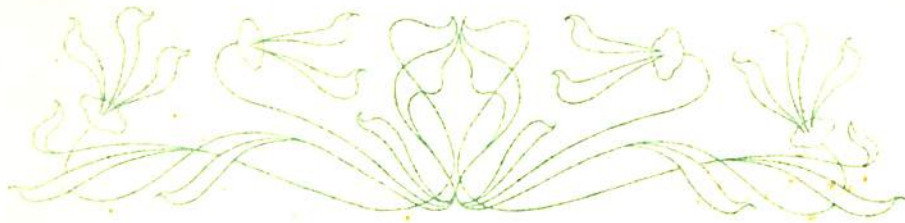
A Sa Majesté l'Empereur Nicolas II.

SIRE,

*J'ai essayé de chanter en persan les différentes
opinions émises à la Conférence de La Haye, dont
Votre Majesté Impériale a été l'Auguste initiateur.
Daignez donc, Sire, me permettre de déposer au pied
de Votre trône, en manuscrit persan, russe et français,
mon petit poème, qui va être traduit en quinze langues,
pour immortaliser la belle idée de la Conférence de
la Paix, à laquelle j'ai eu l'honneur d'assister en
qualité de délégué de Mon Auguste Maître, et qui
gravera à tout jamais le nom de Votre Majesté
Impériale dans le cœur reconnaissant de tout être
humain.*

*De Votre Majesté Impériale le très humble et
obéissant serviteur.*

Signé : P^{ce} M. RIZA-KHAN.

St. Pétersbourg, 28 Juin 1901.

MONSIEUR LE MINISTRE,

J'ai célébré en persan toutes les idées émises à la Conférence de la Haye ; j'ai l'intention de les publier et de les traduire en quinze langues, mais avant de le faire, je désirerais que Sa Majesté Impériale, à qui nous devons cette œuvre d'humanité, en prenne connaissance.

Je Vous prie donc, Monsieur le Ministre, de bien vouloir déposer aux pieds de Sa Majesté Impériale, les manuscrits que j'ai l'honneur de Vous transmettre ci-joints.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma parfaite considération.

Signé : P^{ce} MIRZA RIZA-KHAN.

A Son Excellence

Monsieur le Comte Lamsdorff

Ministre des Affaires Étrangères.

St. Pétersbourg, le 4/17 Juillet 1901.

MONSIEUR L'ENVOYÉ,

Je n'ai pas manqué de soumettre à Sa Majesté l'Empereur la belle œuvre due à la plume de Votre Altesse, et qui a pour objet de célébrer les idées émises à la Conférence de la Haye.

Mon Auguste Maître en a pris connaissance avec un vif plaisir et a daigné me charger de faire parvenir à Votre Altesse ses remerciements.

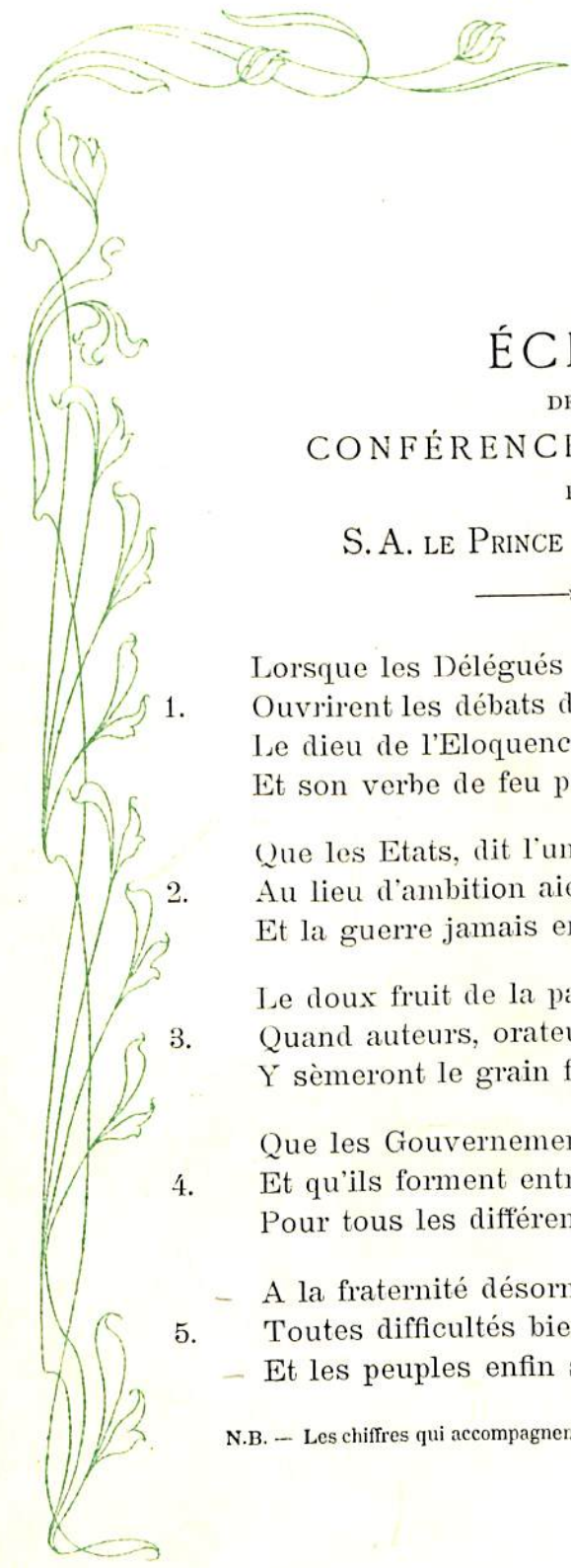
En me faisant un agréable devoir de Vous faire part de ce qui précède, je saisis la présente occasion pour Vous renouveler, Monsieur l'Envoyé, l'expression de ma considération très-distinguée.

Signé : Cte LAMSDORFF.

A Son Altesse

le Prince Mirza-Riza-Khan

*Envoyé Extraordinaire
et Ministre Plénipotentiaire de Perse.*

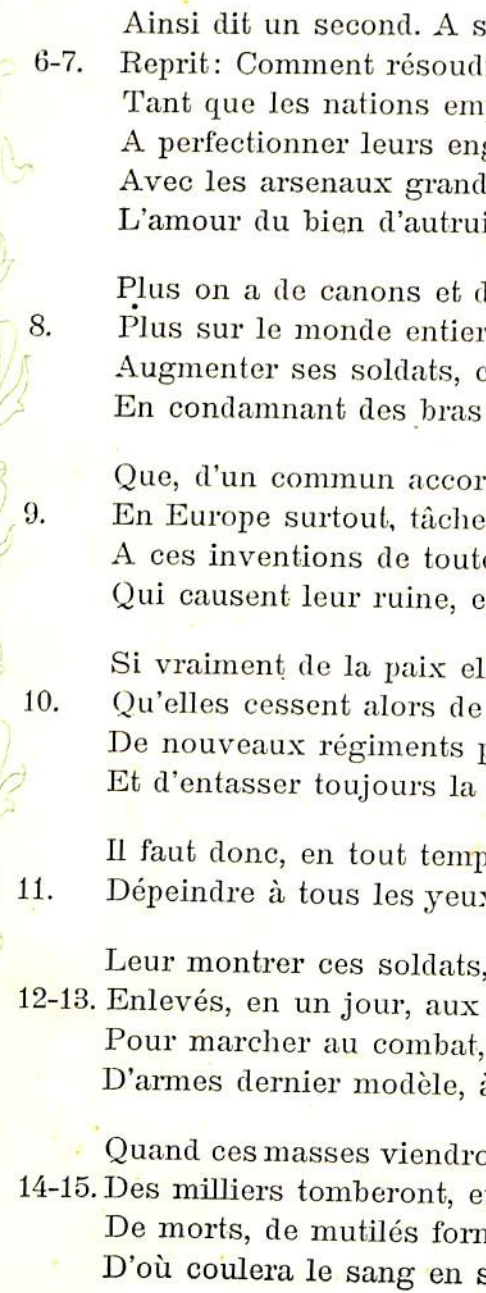

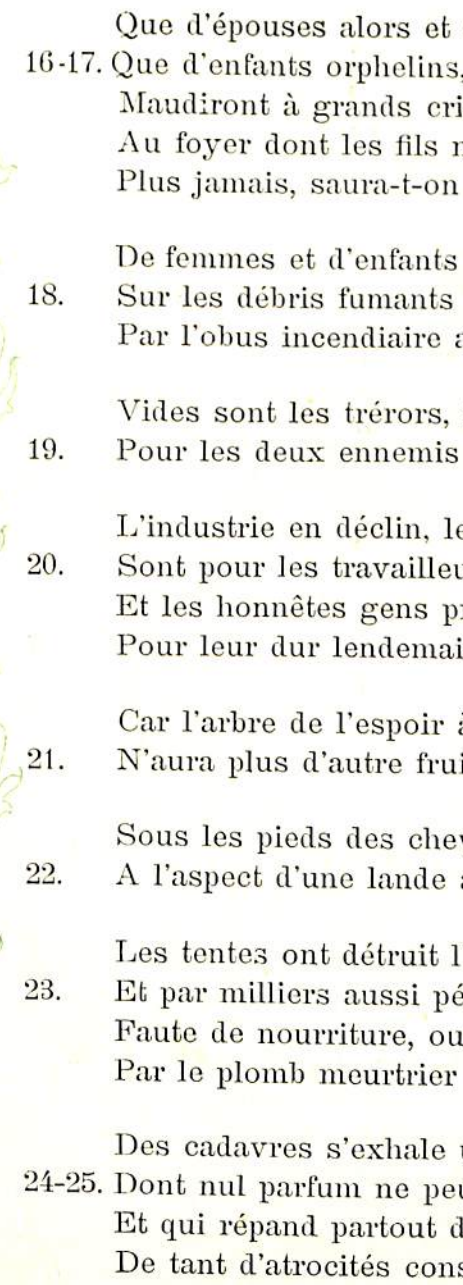
ÉCHOS
DE LA
CONFÉRENCE DE LA HAYE
PAR
S. A. LE PRINCE MIRZA-RIZA-KHAN

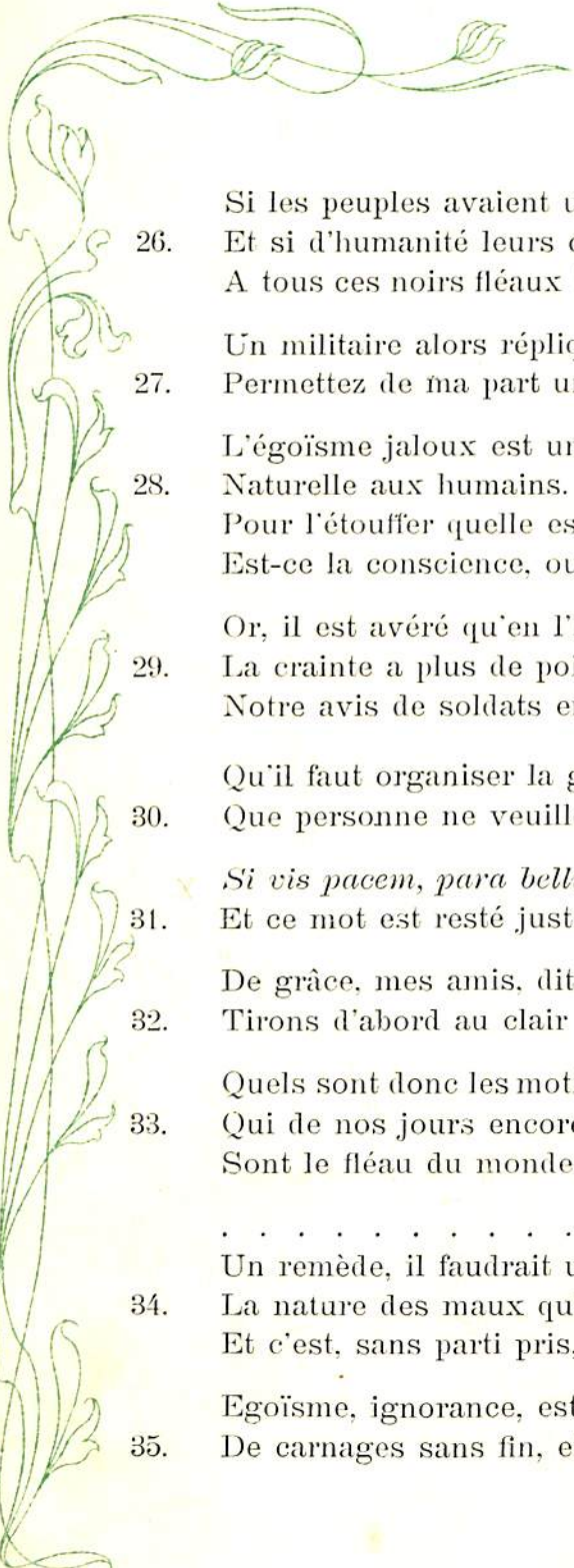
---

1. Lorsque les Délégués au Congrès de la Haye
Ouvrirent les débats de la Haute Assemblée,
Le dieu de l'Eloquence alors se révéla,
Et son verbe de feu par leur bouche parla.
2. Que les Etats, dit l'un, contents de leur puissance,
Au lieu d'ambition aient de la conscience.
Et la guerre jamais entre eux n'éclatera.
3. Le doux fruit de la paix sur leur sol germera.
Quand auteurs, orateurs, princes de la Science,
Y sèmeront le grain fécond de la clémence.
4. Que les Gouvernements unissent leurs efforts,
Et qu'ils forment entre eux une ligue des forts,
Pour tous les différends offrant son arbitrage.
5. A la fraternité désormais plus d'outrage!
Toutes difficultés bientôt s'aplaniront,
Et les peuples enfin se réconcilieront.

N.B. — Les chiffres qui accompagnent le texte indiquent les strophes de l'original.

-
- Ainsi dit un second. A son tour, un troisième
- 6-7. Reprit: Comment résoudre un semblable problème,
Tant que les nations emploieront leurs deniers
A perfectionner leurs engins meurtriers ?
Avec les arsenaux grandit la convoitise,
L'amour du bien d'autrui, de la terre conquise.
8. Plus on a de canons et de fusils nouveaux,
Plus sur le monde entier on déchaîne de maux.
Augmenter ses soldats, c'est chercher son dommage,
En condamnant des bras au stérile chômage.
9. Que, d'un commun accord, les Puissances enfin,
En Europe surtout, tâchent de mettre fin
A ces inventions de toute espèce d'armes,
Qui causent leur ruine, et coûtent tant de larmes !
10. Si vraiment de la paix elles ont le désir,
Qu'elles cessent alors de dresser à plaisir
De nouveaux régiments pour les jours de bataille,
Et d'entasser toujours la poudre et la mitraille.
11. Il faut donc, en tout temps, dit l'un des orateurs,
Dépeindre à tous les yeux la guerre et ses horreurs:
Leur montrer ces soldats, par centaines de mille
- 12-13. Enlevés, en un jour, aux champs comme à la ville,
Pour marcher au combat, munis à profusion
D'armes dernier modèle, à répétition.
- 14-15. Quand ces masses viendront se heurter dans la plaine,
Des milliers tomberont, et l'hécatombe humaine
De morts, de mutilés formera des monceaux,
D'où coulera le sang en sinistres ruisseaux.

-
- Que d'épouses alors et de sœurs éplorées,
- 16-17. Que d'enfants orphelins, que d'amours ignorées
Maudiront à grands cris les auteurs de leur deuil !
Au foyer dont les fils ne franchiront le seuil
Plus jamais, saura-t-on combien d'âmes brisées !
18. De femmes et d'enfants que de larmes versées
Sur les débris fumants de leur toit effondré
Par l'obus incendiaire aveuglement tiré !
19. Vides sont les trésors, fatale est la ruine
Pour les deux ennemis avides de rapine.
20. L'industrie en déclin, le commerce arrêté
Sont pour les travailleurs une calamité,
Et les honnêtes gens pris dans cette déroute
Pour leur dur lendemain n'ont que la banqueroute,
21. Car l'arbre de l'espoir à grand peine planté
N'aura plus d'autre fruit que gêne et pauvreté !
22. Sous les pieds des chevaux la campagne foulée
A l'aspect d'une lande aride et désolée.
23. Les tentes ont détruit l'herbe des hauts plateaux,
Et par milliers aussi périssent les troupeaux,
Faute de nourriture, ou bêtes mutilées
Par le plomb meurtrier dans d'horribles mêlées.
- 24-25. Des cadavres s'exhale une fétide odeur,
Dont nul parfum ne peut vaincre la puanteur,
Et qui répand partout des miasmes de peste,
De tant d'atrocités conséquence funeste.

Si les peuples avaient un peu plus de raison,
 26. Et si d'humanité leurs chefs prenaient leçon,
 A tous ces noirs fléaux ils sauraient mettre un terme.

Un militaire alors répliqua, d'un ton ferme :
 27. Permettez de ma part une observation :

L'égoïsme jaloux est une passion
 28. Naturelle aux humains. Avide, insatiable,
 Pour l'étouffer quelle est la puissance capable ?
 Est-ce la conscience, ou bien plutôt la peur ?

Or, il est avéré qu'en l'homme le meilleur
 29. La crainte a plus de poids qu'une vertu sublime.
 Notre avis de soldats en reste à la maxime :

Qu'il faut organiser la guerre avec tant d'art,
 30. Que personne ne veuille en courir le hasard.

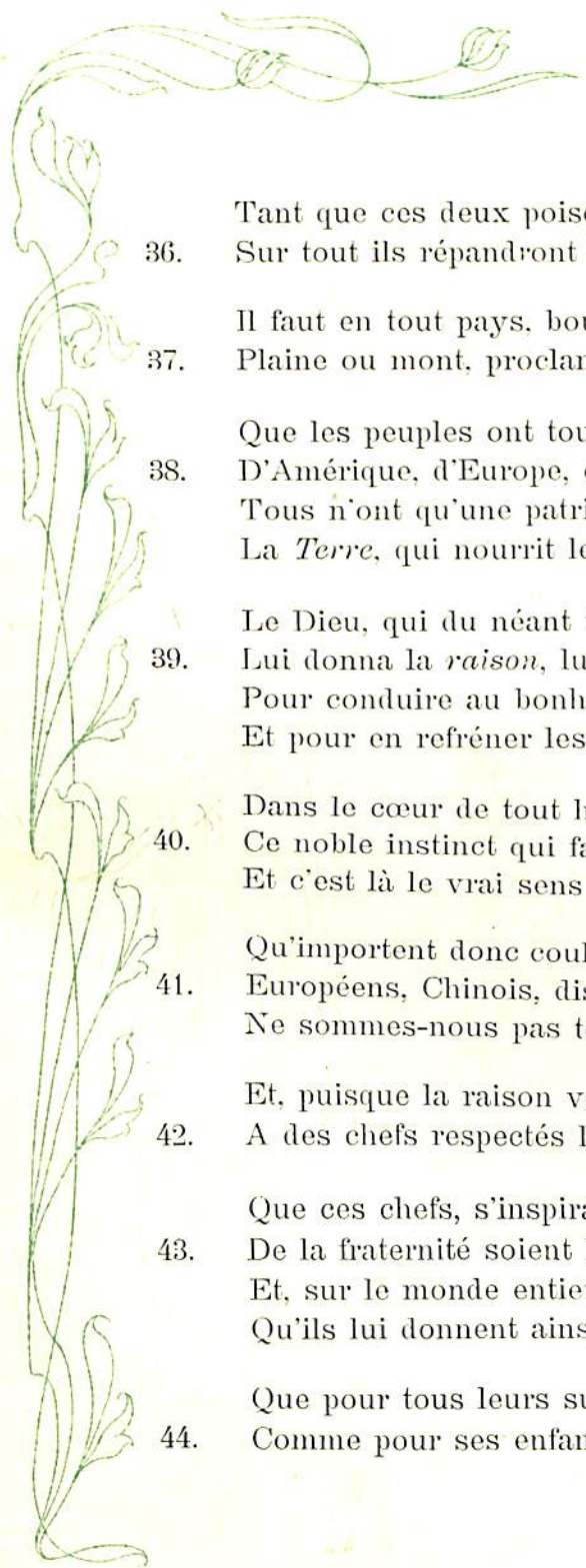
Si vis pacem, para bellum, a dit un sage,
 31. Et ce mot est resté juste comme un adage.

De grâce, mes amis, dit un Oriental,
 32. Tirons d'abord au clair le principe du mal.

Quels sont donc les motifs des massacres, des guerres,
 33. Qui de nos jours encore, aussi bien que naguères,
 Sont le fléau du monde? . . . . .

. . . . . Avant de proposer
 Un remède, il faudrait un peu mieux préciser
 34. La nature des maux qu'il s'agit de combattre,
 Et c'est, sans parti pris, le grand point à débattre,

Egoïsme, ignorance, est-il d'autres facteurs
 35. De carnages sans fin, et de tant de malheurs ?

Tant que ces deux poisons infecteront la terre,
 36. Sur tout ils répandront leur souffle délétère.

Il faut en tout pays, bourg, village, cité,
 37. Plaine ou mont, proclamer la sainte vérité :

Que les peuples ont tous une même origine.
 38. D'Amérique, d'Europe, ou d'Afrique ou de Chine,
 Tous n'ont qu'une patrie et la même pour tous :
 La *Terre*, qui nourrit le moindre d'entre nous.

Le Dieu, qui du néant tira la race humaine,
 39. Lui donna la *raison*, lumière souveraine
 Pour conduire au bonheur toutes les nations,
 Et pour en refréner les viles passions.

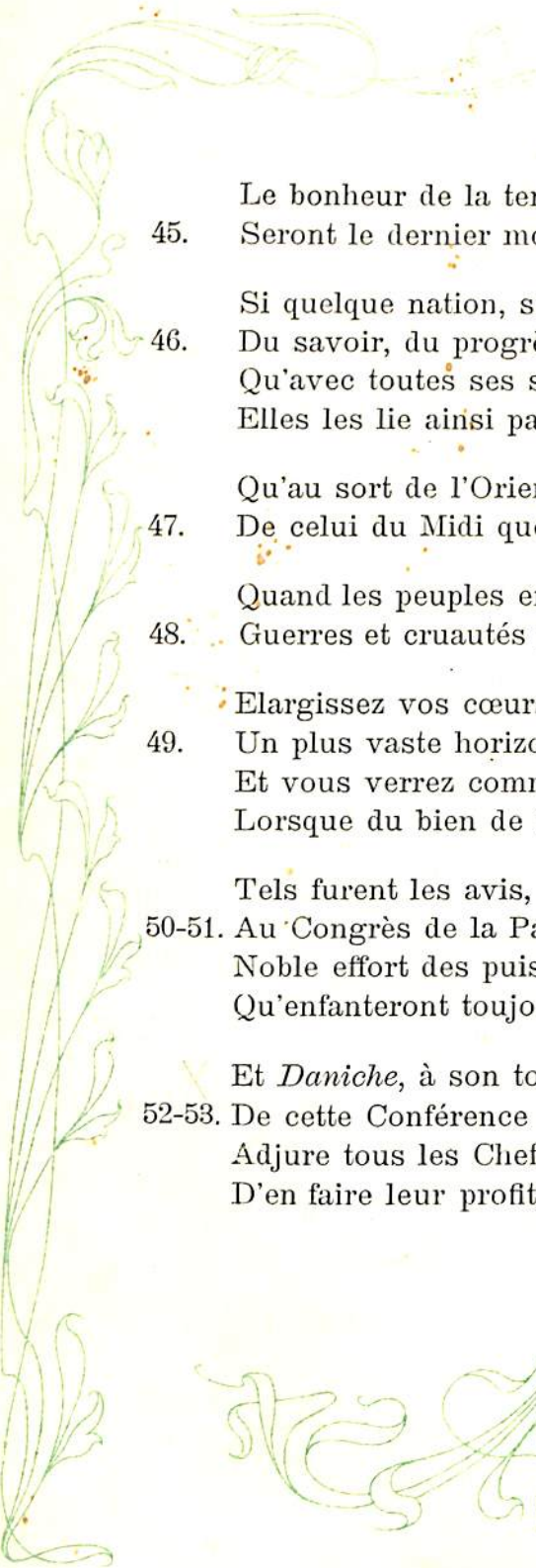
Dans le cœur de tout homme il mit la *conscience*,
 40. Ce noble instinct qui fait la divine science,
 Et c'est là le vrai sens de la *religion*.

Qu'importent donc couleur, ou langue, ou région ?
 41. Européens, Chinois, disons à tous : mon frère !
 Ne sommes-nous pas tous enfants d'un même Père ?

Et, puisque la raison veut que, dans tout pays,
 42. A des chefs respectés les peuples soient soumis,

Que ces chefs, s'inspirant d'une amitié sincère,
 43. De la fraternité soient la leçon première,
 Et, sur le monde entier répandant leurs bienfaits,
 Qu'ils lui donnent ainsi le bien être et la paix !

Que pour tous leurs sujets leur souci soit le même,
 44. Comme pour ses enfants un père qui les aime !

45. Le bonheur de la terre et sa prospérité
Seront le dernier mot de leur fraternité.

46. Si quelque nation, sur la route royale
Du savoir, du progrès, devance sa rivale,
Qu'avec toutes ses sœurs partageant son trésor
Elles les lie ainsi par une chaîne d'or !

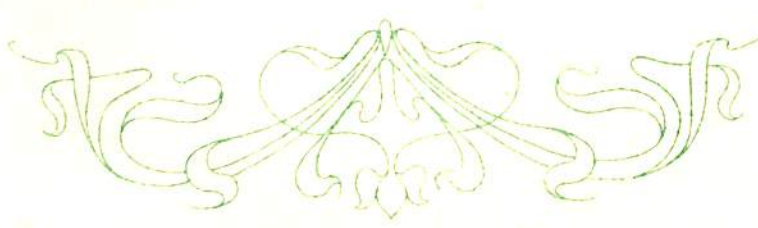
47. Qu'au sort de l'Orient, l'Occident s'associe !
De celui du Midi que le Nord se soucie !

48. Quand les peuples enfin partout s'embrasseront,
Guerres et cruautés pour toujours cesseront.

49. Elargissez vos cœurs, ouvrez à vos pensées
Un plus vaste horizon, loin des haines passées,
Et vous verrez comment on peut vaincre le mal,
Lorsque du bien de tous on fait son idéal.

Tels furent les avis, et telles les idées
50-51. Au Congrès de la Paix longuement discutées,
Noble effort des puissants pour conjurer les maux
Qu'enfanteront toujours la guerre et ses fléaux.

Et *Daniche*, à son tour, écho sûr et fidèle
52-53. De cette Conférence auguste et fraternelle,
Adjure tous les Chefs des peuples, en tout lieu,
D'en faire leur profit, en *Serviteurs de Dieu* !

If the Conference of The Hague, which was due to the generous initiative of H. M. the Tsar Nicolas II., has not produced, thus far, all the practical results which were anticipated of it, none the less it is one of the greatest events of our epoch.

It has, in principle, opened a new era in the relations of civilised peoples. The ideas which were there set forth by eminent men, are such as cannot fail, one day, to overspread the whole world with brilliant and beneficial blossom.

I desired to summarise them in a language other than that of the official records. Placed on poetic wings may they fly abroad into all countries, messengers of peace and good will among men.

In memory of the co-operation, of the East in laying the foundation-stone, of the Edifice that will one day shelter the whole human family, I dedicate these pages to all sincere friends of fraternity among the children of one Father.

DANICHE.

TRANSLATION OF THE RESCRIPT
OF
H. I. M. MUZAFFER-ED-DIN-SCHAH

HIGHNESS ATABEK AZAM,

PRINCE ARFA-UD-DOVLEH, who was our first Delegate and Plenipotentiary at the Conference of The Hague, has accomplished his Mission in a manner perfectly responding to Our sacred desire.

He has consequently merited our approval by the ability and zeal he has displayed.

And now, with surpassing eloquence, he has, for the benefit of the whole world, summarised the debates of that High Assembly in a Poem. We

have read those verses with all attention, and they pleased us greatly.

Express to Arfa-ud-Dovleh, on the occasion of this charming humanitarian composition, the special kindly feeling and the Imperial favour which we ever hold out to him.

*Month of Djémadi-el-Evel
Oud-II 1319.*

To His Majesty

The Emperor Nicolas II.

SIRE,

I have tried to sing in Persian the various opinions uttered at the Conference of The Hague, of which Your Imperial Majesty was the August Initiator. Deign then, Sire, to permit me to lay at the foot of your Throne this manuscript in Persian, Russian, and French — my little poem, which will be translated into fifteen languages, to immortalise the beautiful idea of the Peace Conference at which I had the Honour of being present as delegate of my August Master, and which will engrave for ever the name of Your Imperial Majesty on the grateful heart of every human being.

Your Imperial Majesty's most obedient, humble servant.

Signed : P^{ce} M. RIZA KHAN.

St. Petersburg, 28 June, 1901.

MONSIEUR LE MINISTRE,

I take the liberty of sending you, herewith, some of my recently written works, begging Your Excellency to be pleased to accept them as a token of my profound respect and sincere attachment.

Pray accept, Monsieur le Ministre, the expression of my best sentiments.

Signed : P^{ce} M. RIZA KHAN.

To His Excellency

The Count Lamsdorff

Minister for Foreign Affairs.

St. Petersburg, 4/17 July, 1902.

MONSIEUR L'ENVOYÉ,

I have not failed to submit to His Majesty the Emperor the beautiful work, product of the pen of Your Highness, of which the purpose is to celebrate the ideas expressed at the Conference of The Hague.

My August Master has looked into this work with much pleasure, and has deigned to instruct me to convey to Your Highness his grateful acknowledgments.

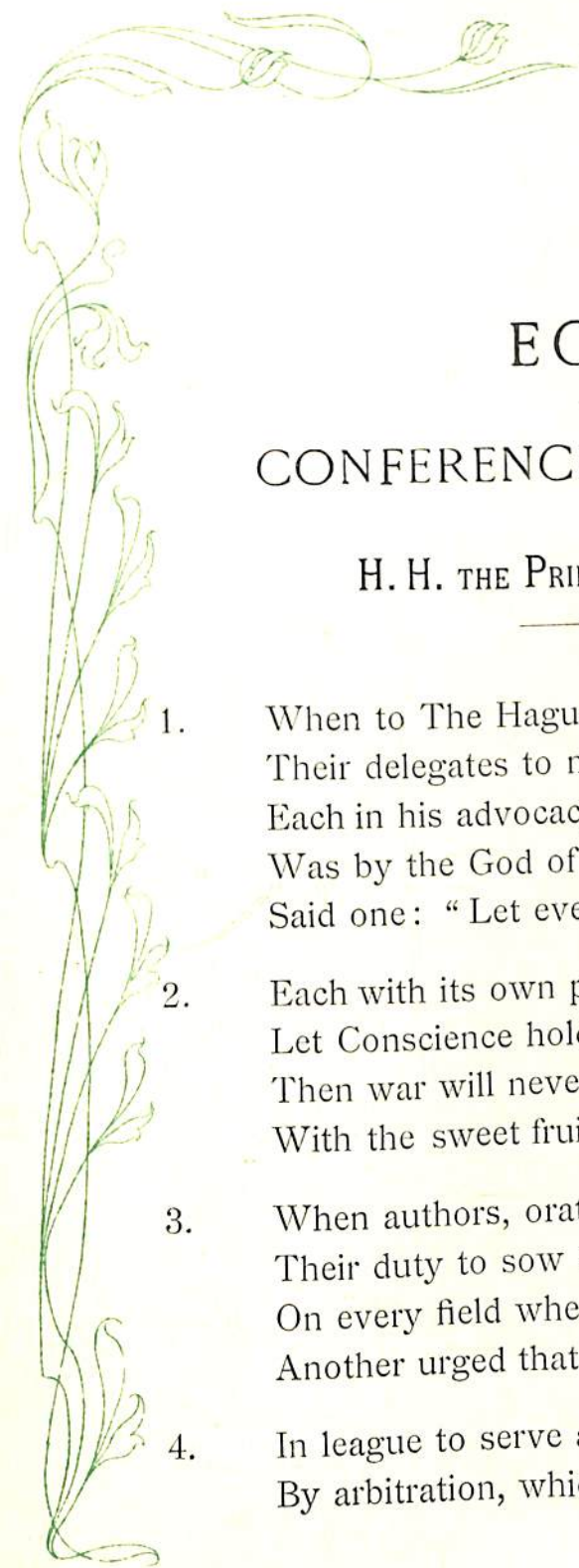
In executing the pleasant duty of communicating to Your Highness what precedes, I seize the opportunity of renewing, Monsieur l'Envoyé, the expression of my very distinguished consideration.

Signed : Cte LAMSDORFF.

To His Highness

Prince Mirza Rıza Khan

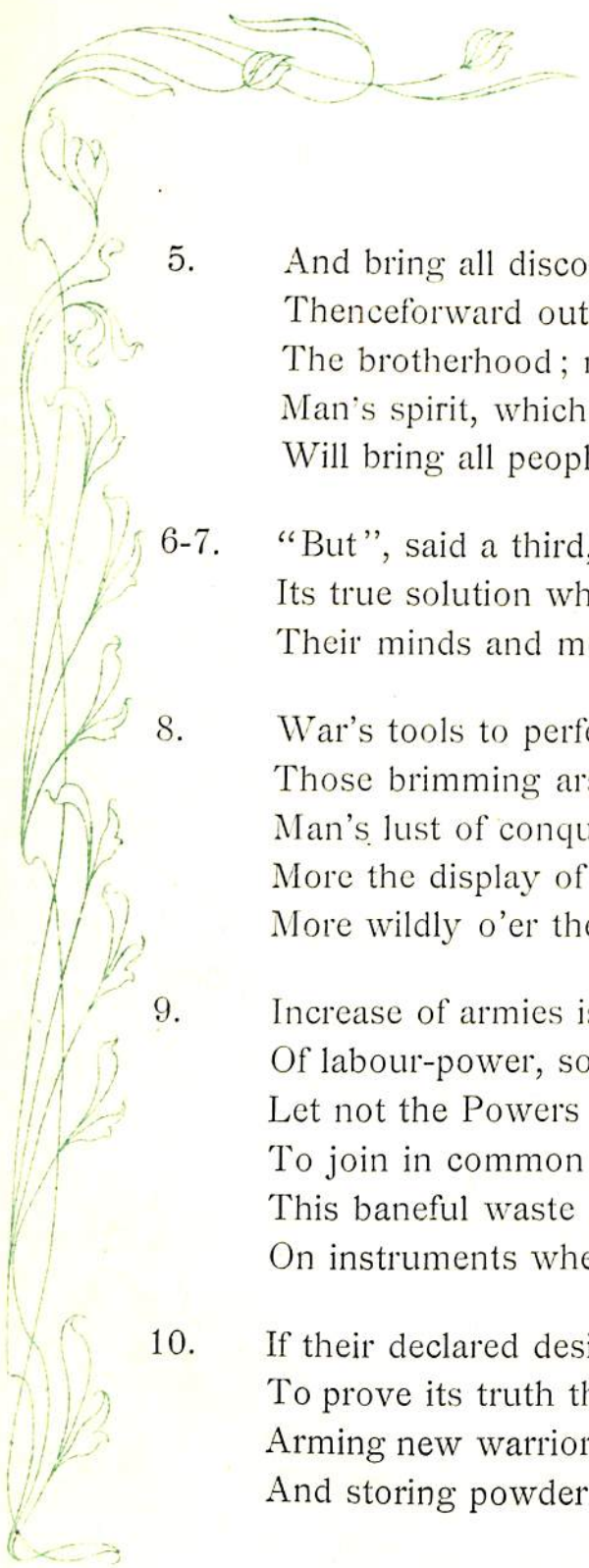
*Envoy Extraordinary
and Minister Plenipotentiary for Russia.*

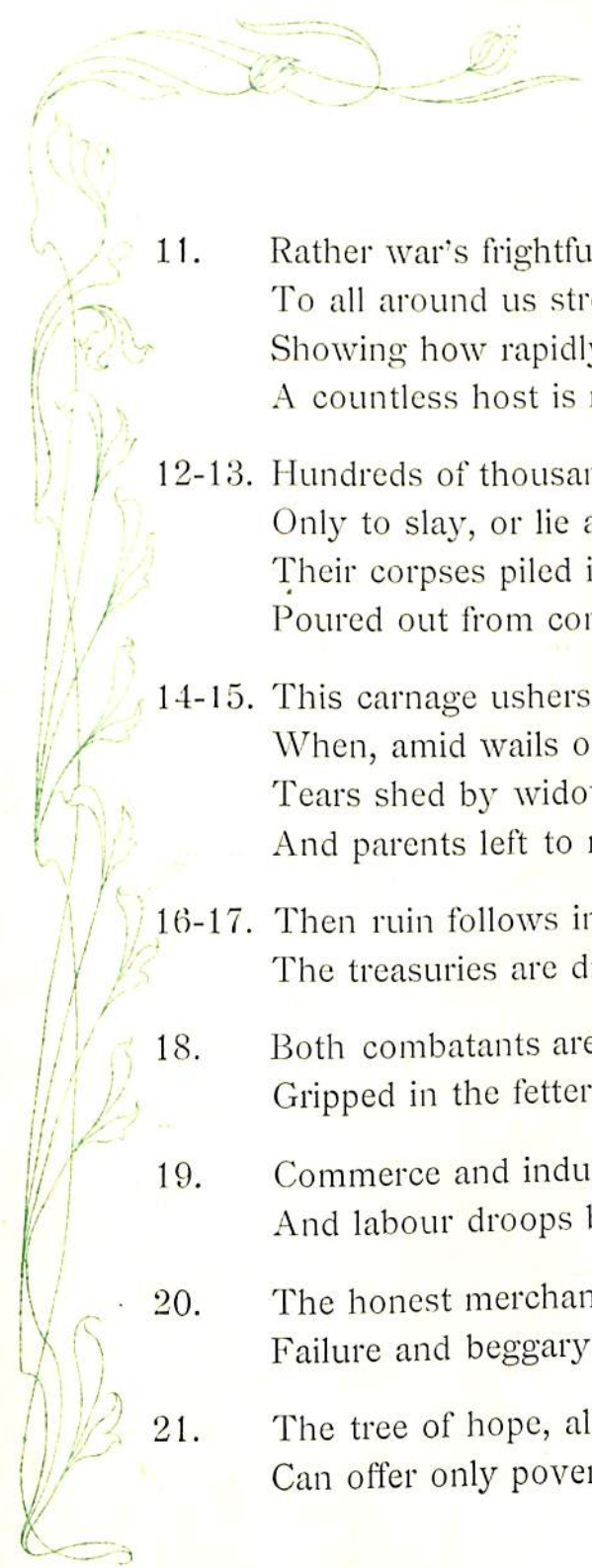
ECHOS
OF THE
CONFERENCE OF THE HAGUE
BY
H. H. THE PRINCE MIRZA RIZA KHAN

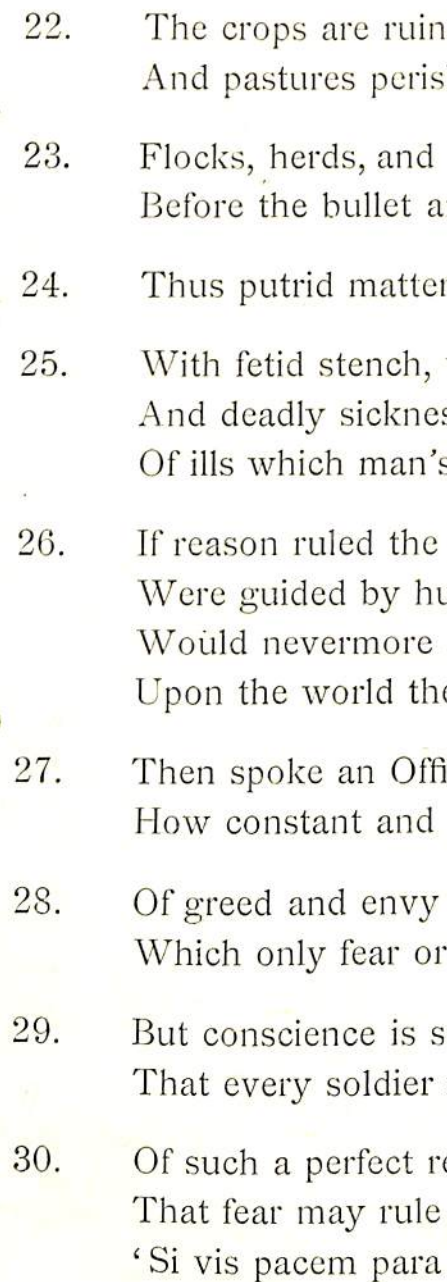
1. When to The Hague, the Powers, on peace intent,
Their delegates to meet in conference sent,
Each in his advocacy of the end desired
Was by the God of Eloquence inspired,
Said one: "Let every State content abide
2. Each with its own possessions satisfied,
Let Conscience hold Ambition in its sway,
Then war will never have its direful day.
With the sweet fruit of peace their soil will teem
3. When authors, orators, and scientists redeem
Their duty to sow seed of clement thought
On every field whereon their task is wrought".
Another urged that Rulers should unite
4. In league to serve and save the cause of right
By arbitration, which they would impose

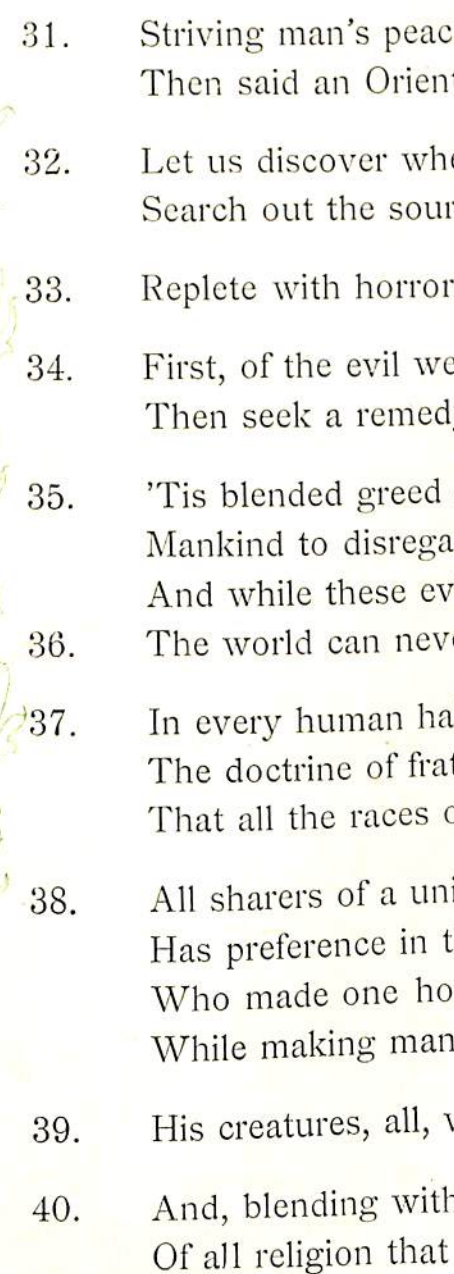

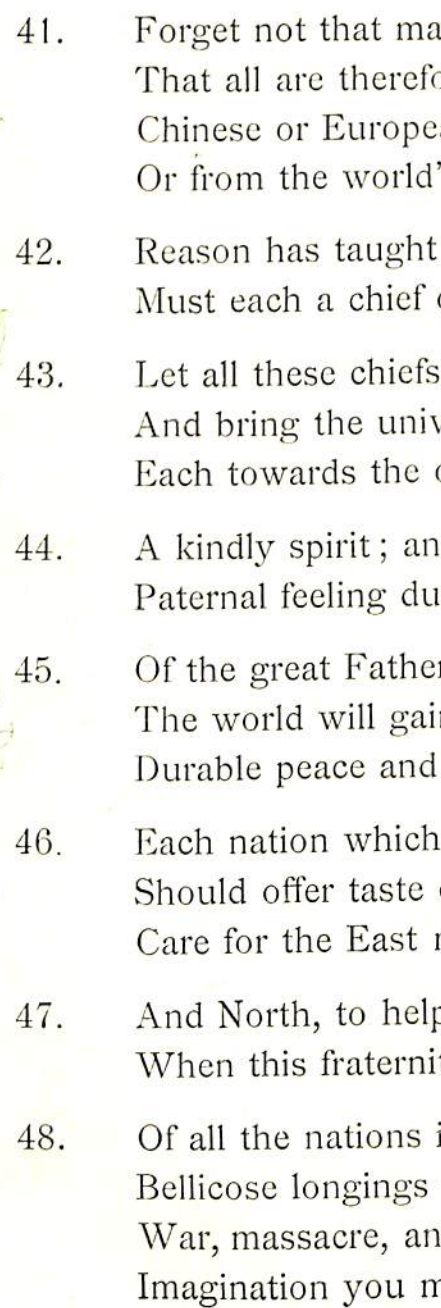
5. And bring all discords to a peaceful close.
Thenceforward outrage will no longer vex
The brotherhood; nor rivalries perplex
Man's spirit, which thus won to temper mild
Will bring all peoples to be reconciled.
- 6-7. "But", said a third, "how can this problem find
Its true solution while perverse mankind
Their minds and monies lavishly apply
8. War's tools to perfect and to multiply.
Those brimming arsenals are prompt to breed
Man's lust of conquest and inflame his greed.
More the display of rifles and huge guns,
More wildly o'er the world the blood-rage runs.
9. Increase of armies is but wanton waste
Of labour-power, so hard to be replaced.
Let not the Powers of Europe then disdain
To join in common effort to restrain
This baneful waste of man's inventive skill
On instruments wherewith his kind to kill.
10. If their declared desire for peace be true,
To prove its truth they cannot but eschew
Arming new warriors for a future fight
And storing powder to augment their might.

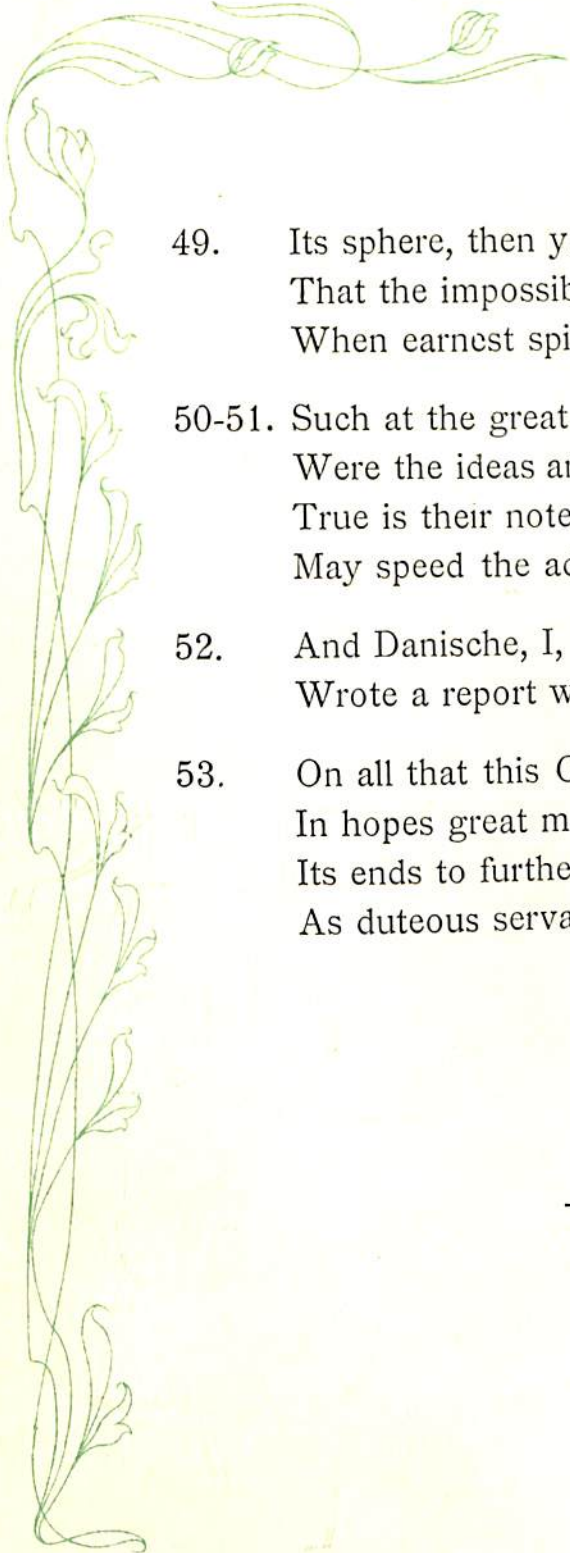

11. Rather war's frightful horrors let us, each,
To all around us strenuously teach,
Showing how rapidly in this our day
A countless host is ranged in war array,
- 12-13. Hundreds of thousands armed in costly train
Only to slay, or lie among the slain,
Their corpses piled in heaps, and soaked in blood
Poured out from comrade's wounds in ghastly flood.
- 14-15. This carnage ushers in the days of woe,
When, amid wails of anguish, tears down flow-
Tears shed by widows, orphans desolate
And parents left to mourn their dead sons' fate.
- 16-17. Then ruin follows in the train of woe
The treasuries are drained of gold; and lo!
18. Both combatants are brought to writhe and fret
Gripped in the fetters of tyrannic debt.
19. Commerce and industry both wane away
And labour droops bereft of its main-stay
20. The honest merchant sees his day is o'er,
Failure and beggary stand before his door,
21. The tree of hope, all withered at the root
Can offer only poverty as fruit.

-
22. The crops are ruined 'neath the soldiers' tramp,
And pastures perish under every camp.
23. Flocks, herds, and beasts of burden starve; or fall
Before the bullet and the cannon-ball.
24. Thus putrid matter overspreads the land,
25. With fetid stench, which nothing can withstand,
And deadly sickness crowns the dismal tale
Of ills which man's perversities entail.
26. If reason ruled the nations, and their chiefs
Were guided by humanity, these griefs
Would nevermore afflict mankind, nor shed
Upon the world their hideous, direful dread."
27. Then spoke an Officer: "Remember pray,
How constant and how potent is the sway
28. Of greed and envy on the human brain,
Which only fear or conscience can restrain.
29. But conscience is so apt to yield to greed
That every soldier feels how stern the need
30. Of such a perfect readiness for war
That fear may rule when conscience reigns no more.
'Si vis pacem para bellum' said the sage,

-
31. Striving man's peaceful purpose to engage."
Then said an Oriental: "Oh my friends,
32. Let us discover where this question tends;
Search out the source of these pernicious wars,
33. Replete with horrors which the world abhors.
34. First, of the evil we must find the root;
Then seek a remedy to constitute.
35. 'Tis blended greed and ignorance that cause
Mankind to disregard its noblest laws.
And while these evils hold their direful sway,
36. The world can never know the peaceful day.
37. In every human habitation we must preach
The doctrine of fraternity; and teach
That all the races of mankind are one,
38. All sharers of a universe where none
Has preference in the great Creator's sight
Who made one home for all born of his might.
While making man of nothing, God supplied
39. His creatures, all, with Reason for their guide,
40. And, blending with it Conscience, laid the plan
Of all religion that is good for man.

-
41. Forget not that man's parentage is one,
That all are therefore brethren, so that none,
Chinese or European, can stand apart,
Or from the world's fraternity depart.
42. Reason has taught all human groups that they
Must each a chief or sovereign obey ;
43. Let all these chiefs in brotherhood unite,
And bring the universe to peaceful plight.
Each towards the others' subjects should observe
44. A kindly spirit ; and toward all preserve
Paternal feeling due to each, as son
45. Of the great Father who made all man one.
The world will gain from such fraternity
Durable peace and rich prosperity.
46. Each nation which in progress takes the lead
Should offer taste of it to those in need.
Care for the East must occupy the West,
47. And North, to help the South, must strive its best.
When this fraternity has once laid hold
48. Of all the nations in the human fold,
Bellicose longings will have lost their sway-
War, massacre, and cruelty will fade away.
Imagination you must quicken, and expand

-
49. Its sphere, then you will clearly understand
That the impossible is easy to be wrought
When earnest spirit to the task is brought".
- 50-51. Such at the great Peace Conference in session
Were the ideas and thoughts which found expression.
True is their note, inspiring hope that they
May speed the advent of the peaceful day.
52. And Danische, I, who heard the whole debates.
Wrote a report which copiously dilates
53. On all that this Great Conference produced,
In hopes great men thereby might be induced
Its ends to further and its power increase
As duteous servants of the God of Peace.
-

Die Friedensconferenz im Haag, welche der hochherzigen Anregung Sr Majestät des ZAREN NICOLAUS II. zu danken ist, darf als eines der bedeutendsten Ereignisse der Neuzeit angesehen werden, trotzdem dass sie bisher noch nicht diejenigen thatsächlichen Ergebnisse gezeitigt hat, die man von ihr erwartete.

In Bezug auf die gegenseitigen Beziehungen der gesitteten Völker hat dieselbe einen neuen Zeitabschnitt begonnen. Gelegentlich dieser Conferenz sind seitens hervorragender Männer Gedanken von solcher Bedeutung zum Ausdruck gekommen, dass man anzunehmen berechtigt ist, dass diese sicher eines Tages auf der ganzen Welt zur Geltung und wohlthätiger Wirkung gelangen werden.

Ich habe versucht, diese Gedanken in anderer Form als in derjenigen, wie sie im Style von Sitzungsprotocollen wiedergespiegelt werden, darzustellen. Möchten sie sich auf leichtbeschwingten Flügeln der Dichtkunst als Friedensboten und Verkündiger ehrlichen Wollen's zum Fluge in alle Lande wenden!

Zum Gedächtnisse an die Mitwirkung des Orient's an der Grundsteinlegung zu dem Gebäude, welches in Zukunft der gesamten menschlichen Gesellschaft ein sicheres Heim zu bieten berufen ist, widme ich diese Strophen allen ehrlichen Freunden der Brüderlichkeit zwischen Kindern eines Vaters!

DANISCH.

Uebersetzung des Erlasses

Sr Majestät des Schah's Mouzaffer-ed-din

SEINER HOHEIT ATABEKAZAM!

Prinz Arfa-ul-Dovleh, welcher Unser erster Delegirter und Bevollmächtigter zur Haager Conferenz war, hat sich seiner Aufgabe in einer Unserem heiligsten Wunsche vollkommen entsprechenden Weise entledigt. Er hat somit durch seine Befähigung und seinen Eifer Unsere Zufriedenheit verdient.

Nachdem er nun zum Nutzen der ganzen Welt in einem Gedichte die Verhandlungen dieser hohen Versammlung mit höchster Beredtsamkeit

zusammengefasst hat, haben Wir diese Strophen gelesen, und haben dieselben Unseren besonderen Beifall gefunden.

Versichern Sie den Verfasser dieses bezaubernden, menschenfreundlichen Gedichtes Unseres ganz besonderen Wohlwollen's und Unserer Kaiserlichen Gunst, welche Wir ihm immerdar bewahren werden.

*Gegeben im Monat Djémadi-el-Evel,
Oud-Ilé 1319.*

Seiner Majestät

dem Kaiser Nicolaus II.

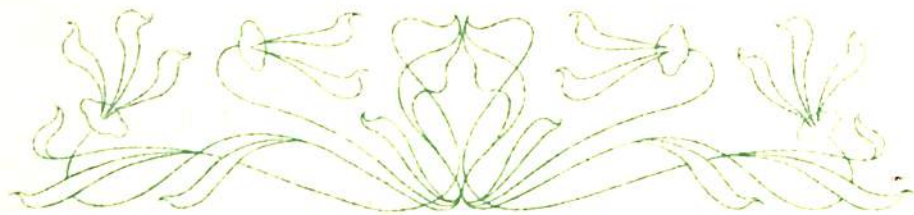
SIRE,

Ich habe versucht, in meiner Muttersprache die verschiedenen Ansichten in poëtische Form zu fassen, welche auf der, der hochherzigen Anregung Ew. Kaiserlichen Majestät zu dankenden Haager Conferenz zum Ausdruck gelangten.

Möge es Ew. Majestät gefallen, mir zu gestatten, dass ich mein kleines Gedicht in persischer, russischer und französischer Sprache an dem Fusse Ihres Thrones niederlege, welches bestimmt ist, in fünfzehn Sprachen übersetzt, den edlen Gedanken der Friedensconferenz zu verewigen, der ich in der Eigenschaft als Gesandter meines hohen Herrscher's beizuwohnen die Ehre hatte, und die für alle Zeiten den Namen Ew. Kaiserlichen Majestät in den dankbaren Herzen der Menschheit unsterblich macht.

Ew. Kaiserlichen Majestät sehr ergebener und gehorsamer Diener.

Gez. PRINZ MIRZA-RIZA-KHAN.

St. Petersburg, d. 28. Juni 1901.

HERR MINISTER!

Ich habe in persischer Sprache alle auf der Haager Conferenz vorgebrachten Ideen gefeiert; ich habe die Absicht, sie in fünfzehn Sprachen zu übersetzen und zu veröffentlichen, möchte indessen wünschen, dass zuvor Seine Kaisertliche Majestät, der wir dieses Werk der Humanität verdanken, davon Kenntniss zu nehmen geruhen wolle.

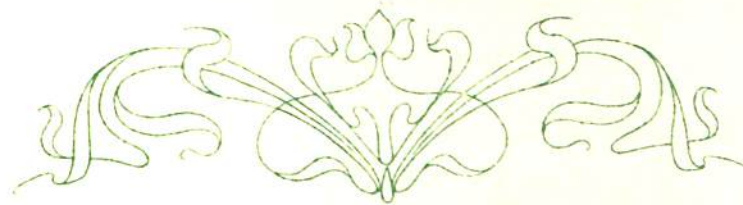
Ich bitte deshalb Sie, Herr Minister, die Handschriften, welche ich hiermit Ihnen zu überreichen die Ehre habe, zuvor Seiner Kaiserlichen Majestät zu Füßen legen zu wollen.

Genehmigen Sie, Herr Minister, die Versicherung meiner vollkommensten Hochachtung.

Gez. PRINZ MIRZA-RIZA-KHAN.

*Sr Excellenz
dem Herrn Grafen Lamsdorff*

Minister des Aeusseren.

St. Petersburg, d. 4 / 17. Juli 1901.

HERR GESANDTER!

Ich habe nicht ermangelt, Sr Majestät dem Kaiser das schöne Werk aus der Feder Ew. Hoheit zu unterbreiten, welches die Verherrlichung der auf der Haager Conferenz vorgebrachten Ideen zum Gegenstande hat.

Mein allerhöchster Herr hat davon mit lebhaftem Vergnügen Kenntniss genommen und gnädigst geruht, mich mit der Uebermittlung Allerhöchsten Dankes an Ew. Hoheit zu beauftragen.

Indem ich es mir zur angenehmen Pflicht mache, Sie von dem Vorstehenden in Kenntniss zu setzen, nehme ich Gelegenheit, Ihnen, Herr Gesandter, den Ausdruck meiner ausgezeichneten Hochachtung zu wiederholen.

Gez. GRAF LAMSDORFF.

*Sr Hoheit
Prinz Mirza-Riza-Khan*

*Ausserord. Gesandter
und bevollm. Minister von Persien.*

NACHKLÄNGE

VON DER

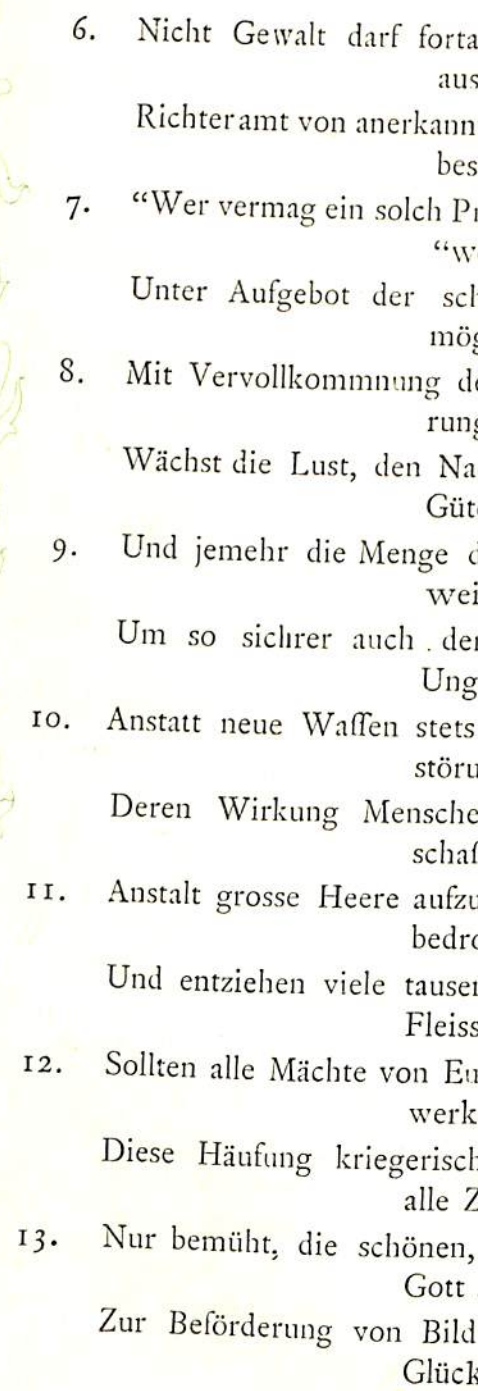
HAAG'ER FRIEDENSKONFERENZ

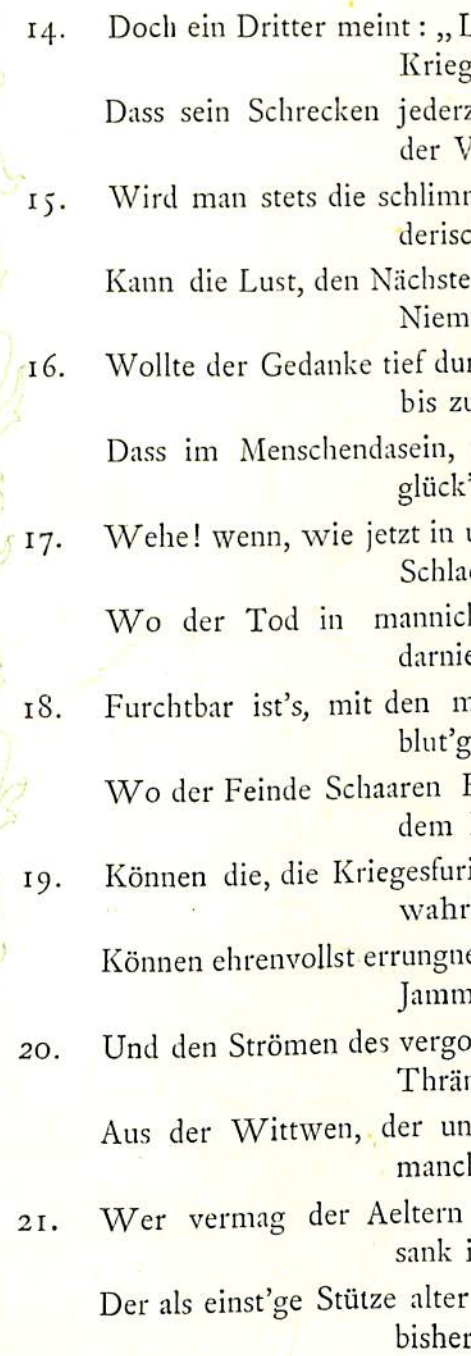
VON

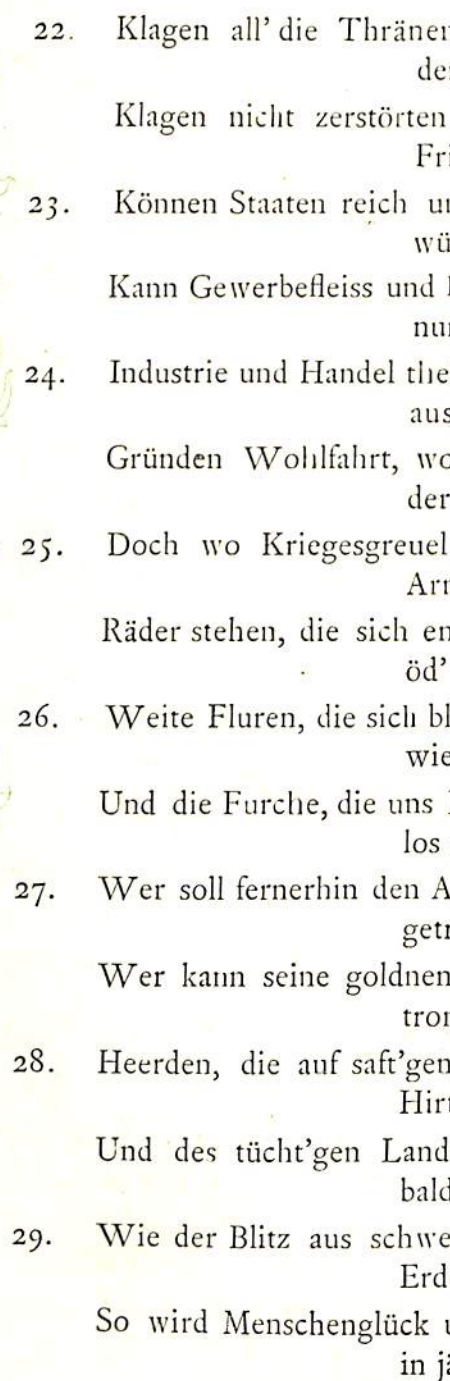
PRINZ MIRZA RIZA KHAN

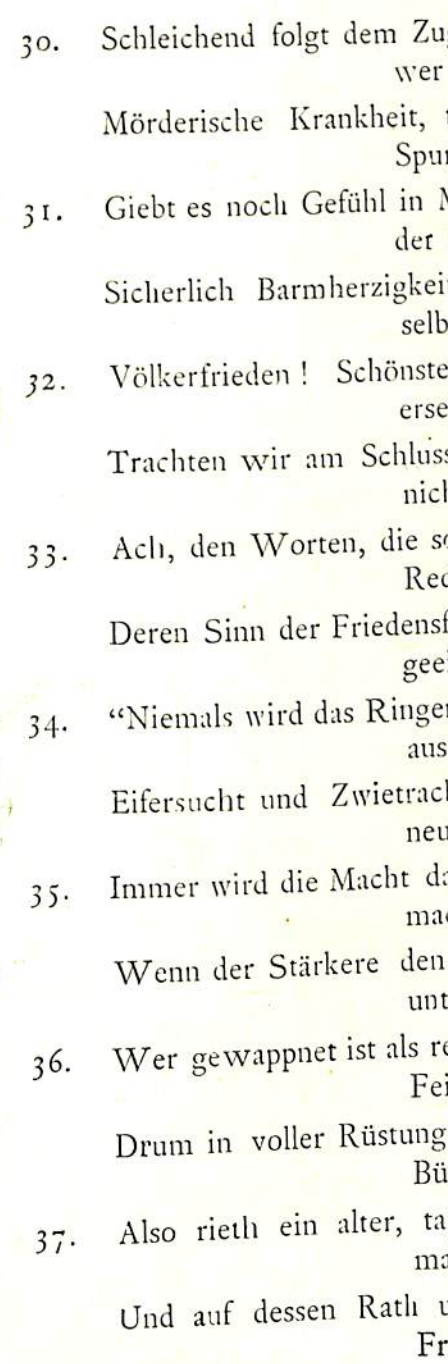

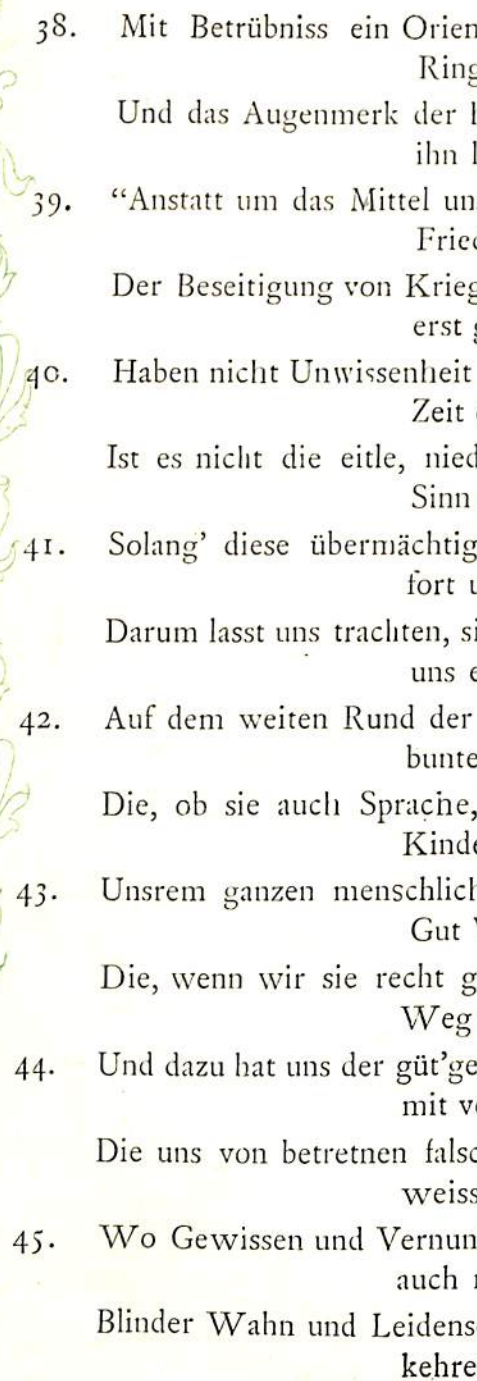
1. Als im Haag die Delegirten tagten, die zum Friedenswerk
Europa hingesandt,
Wurde im Verlaufe des Congresses glühende Beredsamkeit
verwandt,
2. Um das beste Mittel zu empfehlen, das den lang ersehnten
Zweck erreicht,
Und die rechte Richtung einzuschlagen, die den Weg zum
Dauerfrieden zeigt.
3. "Wollten sich die Mächte nun begnügen mit der Macht, die
ihnen ward verlieh'n,"
Sprach ein Redner, "würden sie sich ferner gegenseitig nicht
mit Kriegen überzieh'n.
4. Wenn nicht falscher Ehrgeiz sie verfeindet, nur Gewissens-
drang ihr Handeln lenkt,
Bleiben auch die Segnungen des Frieden's aller Welt zu
jeder Zeit geschenkt.
5. Die durch Gott im Herrscheramte stehen, sollten einen sich
zum Schiedsgericht,
Das alsbald den Ausgleich finden müsste, wo ein Streit
etwa den Frieden bricht.

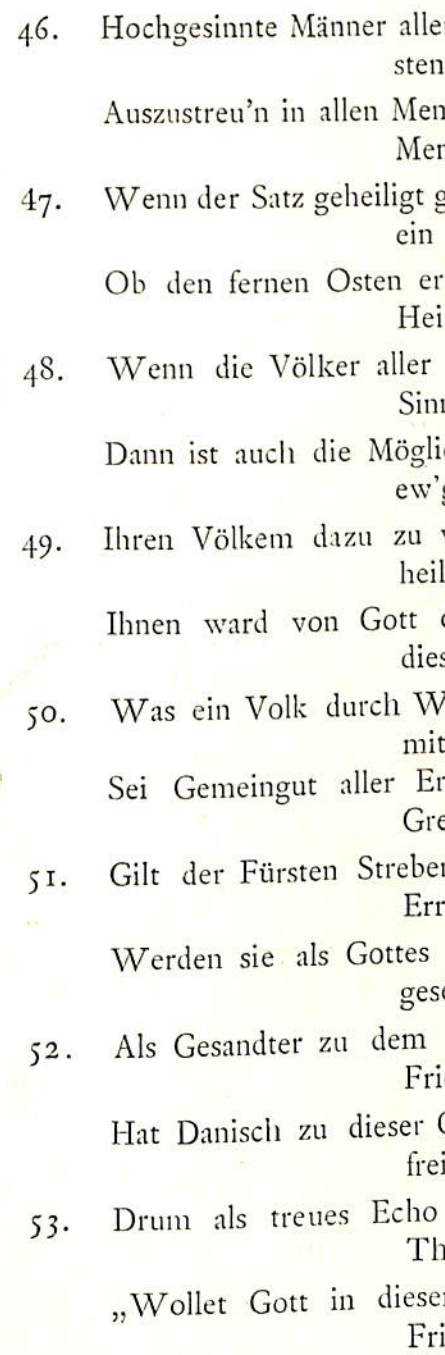
-
6. Nicht Gewalt darf fortan mehr entscheiden, wo Intressen
auseinandergeh'n,
Richteramt von anerkannter Geltung muss für deren Einigung
besteh'n!"
  7. "Wer vermag ein solch Problem zu lösen," sprach ein Andrer,
"wenn man jederzeit
Unter Aufgebot der schwersten Opfer sich zum Kriege
möglichst hält bereit?"
  8. Mit Vervollkommnung der Mordwerkzeuge, mit Vergrösse-
rung der Heeresmacht
Wächst die Lust, den Nachbar anzugreifen, Ländergier und
Gütersucht erwacht.
  9. Und jemehr die Menge der Geschütze, der Gewehre Unzahl
weiter steigt,
Um so sichrer auch der Völkerfrieden vor des Krieges
Unglücksnähe weicht.
  10. Anstatt neue Waffen stets zu schmieden, deren Zweck Zer-
störung nur und Tod,
Deren Wirkung Menschenleben opfert und nur Jammer
schafft und bitter Noth,
  11. Anstatt grosse Heere aufzustellen, die den Frieden jederzeit
bedroh'n
Und entziehen viele tausend Arme von der Arbeit und des
Fleisses Lohn,
  12. Sollten alle Mächte von Europa trachten, dass das Friedens-
werk gedeiht,
Diese Häufung kriegerischer Mittel abzuschaffen nun für
alle Zeit,
  13. Nur bemüht, die schönen, hohen Gaben, die den Menschen
Gott so reich verlieh'n,
Zur Beförderung von Bildung, Wohlstand für der Völker
Glück heranzuzieh'n!"

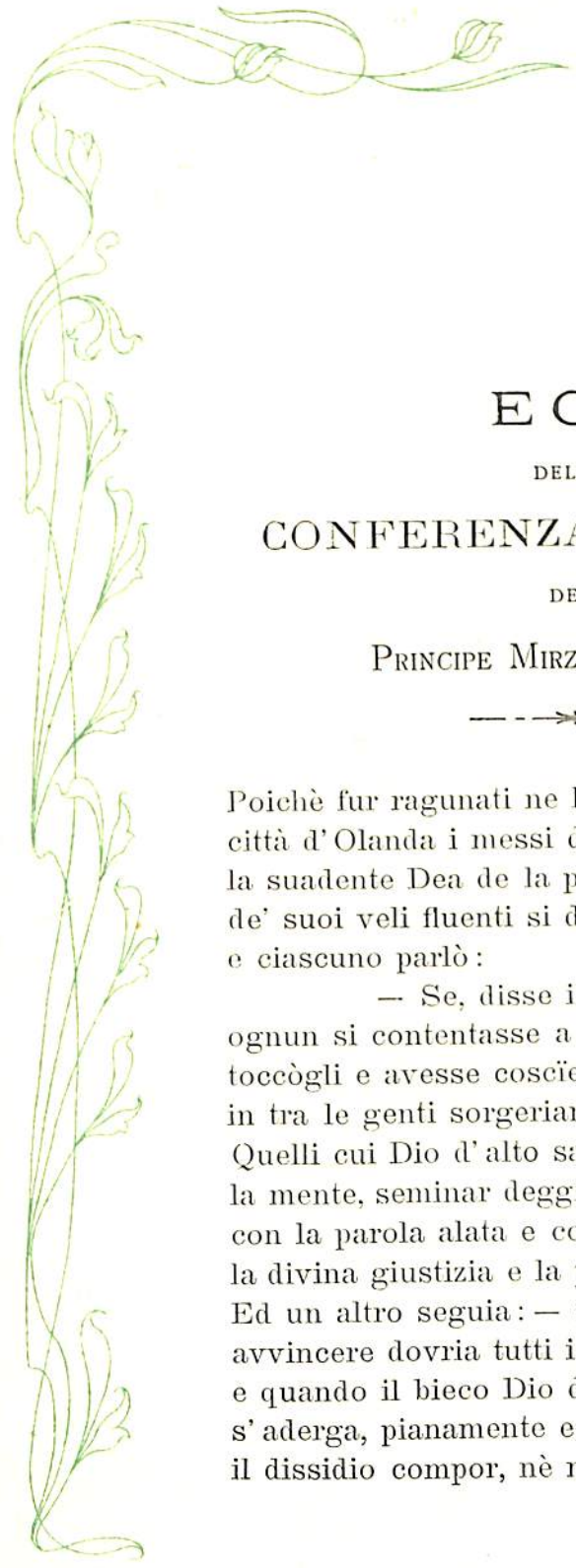
-
14. Doch ein Dritter meint: „Lasst laut uns künden, wiviel Elend
Krieg zur Folge hat,
Dass sein Schrecken jederzeit gewärtig in der Fürsten, wie
der Völker Rath.
  15. Wird man stets die schlimmen Leidenfolgen menschenmör-
derischen Kampf's im Geiste seh'n,
Kann die Lust, den Nächsten anzugreifen, auch so leicht bei
Niemand mehr entsteh'n.
  16. Wollte der Gedanke tief durchdringen, Alle, von dem Throne
bis zum Pflug,
Dass im Menschendasein, das wir lehen, ohnehin des Un-
glück's schon genug!
  17. Wehe! wenn, wie jetzt in unsren Tagen, Heer dem Heer zur
Schlacht entgegengeht,
Wo der Tod in mannichfachsten Formen Abertausende
darniedermäht.
  18. Furchtbar ist's, mit den modernen Waffen Sieger auf der
blut'gen Wahlstatt sein,
Wo der Feinde Schaaren Hekatomben Menschenopfer blind
dem Kriegsgott weih'n.
  19. Können die, die Kriegesfurien lösten, sich errungenen Sieges
wahrhaft freu'n?
Können ehrenvollst errungne Lorbeer'n Entgelt für geschaffnen
Jammer sein?
  20. Und den Strömen des vergossnen Blutes folgen Ströme heisser
Thränen nach,
Aus der Wittwen, der unschuld'gen Waisen Munde klagt
manch herzerreissend' Ach!
  21. Wer vermag der Aeltern Schmerz zu fassen, deren Sohn
sank in ein frühes Grab,
Der als einst'ge Stütze alter Tage Trost und Hoffnung ihnen
bisher gab?

-
22. Klagen all' die Thränen, die dann fließen, nicht vor Gott,
den Alle wir verehr'n?
Klagen nicht zerstörten Wohlstand's Stätten, Jene an, die
Friedensrath nicht hör'n?
23. Können Staaten reich und voll erblühen, die der Krieg ver-
wüstet und verheert,
Kann Gewerbeleiß und Kunst gedeihen, wo der Völker Hass
nur blind zerstört?
24. Industrie und Handel theilen Segen über Millionen Menschen
aus,
Gründen Wohlfahrt, wo sich Fleiß'ge regen, bauen Jedem,
der recht schafft, sein Haus.
25. Doch wo Kriegesgreuel schrecklich walten, schleicht die
Armuth unglückbringend nach,
Räder stehen, die sich emsig drehen und die Aecker liegen
öd' und brach.
26. Weite Fluren, die sich blühend dehnten, stampft des Feindes,
wie des Freundes Ross,
Und die Furche, die uns Brod soll spenden, tritt erbarmungs-
los der Heere Tross.
27. Wer soll fernerhin den Acker pflügen, den die kräft'ge Hand
getreu bebaut,
Wer kann seine goldnen Früchte ernten, tönt der Kriegs-
trompete schriller Laut?
28. Heerden, die auf saft'gen Fluren weiden, werden, fehlt ihr
Hirt, zu Grunde geh'n,
Und des tücht'gen Landmann's stille Heimstatt sieht man
bald in hellen Flammen steh'n.
29. Wie der Blitz aus schwerer Wetterwolke zündend auf die
Erde niederfährt,
So wird Menschenglück und frohes Dasein durch den Krieg
in jähem Flug zerstört.

-
30. Schleichend folgt dem Zug der Kriegerheere, niederwerfend,
wer noch aufrecht steht,
Mörderische Krankheit, tödlich' Fieber, das auf Kampfes
Spuren sich ergeht.
31. Giebt es noch Gefühl in Menschenherzen für die Leiden, die
der Krieg stets bringt,
Sicherlich Barmherzigkeit und Liebe auf Beseitigung der-
selben dringt.
32. Völkerfrieden! Schönster Traum der Menschheit, heiss
ersehnt, bisher noch unerfüllt,
Trachten wir am Schlusse des Jahrtausend's, dass du länger
nicht bleibst ungestillt!"
33. Ach, den Worten, die so dringend mahnten, folgten weitre
Reden, kühl und wahr,
Deren Sinn der Friedensfreunde Hoffnung zu befest'gen nicht
geeignet war.
34. "Niemals wird das Ringen um die Herrschaft auszutilgen sein
aus Menschensinn,
Eifersucht und Zwietracht treibt die Völker immerfort zu
neuen Kriegen hin!
35. Immer wird die Macht das Recht bedrohen, kleinster Anlass
macht den Freund zum Feind,
Wenn der Stärkere den schwächren Nachbar ungestraft zu
unterjochen meint.
36. Wer gewappnet ist als reis'ger Kämpfe, den greift leicht kein
Feind böswillig an,
Drum in voller Rüstung nur zum Kriege man des Frieden's
Bürgschaft finden kann!"
37. Also rieth ein alter, tapfrer Krieger, der sich schon in
mancher Schlacht bewährt,
Und auf dessen Rath und grades Urtheil man bei ernster
Frage willig hört.

-
38. Mit Betrübniß ein Orientale aller Friedensfreunde heisses
Ringen sieht,
Und das Augenmerk der hohen Redner auf die Ansicht, die
ihn leitet, zieht:
39. "Anstatt um das Mittel uns zu streiten, das am sichersten zum
Frieden führt,
Der Beseitigung von Kriegen-Anlass wohl der Vorrang aller-
erst gebührt.
40. Haben nicht Unwissenheit und Wahnwitz schon seit ält'ster
Zeit der Völker Hass erregt,
Ist es nicht die eitle, niedre Selbstsucht, die der Menschen
Sinn zum Krieg bewegt?
41. Solang' diese übermächtig herrschen, wird ihr Fluch uns
fort und fort entzwei'n,
Darum lasst uns trachten, sie zu tilgen, lasst in diesem Müh'n
uns einig sein!
42. Auf dem weiten Rund der Mutter Erde lebt so vieler Völker
bunte Schaar,
Die, ob sie auch Sprache, Sitte trennen, alle eines Vater's
Kinder sind fürwahr.
43. Unsrem ganzen menschlichen Geschlechte ward als höchstes
Gut Vernunft geschenkt,
Die, wenn wir sie recht gebrauchen, unser Handeln auf den
Weg zu edlen Zielen lenkt.
44. Und dazu hat uns der gut'ge Schöpfer des Gewissen's Stimme
mit verlieh'n,
Die uns von betreten falschen Bahnen, hören wir auf sie,
weiss abzuzieh'n.
45. Wo Gewissen und Vernunft nur herrschen, kann der Krieg
auch nicht mehr möglich sein,
Blinder Wahn und Leidenschaften schweigen, Frieden, Ruhe
kehren dauernd ein.

-
46. Hochgesinnte Männer aller Völker sollen darin suchen höch-
sten Ruhm,
Auszustreu'n in allen Menschenherzen Saat für ächtes, reines
Menschenthum.
47. Wenn der Satz geheiligt gilt auf Erden, dass ein jeder Mensch
ein Bruder ist,
Ob den fernen Osten er bewohne, ob den Westen er als
Heimath grüsst,
48. Wenn die Völker aller Erdenzonen wahrhaft aufgeklärter
Sinn durchdringt,
Dann ist auch die Möglichkeit gegeben, die der Welt den
ew'gen Frieden bringt.
49. Ihren Völkern dazu zu verhelfen, ist der Herrscher hohe,
heil'ge Pflicht,
Ihnen ward von Gott die Macht verliehen, zu verbreiten
dieser Lehre Licht.
50. Was ein Volk durch Wissenschaft errungen, durch Kultur
mit Fleiss für sich gewann',
Sei Gemeingut aller Erdenvölker, unbehindert durch der
Grenzen Bann!
51. Gilt der Fürsten Streben diesem Ziele, treten sie für sein
Erreichen ein,
Werden sie als Gottes wahre Diener vom Erfolg gewiss
gesegnet sein!"
52. Als Gesandter zu dem Weltcongresse, der im Haag zum
Friedenswerk sich fand,
Hat Danisch zu dieser Offenbarung sich aus Ueberzeugung
frei bekannt.
53. Drum als treues Echo solcher Mahnung zu der Fürsten
Thron sein Flehen dringt:
„Wollet Gott in diesem Sinne dienen, dass das heil'ge
Friedenswerk gelingt!"

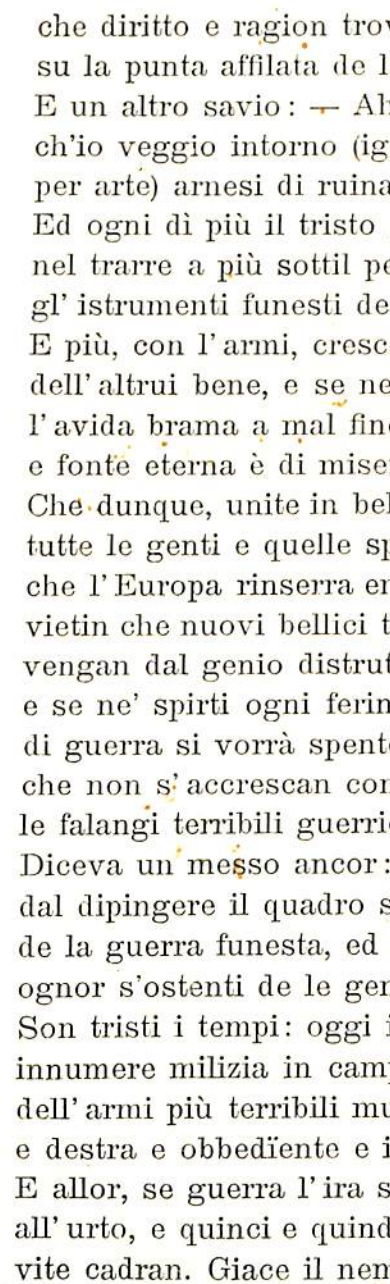

ECO
DELLA
CONFERENZA DE LA AIA
DEL
PRINCIPE MIRZA RIZA KHAN

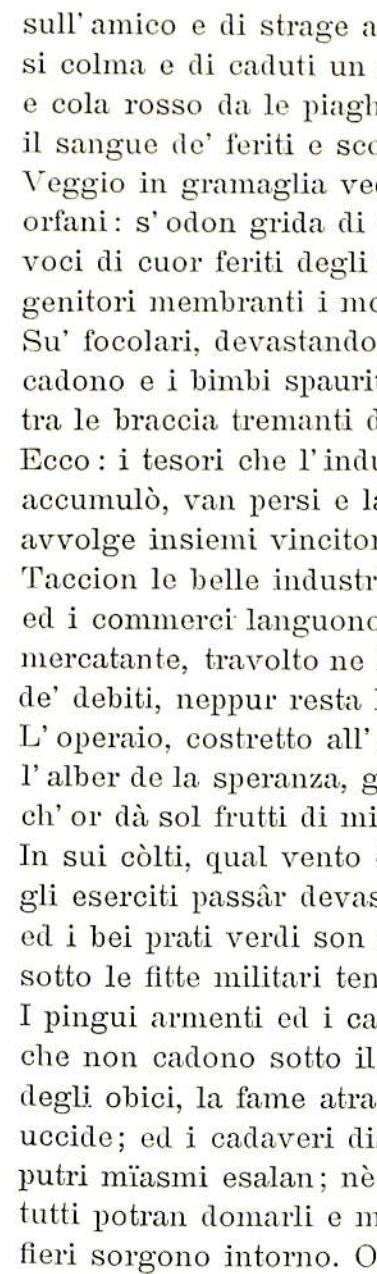

Poichè fur ragunati ne l'antica
città d'Olanda i messi della pace,
la suadente Dea de la parola
de' suoi veli fluenti si discinse,
e ciascuno parlò :

— Se, disse il primo,
ognun si contentasse a ciò che in sorte
toccògli e avesse coscienza, mai
in tra le genti sorgerian contese.
Quelli cui Dio d'alto sapere ornava
la mente, seminar deggion ne' cuori
con la parola alata e con gl' inchiostri,
la divina giustizia e la pietà.—
Ed un altro seguia: — Sacro legame
avvincere dovria tutti i paesi
e quando il bieco Dio de la discordia
s' aderga, pianamente e con bell' arte
il dissidio compor, nè mai lasciare

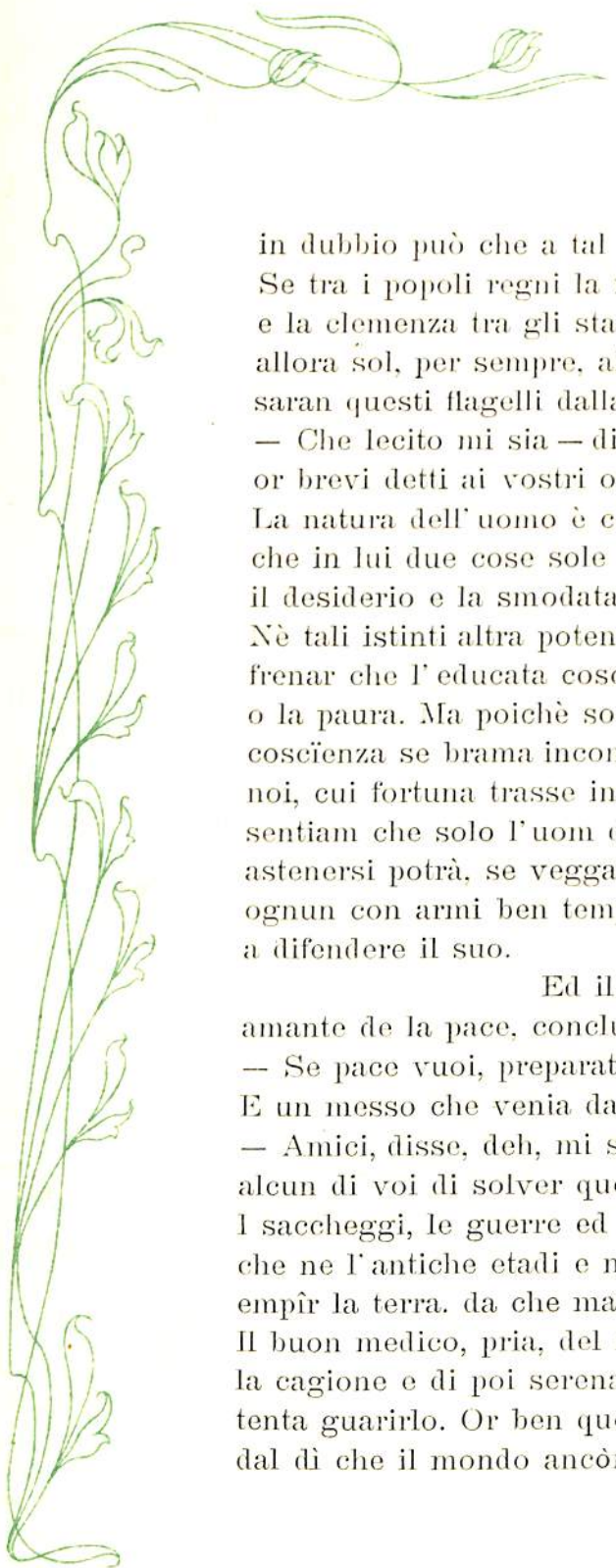

che diritto e ragion trovìn rifugio
su la punta affilata de la spada.
E un altro savio: — Ahimè, dicea dolente,
ch'io veggio intorno (ignoro di qual demone
per arte) arnesi di ruina e morte!
Ed ogni dì più il tristo genio affinasi
nel trarre a più sottil perfezione
gl' istrumenti funesti de la strage.
E più, con l' armi, cresce il cupidigia
dell' altrui bene, e se nei cor s' annida
l' avida brama a mal fine ne adduce
e fonte eterna è di miserie e guai.
Che dunque, unite in bel fascio concorde
tutte le genti e quelle specialmente
che l' Europa rinserra entro i suoi lidi,
vietin che nuovi bellici tormenti
vengan dal genio distruttur creati;
e se ne' spirti ogni ferino istinto
di guerra si vorrà spento per sempre,
che non s' accrescan con perenne moto
le falangi terribili guerriere.
Diceva un messo ancor: — Deh, non ristate
dal dipingere il quadro sanguinoso
de la guerra funesta, ed alla vista
ognor s' ostenti de le genti umane.
Son tristi i tempi: oggi in brev' ora puote
innumere milizia in campo scendere
dell' armi più terribili munita
e destra e obbediente e impetuosa.
E allor, se guerra l' ira sua disfreni,
all' urto, e quinci e quindi innumerevoli
vite cadran. Giace il nemico estinto

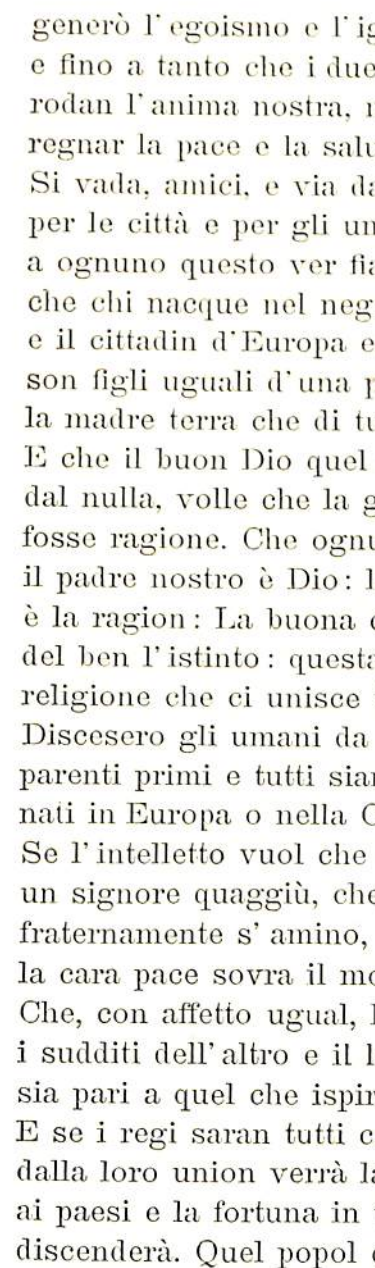
sull' amico e di strage ampia la valle
si colma e di caduti un monte s' erge
e cola rosso da le piaghe aperte
il sangue de' feriti e scorre a fiumi.
Veggio in gramaglia vedove e fanciulli
orfani: s' odon grida di cordoglio,
voci di cuor feriti degli orbatì
genitori membranti i morti figli.
Su' focolari, devastando, gli obici
cadono e i bimbi spauriti fuggono
tra le braccia tremanti de le madri.
Ecco: i tesori che l' industrie gente
accumulò, van persi e la miseria
avvolge insieme vincitori e vinti.
Taccion le belle industrie faticose
ed i commerci languono, e all' onesto
mercatante, travolto ne le spire
de' debiti, neppur resta l' onore.
L' operaio, costretto all' ozio, guarda
l' alber de la speranza, già fiorente,
ch' or dà sol frutti di miseria e morte.
In sui còlti, qual vento d' uragano,
gli eserciti passâr devastatori
ed i bei prati verdi son calpesti
sotto le fitte militari tende.
I pingui armenti ed i cavalli astanti
che non cadono sotto il grandinare
degli obici, la fame atra e la sete
uccide; ed i cadaveri disfatti
putri miasmi esalan; nè i profumi
tutti potran domarli e mille mali
fieri sorgono intorno. Or chi mai porre

in dubbio può che a tal guerre ne meni?
Se tra i popoli regni la ragione
e la clemenza tra gli stati imperi
allora sol, per sempre, allontanati
saran questi flagelli dalla terra,
— Che lecito mi sia — disse un guerriero —
or brevi detti ai vostri orecchi esporre:
La natura dell' uomo è così fatta
che in lui due cose sole han signoria:
il desiderio e la smodata brama.
Nè tali istinti altra potenza puote
frenar che l' educata coseienza
o la paura. Ma poichè soccombe
coseienza se brama incontro s' abbia,
noi, cui fortuna trasse in mezzo all' armi,
sentiam che solo l' uom dall' altrui bene
astenersi potrà, se vegga pronto
ognun con armi ben temprate e nuove
a difendere il suo.

Ed il vecchio savio
amante de la pace, concludea:
— Se pace vuoi, preparati alla guerra. —
E un messo che venia dall' Oriente:
— Amici, disse, deh, mi sia cortese
alcun di voi di solver questo nodo:
I saccheggi, le guerre ed i massacri
che ne l' antiche etadi e ne le nove
empîr la terra. da che mai fûr mossi?
Il buon medico, pria, del morbo cerca
la cagione e di poi serenamente
tenta guarirlo. Or ben queste ecatombi
dal dì che il mondo ancòra era fanciullo

generò l' egoismo e l' ignoranza;
e fino a tanto che i due tarli antichi
rodan l' anima nostra, non vedremo
regnar la pace e la salute in terra.
Si vada, amici, e via dal piano al monte
per le città e per gli umili villaggi
a ognuno questo ver fia manifesto:
che chi nacque nel negro continente
e il cittadin d' Europa ed il Cinese
son figli uguali d' una patria sola:
la madre terra che di tutti è albergo.
E che il buon Dio quel dì che fuor ci trasse
dal nulla, volle che la guida nostra
fosse ragione. Che ognun sappia e dica
il padre nostro è Dio: la guida nostra
è la ragion: La buona coseienza,
del ben l' istinto: questa fia per sempre
religione che ci unisce tutti.
Discesero gli umani da gli stessi
parenti primi e tutti siam fratelli,
nati in Europa o nella Cina estrema.
Se l' intelletto vuol che ci governi
un signore quaggiù, che i regi unanimi
fraternamente s' amino, spargendo
la cara pace sovra il mondo intero.
Che, con affetto ugual, l' uno accarezzi
i sudditi dell' altro e il loro amore
sia pari a quel che ispirano i figliuoli.
E se i regi saran tutti concordi,
dalla loro union verrà la pace
ai paesi e la fortuna in terra
discenderà. Quel popol che ventura

pose più in alto per civil costume,
che il buon frutto assaggiar faccia a' suoi simili,
e con cura fraterna l'Occidente
cerchi che l'Oriente sia felice;
e quei ch'è sotto il sol meridiano
immemore non sia de' suoi fratelli
abitator degl' iperborei lidi.

Quando la fratellanza avvinca tutti
i popoli del mondo, non cagione
vi fia di guerre più nè di tormenti
e crudeltà. Lasciate aperto il volo
al pensier vostro e fate che in più vasti
cieli s'aggiri e il buon voler non manchi,
e la bella utopia diverrà il vero.
Così que' savi favellarono a nome
de' lor paesi in bella gara uniti,
per liberare alfin l'umana razza
dal tremendo flagello de la guerra.

Questo Danisco intese e queste vide
nell' adunanza che presso al cadere
del secolo passato, per la pace,
s'univa, e in carte fedelmente scrisse
e poi mandò del mondo intero ai savi.
Che agli schiavi devoti del signore
quest'opra arrechi qualche frutto ei spera.

HOONGLIED AAN DEN VREDE

TER HERINNERING AAN DE
VREDESCONFERENTIE TE 'S GRAVENHAGE

DOOR

Z. H. PRINS MIRZA-RIZA-KHAN DANISCHE

(Nederlandsche Vertaling)

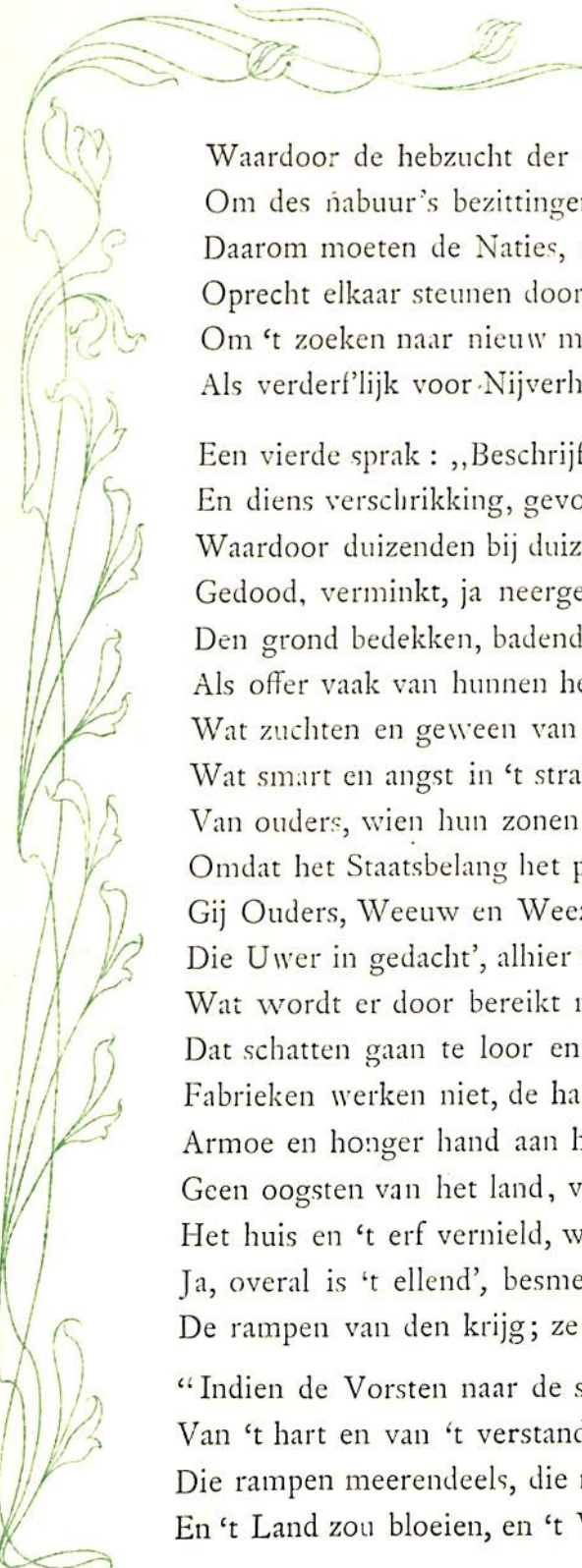

D'Afgevaardigden naar 't *Haagsche* Congres van den Vrede,
Kwamen van heind' en van ver, in hun hart met de bede,
Dat de grootsche bedoeling van Rusland's machtigen Tzaar,
Door wisseling van gedachten en door steun aan elkaâr,
Der menschheid mocht zeeke' ren den *Vrede op Aarde*,
't Symbool van Geluk van onschatbare waarde!

Eén hunner zeide: „Geen oorlogen zouden er meer komen,
Als de volken hun hebzucht maar in wilden toomen;
Als zij meer luisterden naar de stem van 't geweten,
Dan waren zij niet zoo licht op elkander gebeten;
Het is daarom noodig, dat schrijvers en redenaars beiden,
De harten der menschen tot zachtheid en gerechtigheid leiden.”—

Een ander sprak: «Indien de Mogendheden zich wilden verbinden,
In plaats van, bij geschil, elkander te verslinden,
De zaak te doen beslechten door een hoogstaand Scheidsgericht,
De Vrede zon scheen schitterend in het zuiverste wereldlicht.”—

Een derde wees toen: „op de groote gevaren,
Die de steeds meerd're krijgstoerusting en als van zelf moeten baren,

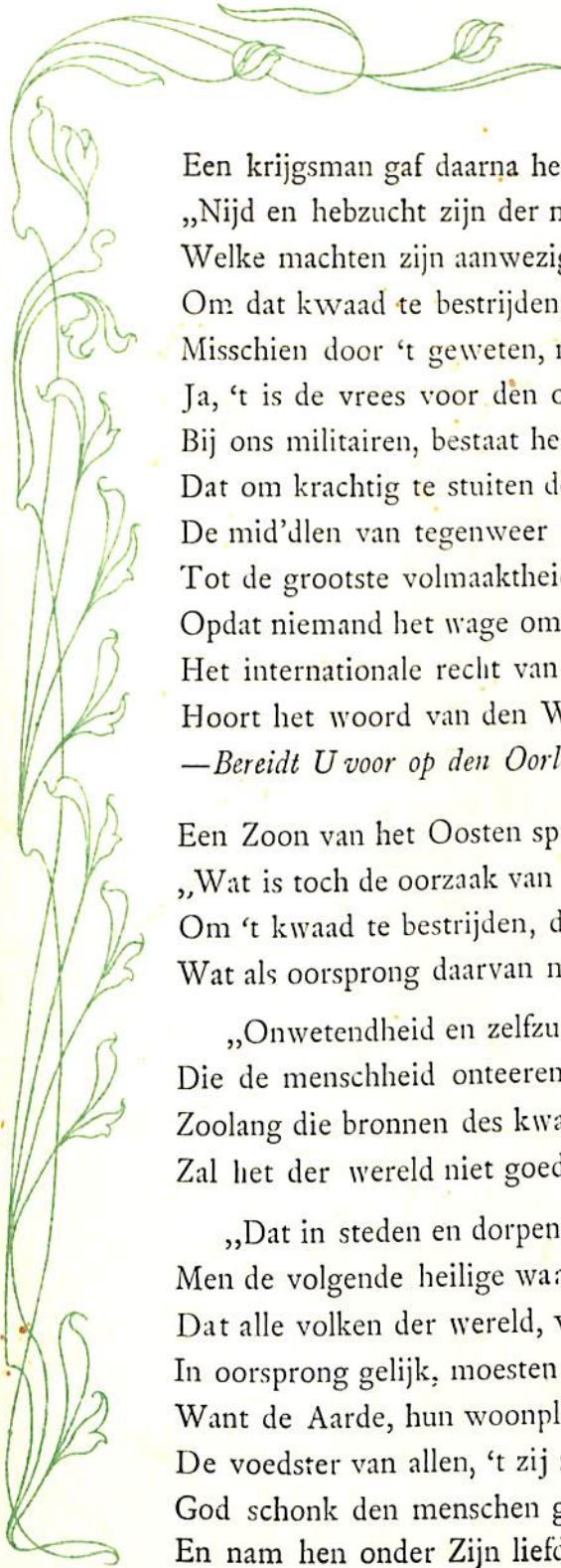
Waardoor de hebzucht der volkeren bedenkelijk wordt gevoed,
Om des nabuur's bezittingen te bemachtigen door bloed.
Daarom moeten de Naties, willen zij voorstaan den Vrede,
Oprecht elkaar steunen door voorbeeld en door rede,
Om 't zoeken naar nieuw moordtuig te staken met kracht,
Als verderf'lijk voor Nijverheid, die naar hooger doeleinden tracht." —

Een vierde sprak : „Beschrijf der menschheid den gruwel des oorlogs
En diens verschrikking, gevolg der hebzucht, des bedrogs,
Waardoor duizenden bij duizenden der strijdende partijen,
Gedood, verminkt, ja neergeveld bij rijen,
Den grond bedekken, badende in hun bloed,
Als offer vaak van hunnen heldenmoed.

Wat zuchten en geweent van weduwen en weezen,
Wat smart en angst in 't strak gelaat te lezen
Van ouders, wien hun zonen zijn gedood,
Omdat het Staatsbelang het plotseling gebod.
Gij Ouders, Weeuw en Weezen, weent vrij bij 't graf dier Braven,
Die Uwer in gedacht', alhier den doodsnik gaven.

Wat wordt er door bereikt met zooveel rouw en dood?
Dat schatten gaan te loor en alom dreigt de nood,
Fabrieken werken niet, de handel in gevaar,
Armoë en honger hand aan hand, als behoorend bij elkâar;
Geen oogsten van het land, vertrappt door legerbenden,
Het huis en 't erf vernield, waar we onze blikken wenden,
Ja, overal is 't ellend', besmetting en gevaar,
De rampen van den krijg; ze staap'len zich op elkâar. ”

“Indien de Vorsten naar de stemmen luist'ren willen
Van 't hart en van 't verstand; zij zouden kunnen stillen
Die rampen meerendeels, die moordzucht, dat geweent,
En 't Land zou bloeien, en 't Volk gelukkig zijn meteen.” —

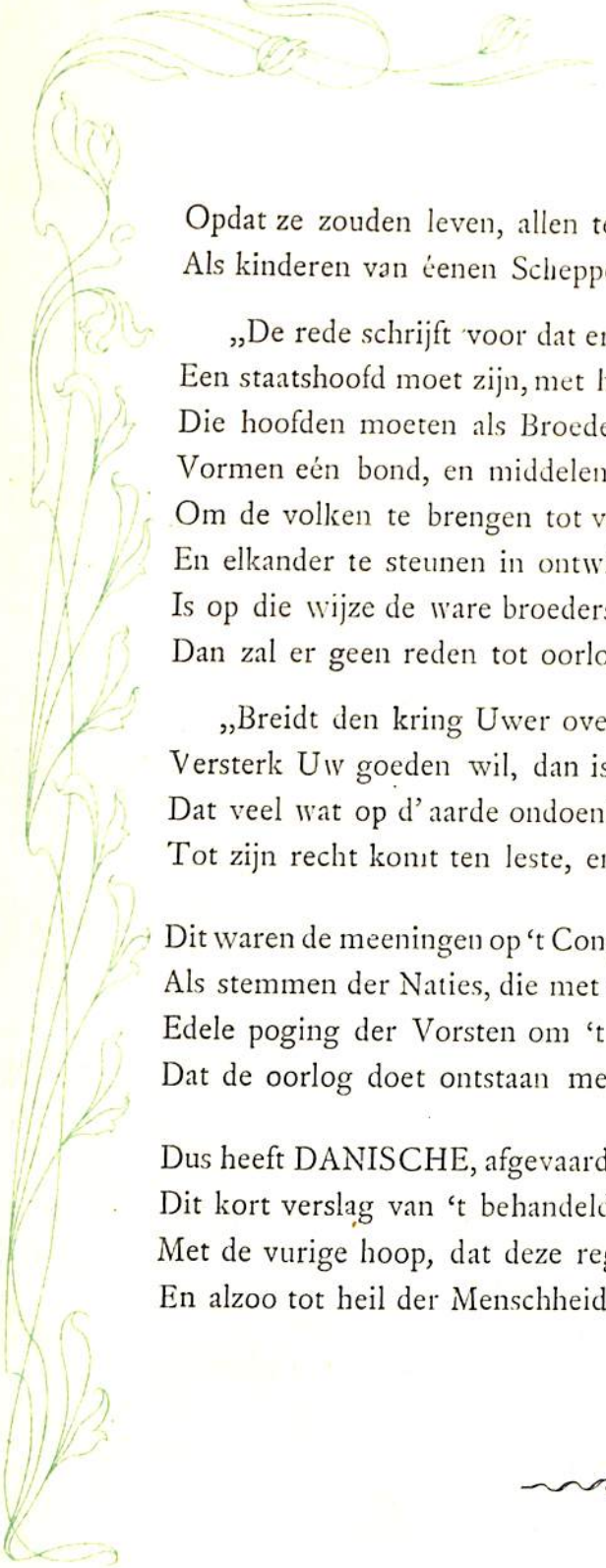

Een krijgsman gaf daarna het volgende te hooren :
„Nijd en hebzucht zijn der menschen aangeboren;
Welke machten zijn aanwezig op ons wereldrond,
Om dat kwaad te bestrijden, afdoend', tot in den grond?
Misschien door 't geweten, maar 't is of die stemme soms beeft,
Ja, 't is de vrees voor den oorlog, die hier de overhand heeft.
Bij ons militairen, bestaat het vaste geloof,
Dat om krachtig te stuiten de neiging tot oorlog en roof,
De mid'dlen van tegenweer moeten worden gebracht
Tot de grootste volmaaktheid, tot de meest mogelijke kracht,
Opdat niemand het wage om te vertreden
Het internationale recht van een zijner Leden.
Hooft het woord van den Wijsgeer, een Vriend van de Rede,
—*Bereidt U voor op den Oorlog, indien Gij liefhebt de Vrede!*“ —

Een Zoon van het Oosten sprak daarna de woorden :
„Wat is toch de oorzaak van dat vreeselijke moorden?
Om 't kwaad te bestrijden, dient men eerst wel te weten
Wat als oorsprong daarvan moet worden geheeten.”

„Onwetendheid en zelfzucht, dat zijn de factoren
Die de menschheid onteeren en 't goede versmooren;
Zoolang die bronnen des kwaads nog bestaan,
Zal het der wereld niet goed kunnen gaan.”

„Dat in steden en dorpen, ja overal in 't ronde
Men de volgende heilige waarheid verkonde :
Dat alle volken der wereld, waar ook te vinden,
In oorsprong gelijk, moesten zijn Vrinden,
Want de Aarde, hun woonplaats, is voor allen gelijk,
De voedster van allen, 't zij ze arm zijn of rijk.
God schonk den menschen gevoel voor het goede,
En nam hen onder Zijn liefd'rijke hoede,

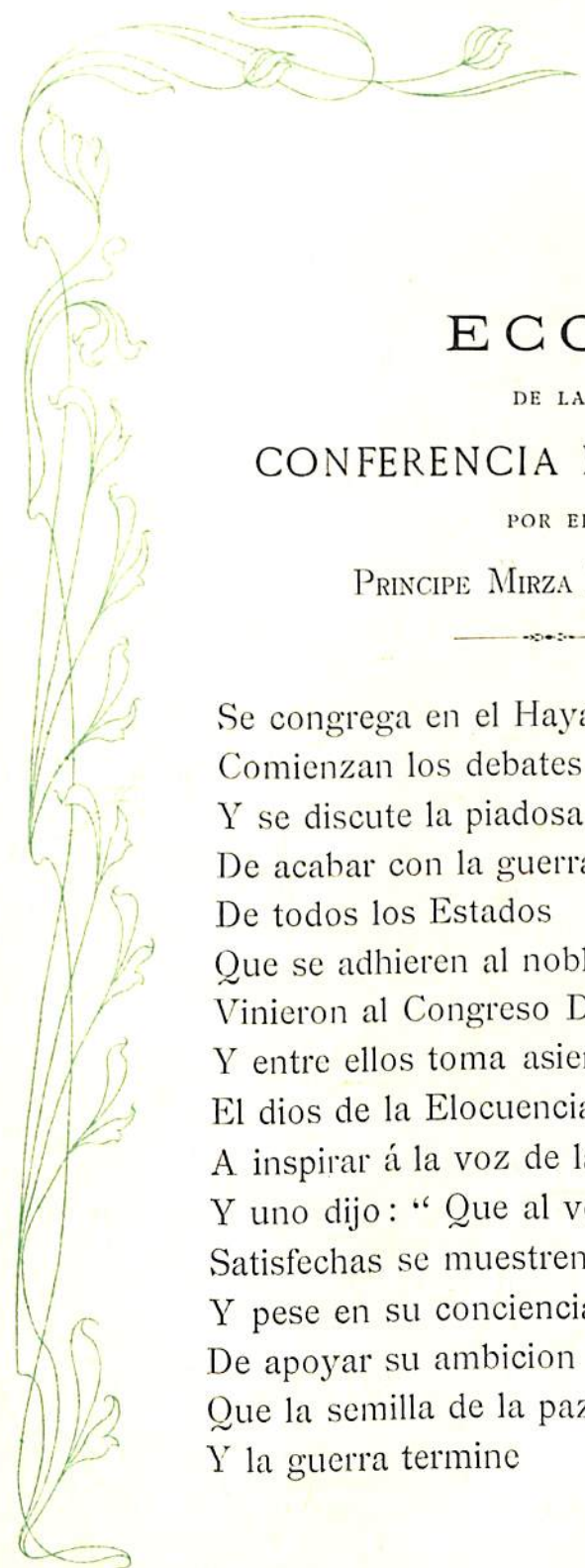

Opdat ze zouden leven, allen te gader,
Als kinderen van éenen Schepper en Vader.”

„De rede schrijft voor dat er in elk Land,
Een staatshoofd moet zijn, met hart en verstand.
Die hoofden moeten als Broeders te samen,
Vormen één bond, en middelen beramen
Om de volken te brengen tot veredeling en bloei
En elkander te steunen in ontwikkeling en groei.
Is op die wijze de ware broederschap ontstaan,
Dan zal er geen reden tot oorlog meer bestaan.”

„Breidt den kring Uwer overpeinzingen wat uit,
Versterk Uw goeden wil, dan is het besluit :
Dat veel wat op d' aarde ondoenlijk thans schijnt,
Tot zijn recht komt ten leste, en 't onmogelijke verdwijnt.”—

Dit waren de meeningen op 't Congres van den Vrede bepleit en besproken,
Als stemmen der Naties, die met de zucht naar oorlog hebben gebroken.
Edele poging der Vorsten om 't kwaad te bestrijden,
Dat de oorlog doet ontstaan met al zijn vreeselijk lijden.

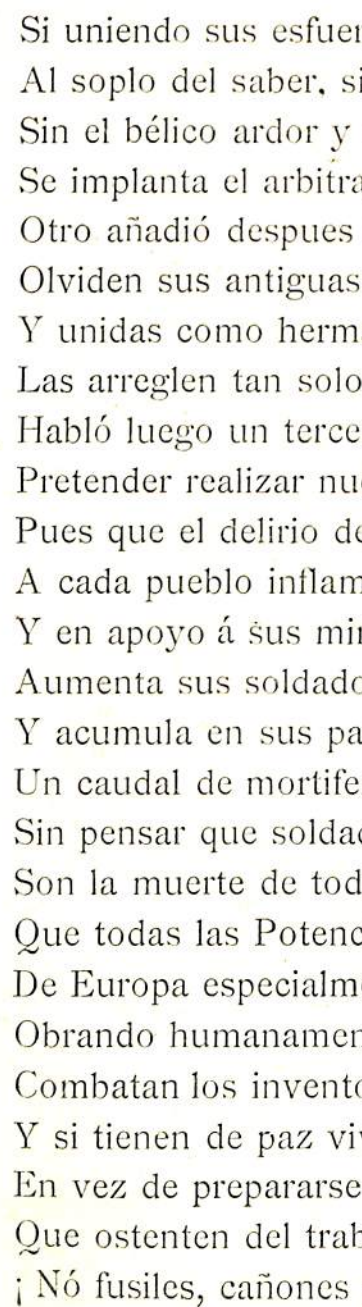
Dus heeft DANISCHE, afgevaardigd naar 't Congres hierboven vermeld,
Dit kort verslag van 't behandelde opgesteld,
Met de vurige hoop, dat deze regels 't goede mogen wekken
En alzoo tot heil der Menschheid mogen strekken !

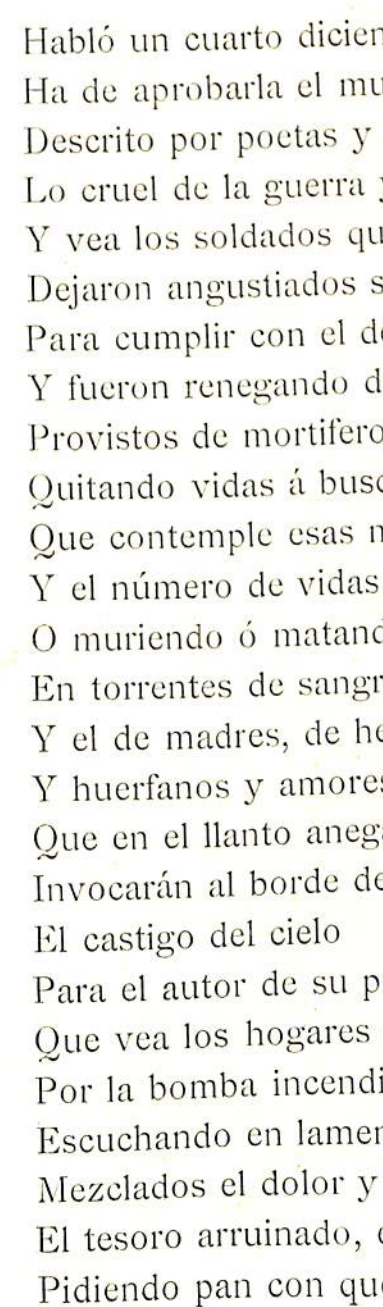
ECOS
DE LA
CONFERENCIA DE LA HAYA
POR EL
PRINCIPE MIRZA RIZA KHAN

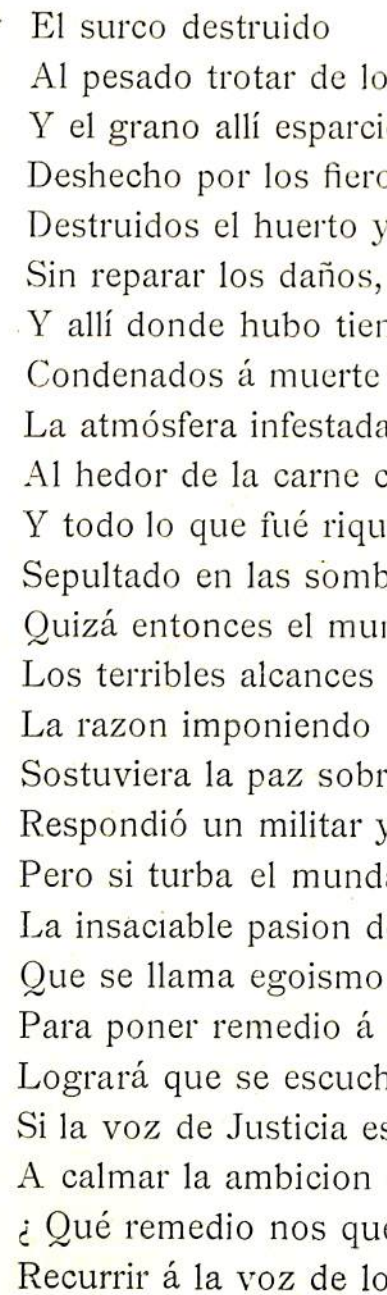
Se congrega en el Haya la Asamblea
Comienzan los debates
Y se discute la piadosa idea
De acabar con la guerra y los combates.
De todos los Estados
Que se adhieren al noble pensamiento,
Vinieron al Congreso Delegados
Y entre ellos toma asiento
El dios de la Elocuencia,
A inspirar á la voz de la Conciencia.
Y uno dijo : “ Que al ver su poderío
Satisfechas se muestren las Naciones
Y pese en su conciencia el extravío
De apoyar su ambicion con sus cañones
Que la semilla de la paz germine
Y la guerra termine

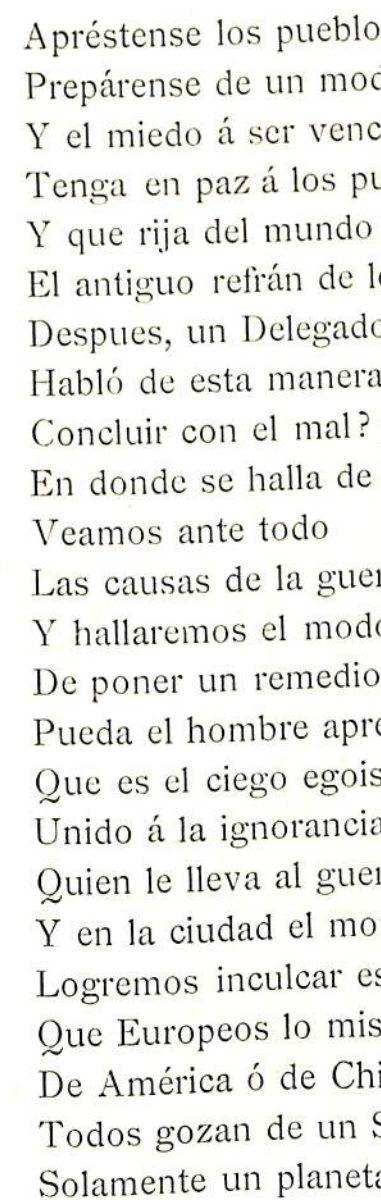
Si uniendo sus esfuerzos los Estados
Al soplo del saber, siempre fecundo,
Sin el bélico ardor y sin soldados
Se implanta el arbitraje en todo el mundo.“
Otro añadió despues : “Que las Potencias
Olviden sus antiguas discusiones
Y unidas como hermanas, sus cuestiones
Las arreglen tan solo sus conciencias.“
Habló luego un tercero y dijo : “En vano
Pretender realizar nuestro programa
Pues que el delirio de conquista, insano
A cada pueblo inflama,
Y en apoyo á sus miras criminales
Aumenta sus soldados, su armamento
Y acumula en sus parques y arsenales
Un caudal de mortifero elemento,
Sin pensar que soldados y cañones
Son la muerte de todas las Naciones.
Que todas las Potencias reunidas
De Europa especialmente,
Obrando humanamente
Combatan los inventos homicidas.
Y si tienen de paz vivos deseos,
En vez de prepararse á la batalla
Que ostenten del trabajo los trofeos,
¡ N6 fusiles, cañones y metralla ! “

Habló un cuarto diciendo : “ Nuestra idea
Ha de aprobarla el mundo, cuando vea
Descrito por poetas y pintores
Lo cruel de la guerra y sus horrores.
Y vea los soldados que á millares
Dejaron angustiados sus hogares
Para cumplir con el deber cruento
Y fueron renegando de su suerte
Provistos de mortifero armamento
Quitando vidas á buscar la muerte.
Que contemple esas masas peleando
Y el número de vidas que en la liza
O muriendo ó matando
En torrentes de sangre se desliza.
Y el de madres, de hermanos y de esposas
Y huerfanos y amores ignorados
Que en el llanto anegados
Invocarán al borde de las fosas
El castigo del cielo
Para el autor de su profundo duelo.
Que vea los hogares destruidos
Por la bomba incendiaria,
Escuchando en lamentos doloridos
Mezclados el dolor y la plegaria.
El tesoro arruinado, el pueblo hambriento
Pidiendo pan con quejumbroso acento,

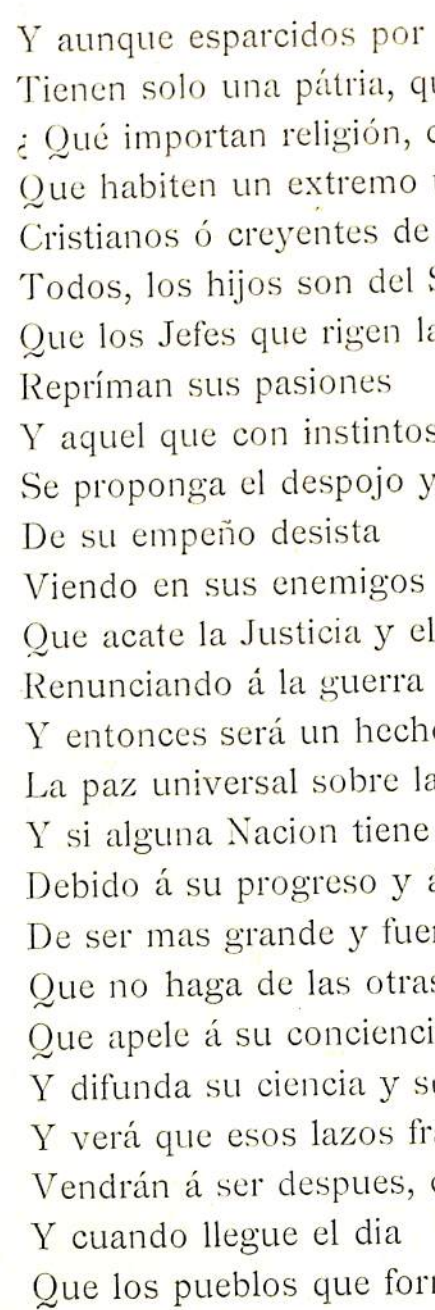
El surco destruido
Al pesado trotar de los bridones
Y el grano allí esparcido
Deshecho por los fieros escuadrones
Destruídos el huerto y la cabaña
Sin reparar los daños,
Y allí donde hubo tienda de campaña
Condenados á muerte los rebaños.
La atmósfera infestada
Al hedor de la carne corrompida
Y todo lo que fué riqueza y vida
Sepultado en las sombras de la nada.
Quizá entonces el mundo comprendiendo
Los terribles alcances de la guerra,
La razón imponiendo
Sostuviera la paz sobre la tierra. ”
Respondió un militar y dijo : “ Es cierto,
Pero si turba el mundanal concierto
La insaciable pasión de los mortales
Que se llama egoísmo ¿ qué Potencia
Para poner remedio á tantos males
Logrará que se escuche á la Conciencia ?
Si la voz de Justicia es impotente
A calmar la ambición de las Naciones
¿ Qué remedio nos queda ? Solamente
Recurrir á la voz de los cañones.

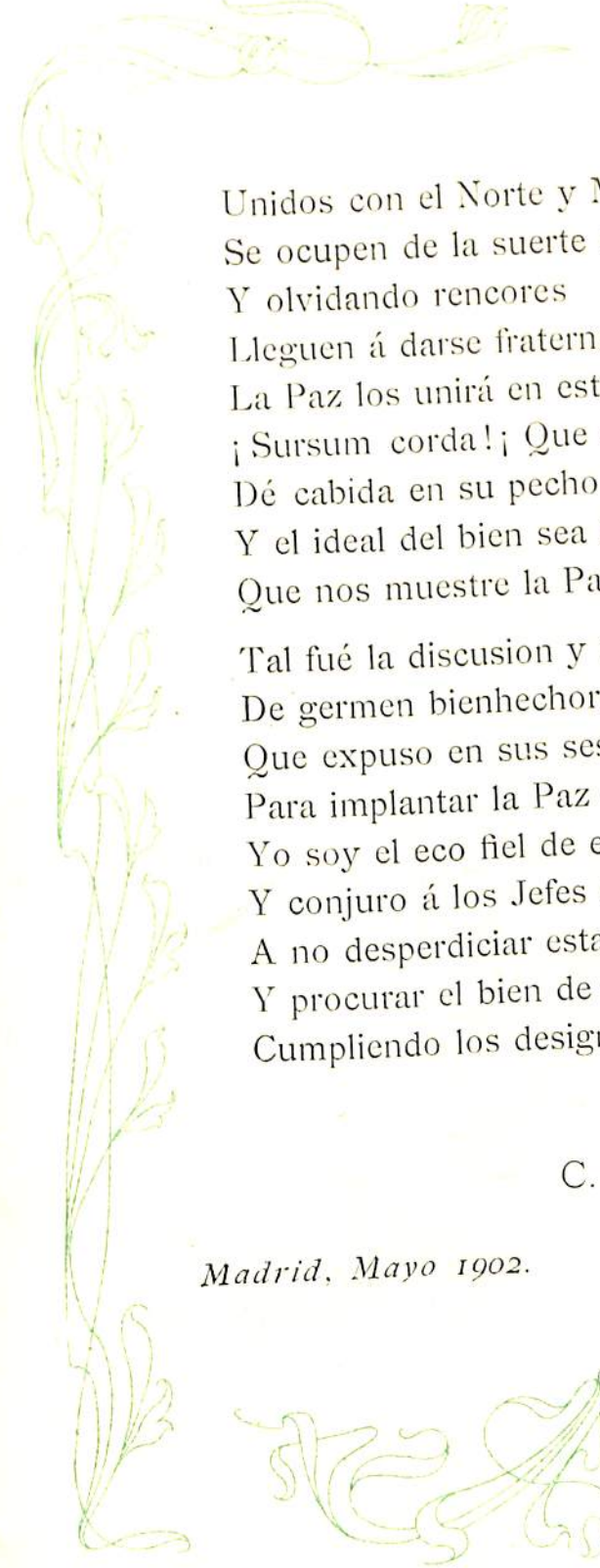
Apréstense los pueblos á la guerra,
Prepárense de un modo formidable
Y el miedo á ser vencidos, es probable
Tenga en paz á los pueblos de la tierra
Y que rija del mundo los destinos
El antiguo refrán de los latinos. ” (1)
Después, un Delegado del Oriente
Habló de esta manera ¿ Pretendemos
Concluir con el mal ? pues bien, busquemos
En donde se halla de ese mal la fuente.
Veamos ante todo
Las causas de la guerra y sus rigores
Y hallaremos el modo
De poner un remedio á esos horrores.
Pueda el hombre aprender desde su infancia
Que es el ciego egoísmo
Unido á la ignorancia
Quien le lleva al guerrero barbarismo
Y en la ciudad el monte ó las aldeas
Logremos inculcar estas ideas :
Que Europeos lo mismo que Africanos,
De América ó de China, son hermanos,
Todos gozan de un Sol, todos de un Cielo,
Solamente un planeta los encierra

---

(1) *Si vis pacem para bellum.*

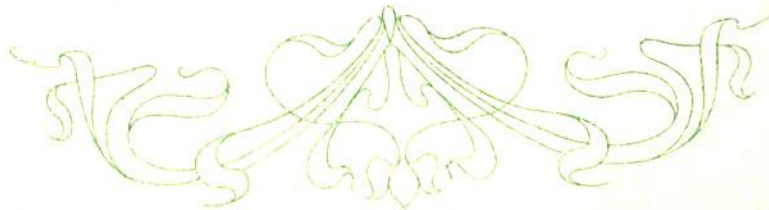
Y aunque esparcidos por distinto suelo
Tienen solo una pátria, que es la Tierra.
¿ Qué importan religión, color ó idioma,
Que habiten un extremo ú otro extremo ?
Cristianos ó creyentes de Mahoma
Todos, los hijos son del Sér Supremo.
Que los Jefes que rigen las Naciones
Repríman sus pasiones
Y aquel que con instintos inhumanos
Se proponga el despojo y la conquista
De su empeño desista
Viendo en sus enemigos sus hermanos.
Que acate la Justicia y el Derecho
Renunciando á la guerra
Y entonces será un hecho
La paz universal sobre la Tierra.
Y si alguna Nacion tiene la suerte
Debido á su progreso y á su ciencia
De ser mas grande y fuerte,
Que no haga de las otras sus rivales,
Que apele á su conciencia
Y difunda su ciencia y su tesoro
Y verá que esos lazos fraternales
Vendrán á ser despues, cadenas de oro.
Y cuando llegue el dia
Que los pueblos que forman Occidente

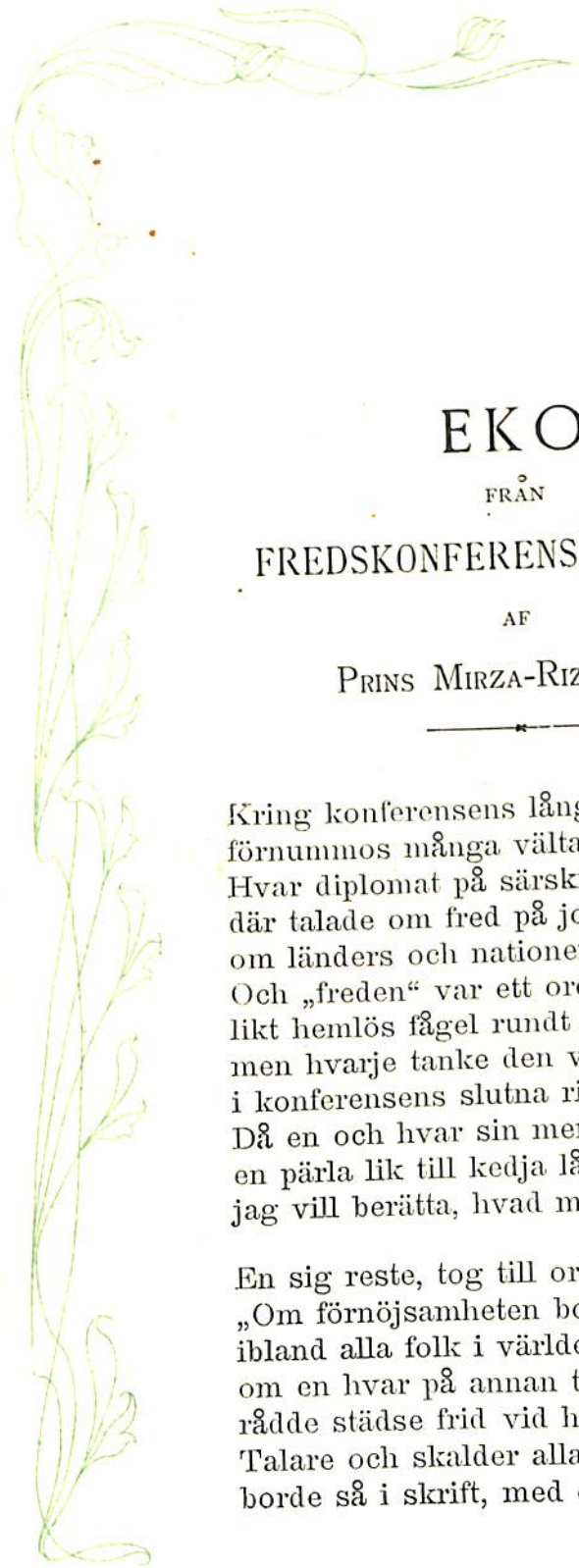

Unidos con el Norte y Mediodia
Se ocupen de la suerte del Oriente
Y olvidando rencores
Lleguen á darse fraternal abrazo
La Paz los unirá en estrecho lazo.
¡ Sursum corda ! ¡ Que el alma dolorida
Dé cabida en su pecho á la esperanza
Y el ideal del bien sea la egida
Que nos muestre la Paz en lontananza ! “
Tal fué la discusion y tal la idea
De germen bienhechor, santo y fecundo
Que expuso en sus sesiones la Asamblea
Para implantar la Paz en todo el mundo.
Yo soy el eco fiel de esas sesiones
Y conjuro á los Jefes de Gobierno
A no desperdiciar estas lecciones
Y procurar el bien de sus Naciones
Cumpliendo los designios del Eterno.

Por la traduccion
C. SANCHEZ-ARÉVALO

Madrid, Mayo 1902.

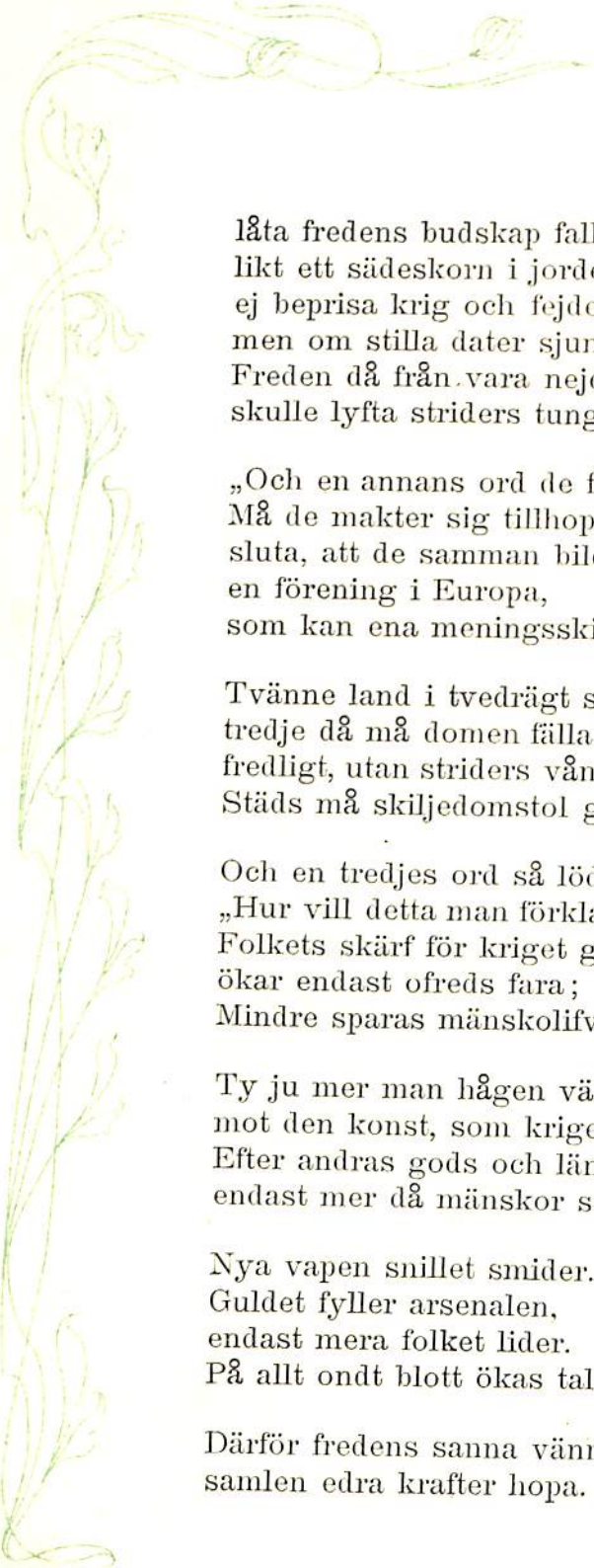
EKO
FRÅN
FREDSKONFERENSEN I HAAG
AF
PRINS MIRZA-RIZA-KHAN

Kring konferensens långa bord
förnummos många vältalsord.
Hvar diplomat på särskildt sätt
där talade om fred på jord,
om länders och nationers rätt.
Och „freden“ var ett ord, som flög
likt hemlös fågel rundt omkring;
men hvarje tanke den var hög
i konferensens slutna ring.
Då en och hvar sin mening lagt,
en pärla lik till kedja lång,
jag vill berätta, hvad man sagt:

En sig reste, tog till orda:
„Om förnöjsamheten bodde
ibland alla folk i världen,
om en hvar på annan trodde
rådde städse frid vid härden.
Talare och skalder alla
borde så i skrift, med orden,

låta fredens budskap falla
likt ett sädeskorn i jorden,
ej beprisa krig och fejder,
men om stilla dater sjunga.
Freden då från vara nejder
skulle lyfta striders tunga.“

„Och en annans ord de fälldes :
Må de makter sig tillhopa
sluta, att de samman bilda
en förening i Europa,
som kan ena meningsskilda.

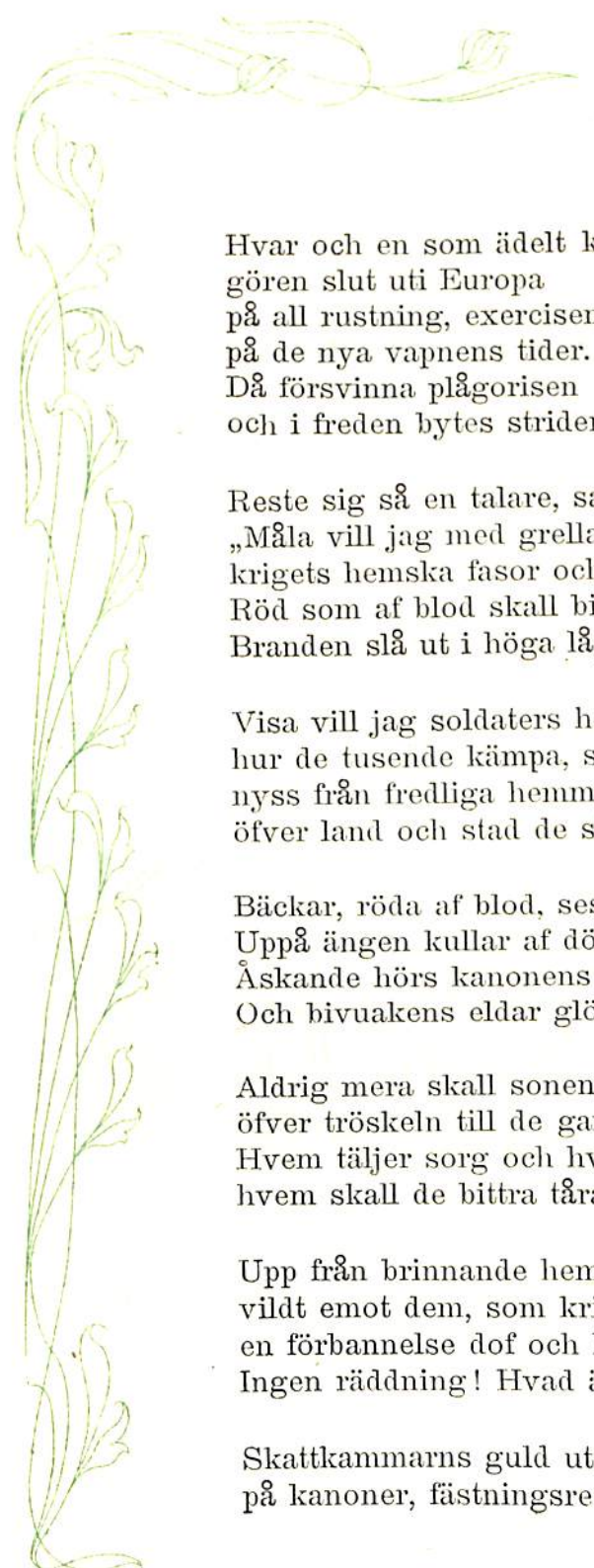
Tvänne land i tvedrägt stånda,
tredje då må domen fälla
fredligt, utan striders vända.
Städs må skiljedomstol gälla.“

Och en tredjes ord så lödo :
„Hur vill detta man förklara ?
Folkets skärf för kriget gifven
ökar endast ofreds fara ;
Mindre sparas mänskelifven.

Ty ju mer man hågen vänder
mot den konst, som krigen kräfva.
Efter andras gods och länder
endast mer då människor sträfva.

Nya vapen snillet smider.
Guldet fyller arsenalen,
endast mera folket lider.
På allt ondt blott ökas talen.

Därför fredens sanna vänner
samlen edra krafter hopa.

Hvar och en som ädelt känner,
gören slut uti Europa
på all rustning, exercisen,
på de nya vapnens tider.
Då försvinna plågorisen
och i freden bytes strider.“

Reste sig så en talare, sade :
„Måla vill jag med grella färger
krigets hemska fasor och plågor.
Röd som af blod skall bilden drypa.
Branden slå ut i höga lågor.

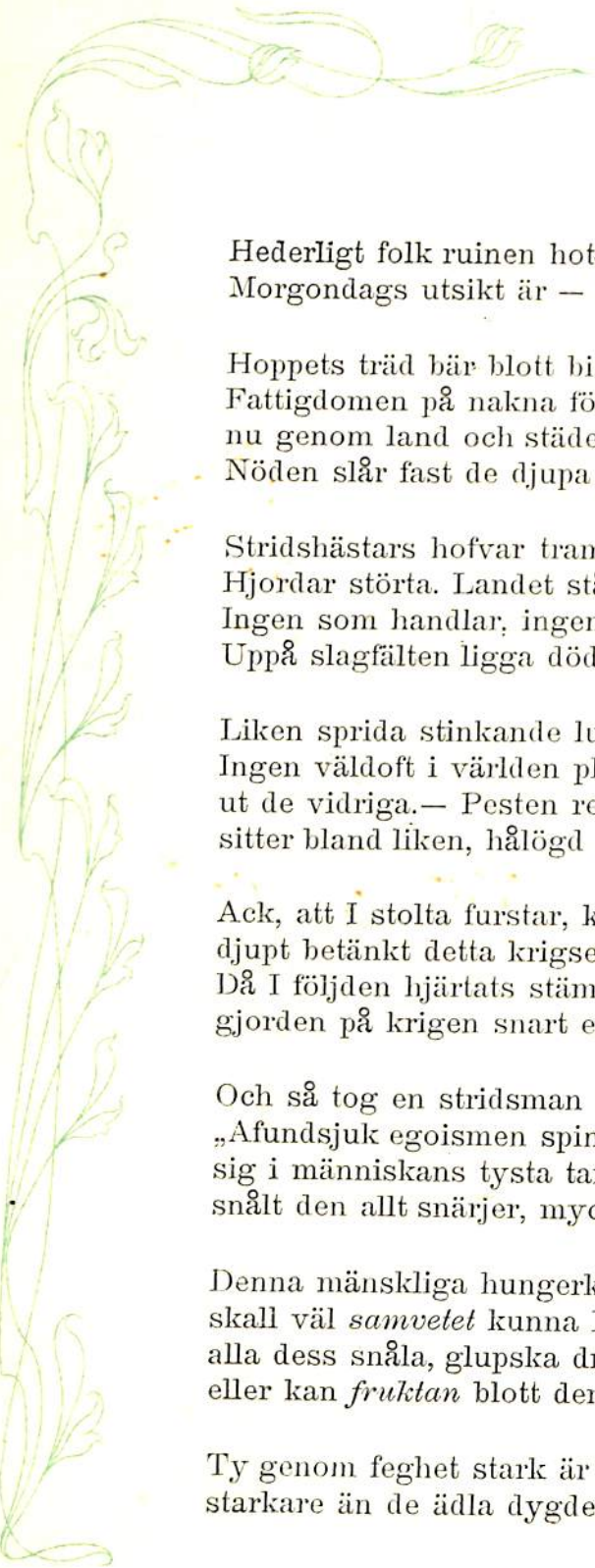
Visa vill jag soldaters horder,
hur de tusende kämpa, strida,
nyss från fredliga hemmen ryckta
öfver land och stad de sig sprida.

Bäckar, röda af blod, ses rinna.
Uppå ängen kullar af döda.
Åskande hörs kanonens stämma ;
Och bivuakens eldar glöda.

Aldrig mera skall sonen träda
öfver tröskeln till de gamla.
Hvem täljer sorg och hvem all smärta,
hvem skall de bittra tårar samla ?

Upp från brinnande hemmen stiger
vildt emot dem, som krigen föra,
en förbannelse dof och hotfull.
Ingen räddning ! Hvad är att göra ?

Skattkammarns guld utrunnet, slösadt
på kanoner, fästningsredutten.

Hederligt folk ruinen hotar.
Morgondags utsikt är — bankrutten.

Hoppets träd bär blott bittra frukter.
Fattigdomen på nakna fötter
nu genom land och städer vandrar.
Nöden slår fast de djupa rötter.

Stridshästarnas hovar trampa skörden.
Hjordar störta. Landet står öde.
Ingen som handlar, ingen köper.
Uppå slagfälten ligga döde.

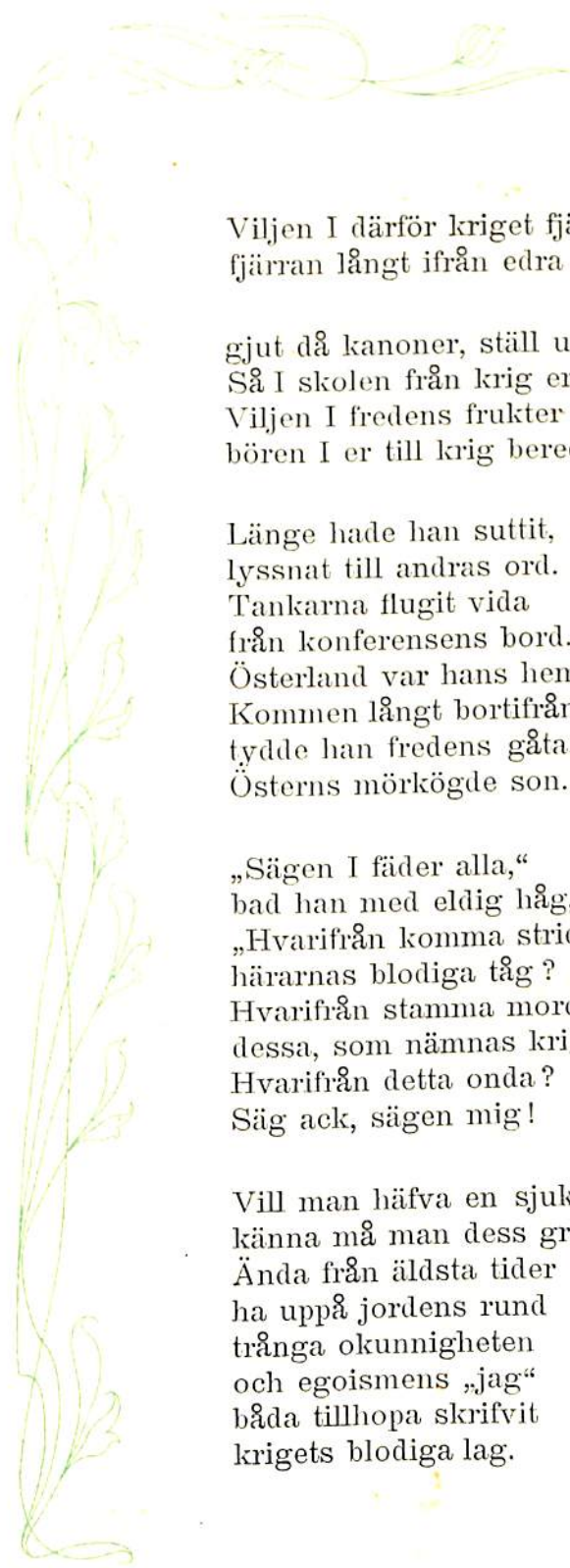
Liken sprida stinkande lukter.
Ingen väldoft i världen plånar
ut de vidriga. — Pesten redan
sitter bland liken, hålögd hånar.

Ack, att I stolta furstar, kungar
djupt betänkt detta krigselände.
Då I följdén hjärtats stämman,
gjorden på krigén snart en ände.“

Och så tog en stridsman till orda:
„Afundsjuk egoismén spinner
sig i människans tysta tankar,
snålt den allt snärjer, mycket vinner.

Denna mänskliga hungerkänsla
skall väl *samvetet* kunna kväfva
alla dess snåla, glupska drifter
eller kan *fruktan* blott dem häfva?

Ty genom feghet stark är räddslan,
starkare än de ädla dygder.

Viljen I därför krigét fjärna
fjärran långt ifrån edra bygder

gjut då kanoner, ställ upp härar!
Så I skolen från krig er freda.
Viljen I fredens frukter njuta,
bören I er till krig bereda.

Länge hade han suttit,
lyssnat till andras ord.
Tankarna flugit vida
från konferensens bord.
Österland var hans hemort;
Kommen långt bortifrån,
tydde han fredens gåta,
Österns mörkögde son.

„Sägen I fäder alla,
bad han med eldig håg,
„Hvarifrån komma strider,
härarnas blodiga tåg?
Hvarifrån stamma morden,
dessa, som nämnas krig?
Hvarifrån detta onda?
Säg ack, sägen mig!

Vill man häfva en sjukdom,
känna må man dess grund!
Ända från äldsta tider
ha uppå jordens rund
trånga okunnigheten
och egoismens „jag“
båda tillhoppa skrifvit
krigets blodiga lag.

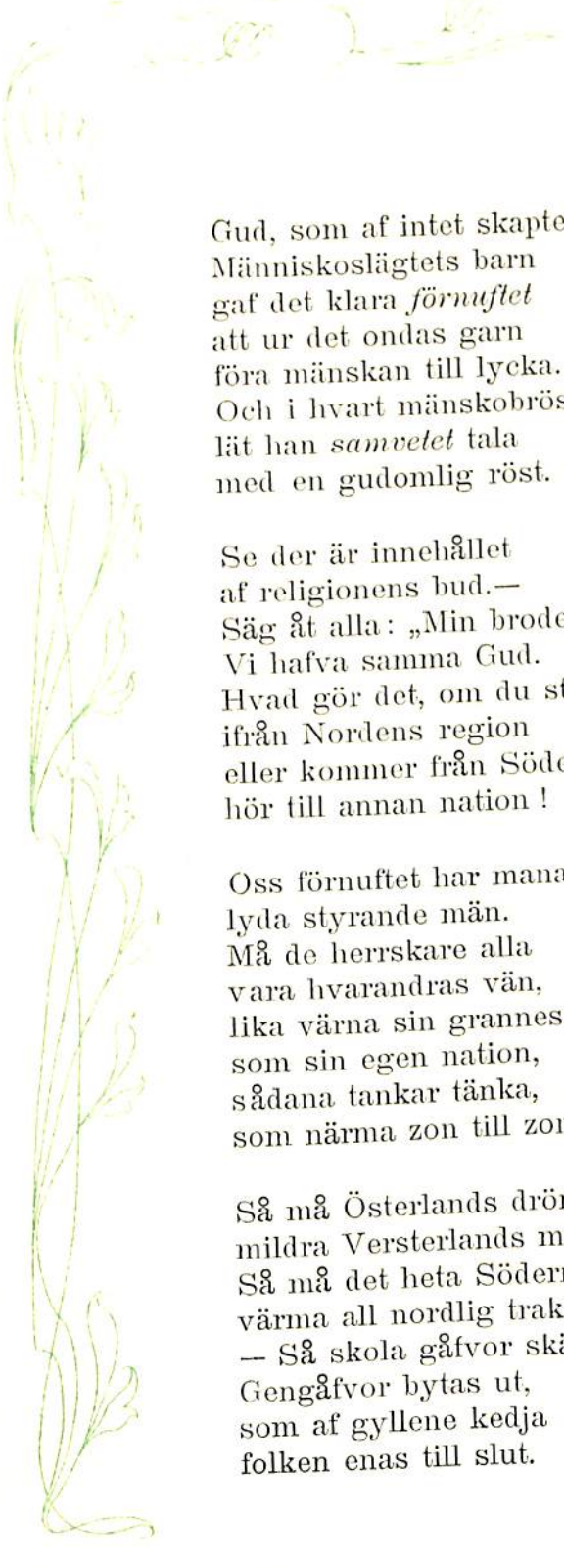

An skall ej freden komma.
Härarnes långa led
skola kring städer, byar
sprida sin jägarked.
Än skall tiden förinna,
innan freden är när.
Ty den räddning, jag känner,
endast en tanke är.

Men min tanke är kornet,
gifvet till såning ut.
Låt den växa och växa.
Frukter mogna till slut.
Flyg till städer och byar
fri, du min tanke kär!
Flyg till höjder och dalar!
Ty du sanningen bär!

Bröder äro vi alla,
Europé och Kines,
Goda bröder emellan
inga stridsmurar res!
Ack, hvad roll spelar färgen
eller hvad språk är ditt,
Om du stammar från Kina
eller från Afrikas midt.

Kommer du ifrån Östern
eller från Vesterland,
finns *ett* fosterland endast
Jordens ändlösa rand.
Ej i skilda nationer
Gud delat folkens led.
Af en och samma fader
alla äro en ked.

Gud, som af intet skapte
Människoslägtets barn
gaf det klara *förnuftet*
att ur det ondas garn
föra mänskan till lycka.
Och i hvart mänskobröst
lät han *samvetet* tala
med en gudomlig röst.

Se der är innehållet
af religionens bud.—
Säg åt alla: „Min broder!“ —
Vi hafva samma Gud.
Hvad gör det, om du stammar
ifrån Nordens region
eller kommer från Södern,
hör till annan nation!

Oss förnuftet har manat
lyda styrande män.
Må de herrskare alla
vara hvarandras vän,
lika värna sin grannes
som sin egen nation,
sådana tankar tänka,
som närma zon till zon!

Så må Österlands drömmar
mildra Versterlands makt!
Så må det heta Södern
värma all nordlig trakt!
— Så skola gåfvor skänkas.
Gengåfvor bytas ut,
som af gyllene kedja
folken enas till slut.

Och ibland goda bröder
råda skall evig fred.
Saga den tiden kallas,
då mot hvarann man stred
Ack, låt ditt hjärta vidgas!
Döda hvar tanke fal!
Då skall allt ondt besegras
af ett högt ideal! — “

Dessa voro förslagen.
— „Staternas strid mot strid“ —
Adla försök att sprida
ut öfver jorden frid.
DANICHE lämnar rapporten,
eko med trogen röst.
Fredskonferensen funnit
genklang uti hans bröst.

Hvad i Haag han förnummit
stämt honom har till sång,
fyllt hans sinne med visshet.
— Världsfred skall rå en gång. —
För de tankar, som yttrats,
han gjort sig till ett bud.
Han vill tala till folken,
som vilja tjäna Gud.

PACIS ECHO

CARMEN COMPOSITUM IN SERMONE PERSICO

AB

A. S. PRINCIPE MIRZA-RIZA-KHAN DANISCH

(*Traductio Latina*)

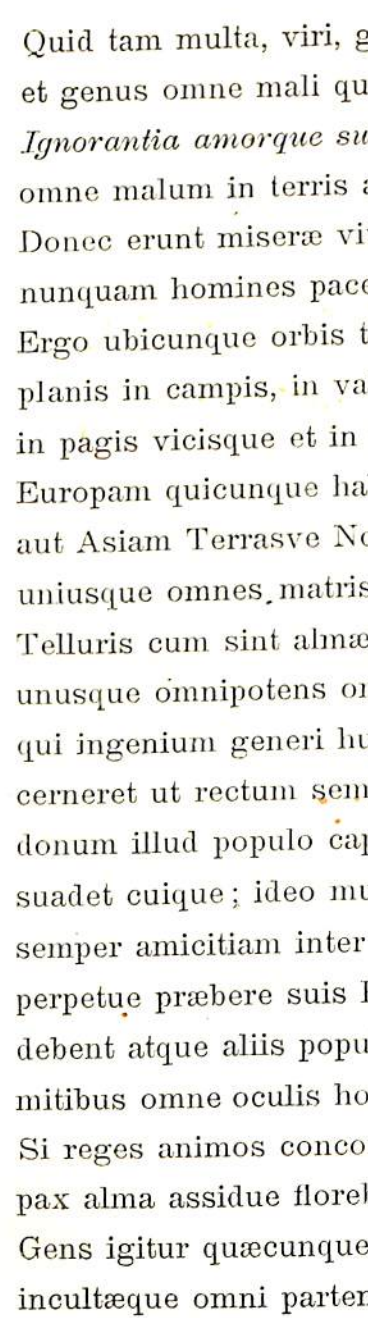
Mox ubi legati regum Europæ atque potentum
claram terræ omnis Batavorum urbem petiere,
tum Dea cuilibet illorum Facundia munus
sermonis donavit, ut omnes convenienter
de Pace in terris inter reges populosque
instituendâ perpetuâ clare loquerentur.
Unus dixit eorum : in orbe omni fore semper
assiduam pacem, si reges atque potentes
contenti maneant regionibus imperiisque,
quisque datis a lege suis, auroque opibusque.
Hoc fieri posset (dicebat), si sapientes
justitiæ intra homines animis mentisque benignæ
frugiferum semen voce insererent calamoque.
Dein alius dixit: debere duces populorum
inter se arbitros fieri ad lites dirimendas
armorumque usum omnino permitttere nulli.

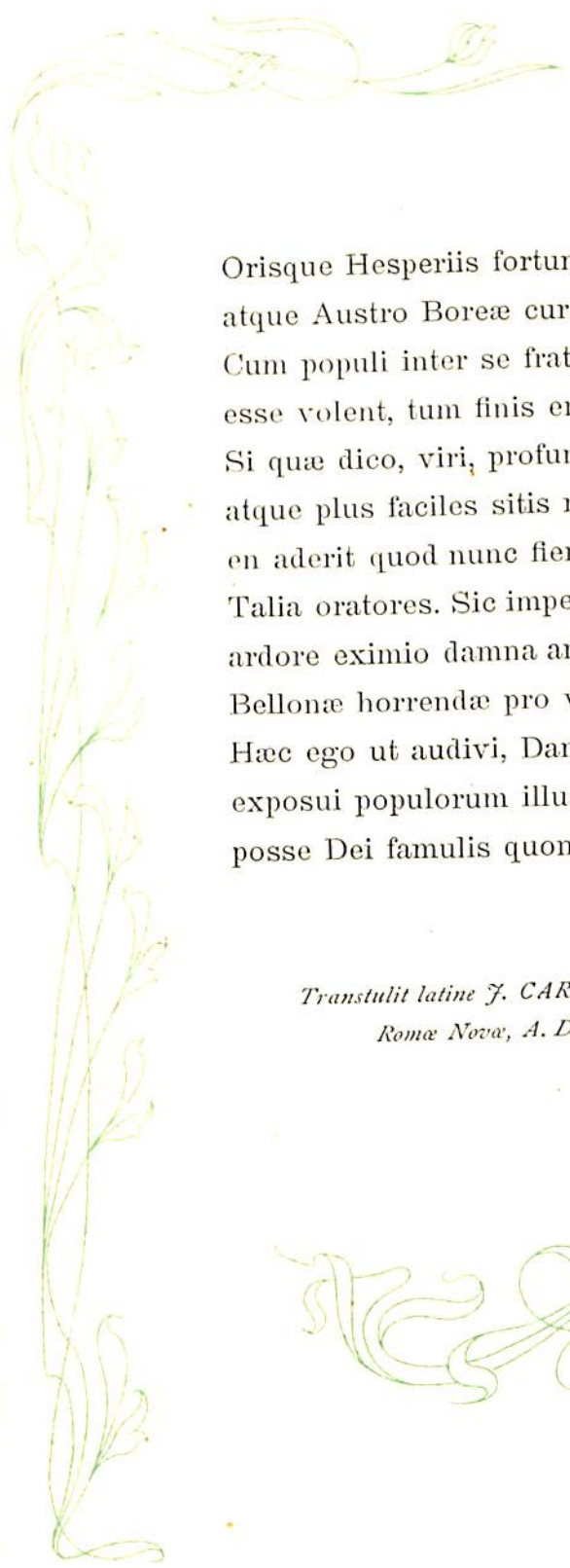
Post illum sapiens aliquis dicebat: „Amici!
semper sunt populi belli mala damna docendi.
Quod juvenum numerus major vexilla quotannis
circumdat semperque armis novioribus illi
bella gerunt populis noxæ, mihi credite, tantum
esse potest; ideo duces Europæque aliique
armorum noviorum usum cultumque vetare
debent; sique velint animis inimicitiam omnem
evellisse suis, non agmina tam numerosa
instruere ulterius. Nam quam magis illa magisque
arma nova attingit perfectio, tam magis ardor
ac desiderium flagrant aliena adimendi.
Vos omnes oculis armorum damna novorum
cernitis innumerosque viros petere atria torvæ
Persephonæ tenebrosa tuemini. Quis mala tanta,
quæ magis atque magis bellum novaque arma quotannis
humanæ adjiciunt genti, tolerare valeret?
Ergo principibusque datur ducibusque benignis
officium hoc sacrum: regem non amplius ullum
armorum noviorum usum, Leti genitorum
Tristitiæque, suo populo permittere plane
et lites verbis tantum componere eorum.
Si hodie innumeri juvenes novioribus armis
armati coeant locum in unum acieque paratâ
perfectis armis tumidi pugnæque periti
incipiant sævi rabidique interficere alter

alterum et ad Manes præmittere, quis numeraret
corpora sanguinolenta virorum horrendaque visu
uxoresque viris puerosque parentibus orbos
et patres natis, lacrimarum flumine claros,
eversosque ignique lares ferroque inimico
et sine mente vage errantes matres puerosque?
Tum dira incumbit populis ambobus egestas;
aurum quosque fovet, manuum mentisque labores,
diffugiunt campique manent equitum peditumque
passibus inculti mercatusque aufugit omnis.
Interea pereunt pecudes belloque fameque
eque cadaveribus morbi nascuntur acerbi.
Si populi hæc regesque animadvertant diligenter,
omnia in æternum unanimi bella evacuabunt.“
Tum vir militiæ studiosus talia dixit:
Si veniam detis mihi, vobis paulula dicam:
sunt avidi naturâ homines atque invidiosi
sæpeque consilium mentis superat cupidum cor.
Quare, si populi belli mala cuncta fugare
inter seque velint, pacem curare opulentam,
præclarum efficiant illud dictum sapientis:
“Si pacis bona, amice, cupis, prius instrue bellum.“
Talia miles ait. Post illum vir venerandus,
filius Auroræ, verba ultimus hæcce locutus:
Ægroto medicus si vult homini medeari,
ingenium illius debet morbi bene nosse.

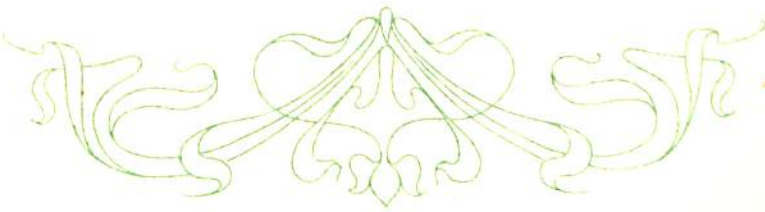

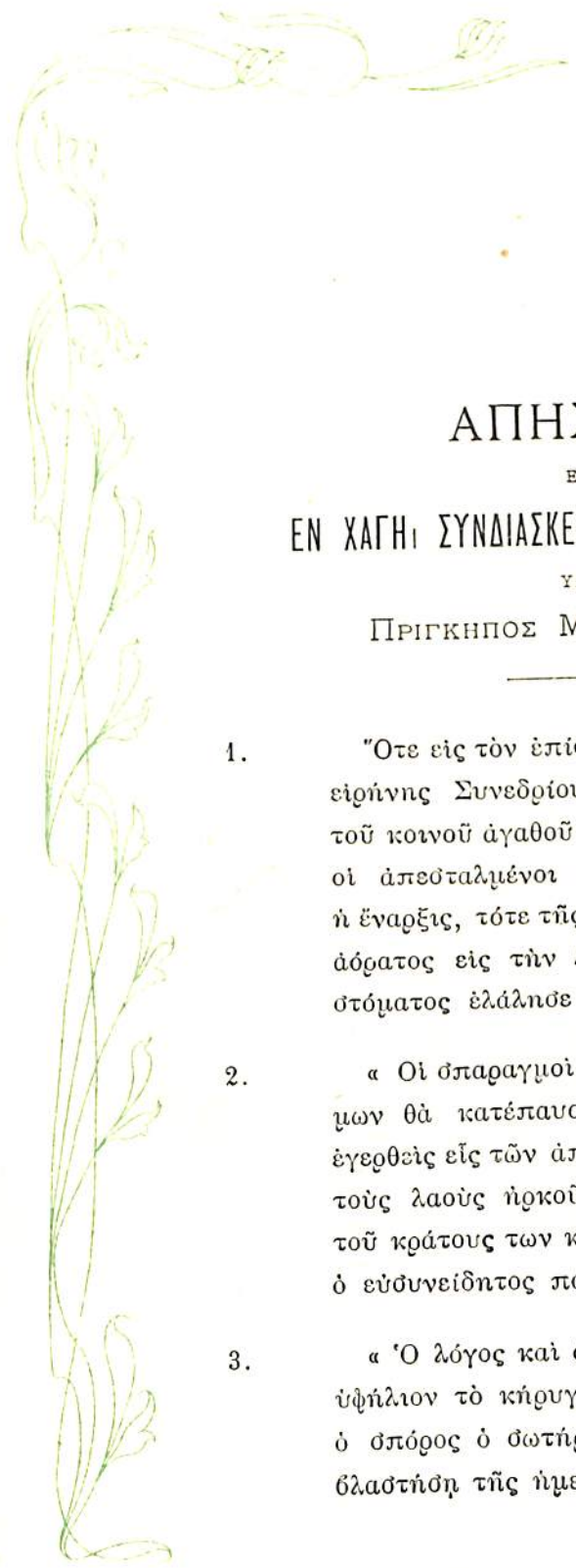
Quid tam multa, viri, genuit, mihi dicite, bella
et genus omne mali quæcunque illi associata?
Ignorantia amorque sui ipsa ab origine mundi
omne malum in terris atque omne nefas generarunt.
Donec erunt miseræ vitæ humanæ duces illi,
nunquam homines pace stabili tutaque fruuntur.
Ergo ubicunque orbis terrarum, in montibus altis,
planis in campis, in vallibus, agricolarum
in pagis vicisque et in urbibus hæcce docenda:
Europam quicunque habitant Libyamve perustam
aut Asiam Terrasve Novas unum genus esse
uniusque omnes, matrisque patrisque nepotes,
Telluris cum sint almæ proles sobolesque
unusque omnipotens omnes Deus ipse creavit,
qui ingenium generi humano dono dedit uni,
cerneret ut rectum semper justumque bonumque;
donum illud populo caput unum, principem, habere
suadet cuique; ideo mundi proceresque ducesque
semper amicitiam inter se fœdusque colendo
perpetue præbere suis Pacis bona cuncta
debent atque aliis populis proli sicut ipsi
mitibus omne oculis hominum genus adspicientes.
Si reges animos concordēs intus habebunt,
pax alma assidue florebit prosperitasque!
Gens igitur quæcunque beatior inferiori
incultæque omni partem dato prosperitatis

Orisque Hesperii fortuna secunda Orientis
atque Austro Boreæ curæ esto incultaque cultis.
Cum populi inter se fratres quondam sociique
esse volent, tum finis erit Marti violento.
Si quæ dico, viri, profundius inspiciatis
atque plus faciles sitis modo plusque benigni,
en aderit quod nunc fieri non posse putatis.
Talia oratores. Sic imperia omnia terræ
ardore eximio damna annuntur acerba
Bellonæ horrendæ pro viribus evacuare!
Hæc ego ut audivi, Danishes, rite ac studiose
exposui populorum illustribus omnibus ipse,
posse Dei famulis quoniam utilia esse putavi!

*Transtulit latine J. CAROLIDES, Imperii Othomanici consiliarius,
Romæ Novæ, A. D. CIO CMIII, ante diem secundum
Calendas Junias.*

ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ

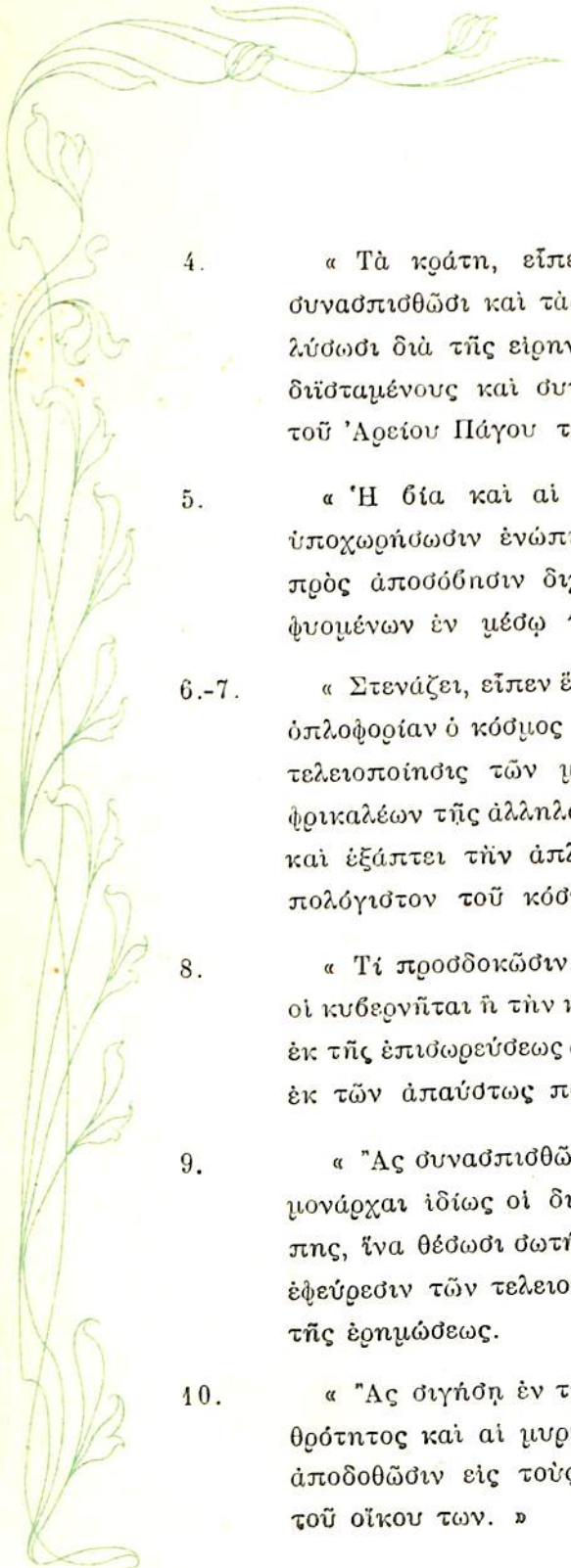
ΕΚ ΤΗΣ

ΕΝ ΧΑΓΗΙ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΜΙΡΖΑ-ΡΙΖΑ-ΧΑΝ

1. "Ότε εις τὸν ἐπίσημον περίβολον τοῦ ὑψηλοῦ τῆς εἰρήνης Συνεδρίου συνήλθον ἐν ἀκραιψνεὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ πόθῳ τῶν Κρατῶν τῆς Ἰψηλίου οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ ἐκκρούχθη τῶν συζητήσεων ἢ ἐναρξίς, τότε τῆς Εὐγλωττίας ὁ Θεὸς παρεκάθισεν ἀόρατος εἰς τὴν Διεθνῆ Συνέλευσιν καὶ διὰ τοῦ στόματος ἐλάλησε τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων.
2. « Οἱ σπαραγμοὶ καὶ αἱ ἀλληλοκτονίαι τῶν πολέμων θὰ κατέπαυον ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν, εἶπεν ἐγεροθεὶς εἰς τῶν ἀπεσταλμένων, ἂν οἱ κυβερνῶντες τοὺς λαοὺς ἠρκοῦντο εἰς τὰ διαγεγραμμένα ὄρια τοῦ κράτους των καὶ ἂν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπρυτάνευεν ὁ εὐδυνεΐδητος πόθος τῆς εἰρήνης.
3. « Ὁ λόγος καὶ ὁ κάλαμος ἄς διαδόσωσιν εἰς τὴν ὑψηλίον τὸ κήρυγμα τῆς ἀδελφώσεως καὶ ἄς ριψθῆ ὁ σπόρος ὁ σωτήριος, ἐξ οὗ διὰ τοῦ χρόνου θὰ βλαστήσῃ τῆς ἡμερότητος τὸ δένδρον. »

4. « Τὰ κράτη, εἶπεν ἕτερος, ἀνάγκη εἶναι νὰ συνασπισθῶσι καὶ τὰς διαφωνίας τῶν λαῶν νὰ ἐπιλύσῃσι διὰ τῆς εἰρηνικῆς ὁδοῦ, ἐκκαλοῦντα τοὺς διῆσταιμένους καὶ συνδιαλάττοντα αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς Διεθνοῦς διαιτησίας.

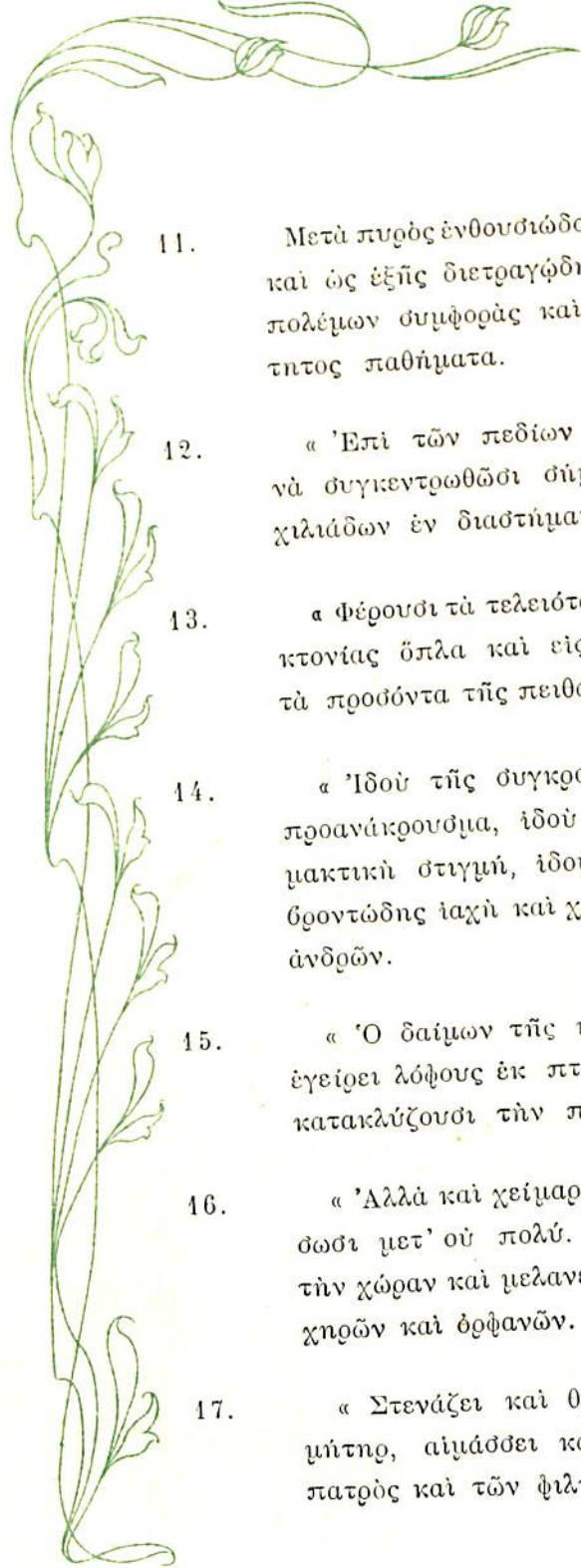
5. « Ἡ βία καὶ αἱ ἐνοπλοὶ συγκρούσεις δέον νὰ ὑποχωρήσῃσιν ἐνώπιον τῆς φιλικῆς συνεννοήσεως πρὸς ἀποσόβησιν διχονοιῶν καὶ διαστάσεων ἀναφυομένων ἐν μέσῳ τῶν κρατῶν. »

6.-7. « Στενάζει, εἶπεν ἕτερος, ὑπὸ τὴν καταθλιπτικὴν ὀπλοφορίαν ὁ κόσμος τῆς Εὐρώπης, ἡ δὲ ἀδιάκοπος τελειοποίησις τῶν μέσων τῆς καταστροφῆς, τῶν φρικαλέων τῆς ἀλληλοκτονίας ὀργάνων διαθερμαίνει καὶ ἐξάπτει τὴν ἀπληστίαν τῶν ἐθνῶν πρὸς ἀνυπολόγιστον τοῦ κόσμου δυστυχίαν.

8. « Τί προσδοκῶσιν ἄλλο οἱ λαοί, τί ἀναμένουσιν οἱ κυβερνῆται ἢ τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν ἐρήμωσιν ἐκ τῆς ἐπιδωρεύσεως ἀνθρωποκτόνων τηλεβόλων καὶ ἐκ τῶν ἀπαύστως πολλαπλασιαζομένων στρατιῶν ;

9. « Ἄς συνασπισθῶσι τῆς ὑψηλοῦ τὰ ἔθνη καὶ οἱ μονάρχαι ἰδίως οἱ διέποντες τὰς τύχας τῆς Εὐρώπης, ἵνα θέσῃσι σωτήριόν τι τέγμα εἰς τὴν ἀένναον ἐφεύρεσιν τῶν τελειοτάτων ὀργάνων τοῦ φόνου καὶ τῆς ἐρημώσεως.

10. « Ἄς διγῆσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ των πᾶν αἶσθημα ἐχθρότητος καὶ αἱ μυριάδες τῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν ἄς ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρίδος καὶ τοῦ οἴκου των. »

11. Μετὰ πυρὸς ἐνθουσιώδους εὐφραδείας ἄλλος ἠγέρθη καὶ ὡς ἐξῆς διητραγώδησε τὰς ἀνηκέστους ἐκ τῶν πολέμων συμφορὰς καὶ τὰ φρικαλέα τῆς ἀνθρωπότητος παθήματα.

12. « Ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς μάχης δυνατὸν εἶναι νὰ συγκεντρωθῶσι σήμερον στρατοῦ ἑκατοντάδες χιλιάδων ἐν διαστήματι ὀλίγων μόνον ἡμερῶν.

13. « Φέρουσι τὰ τελειότατα τῆς φρικτοτέρας ἀλληλοκτονίας ὄπλα καὶ εἰς τὸ ἔπακρον ἀνεπτυγμένα τὰ προσόντα τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἐκγυμνάσεως.

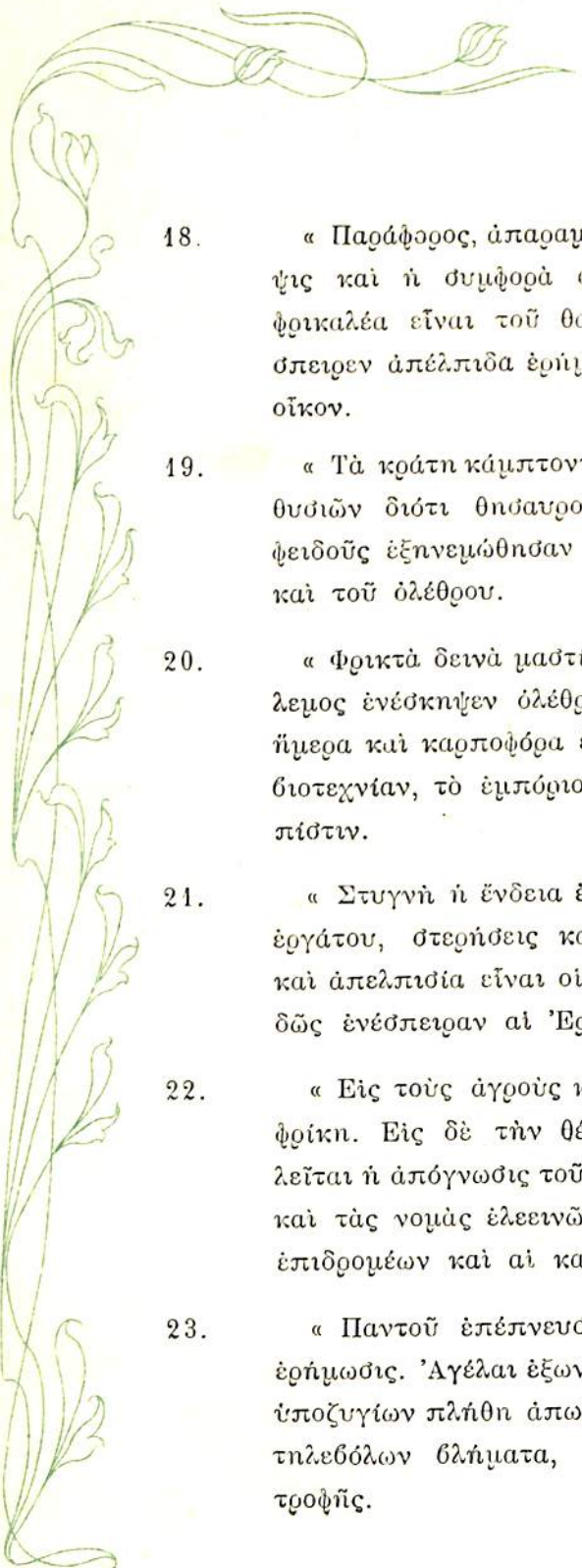
14. « Ἴδου τῆς συγκρούσεως ἀντηχεῖ ἀπαίδιον τὸ προανάκρουσμα, ἰδου σημαίνει τῆς ἐφόδου ἡ τρομακτικὴ στιγμή, ἰδου μυκᾶται τοῦ τηλεβόλου ἡ θροντώδης ἰαχὴ καὶ χιλιάδες πίπτουσιν ἐκατέρωθεν ἀνδρῶν.

15. « Ὁ δαίμων τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ θανάτου ἐγείρει λόφους ἐκ πτωμάτων καὶ ποταμοὶ αἱμάτων κατακλύζουσι τὴν πεδιάδα.

16. « Ἀλλὰ καὶ χεῖμαρροι δακρῶν πέπρωται νὰ ρεῦσῃσι μετ' οὐ πολὺ. Πένθος βαρὺ ἐνσκήπτει εἰς τὴν χώραν καὶ μελανειμονοῦντα ὀλοφύρονται πλήθη χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

17. « Στενάζει καὶ θρηνεῖ τὸ τέκνον τῆς τάλαινα μήτηρ, αἰμάσσει καὶ σπαράσσεται τοῦ γέροντος πατρὸς καὶ τῶν φιλιτάτων ὀμαιμόνων ἡ καρδία.

18. « Παράφορος, άπαραμύθητος, στυγνή είναι ή θλίψις και ή συμφορά συζύγων και μητέρων' και φρικαλέα είναι τοῦ θανάτου ή πνοή, ήτις ενέσπειρον απέλπιδά ερήμωνσιν και δυστυχίαν εις τόν οίκον.

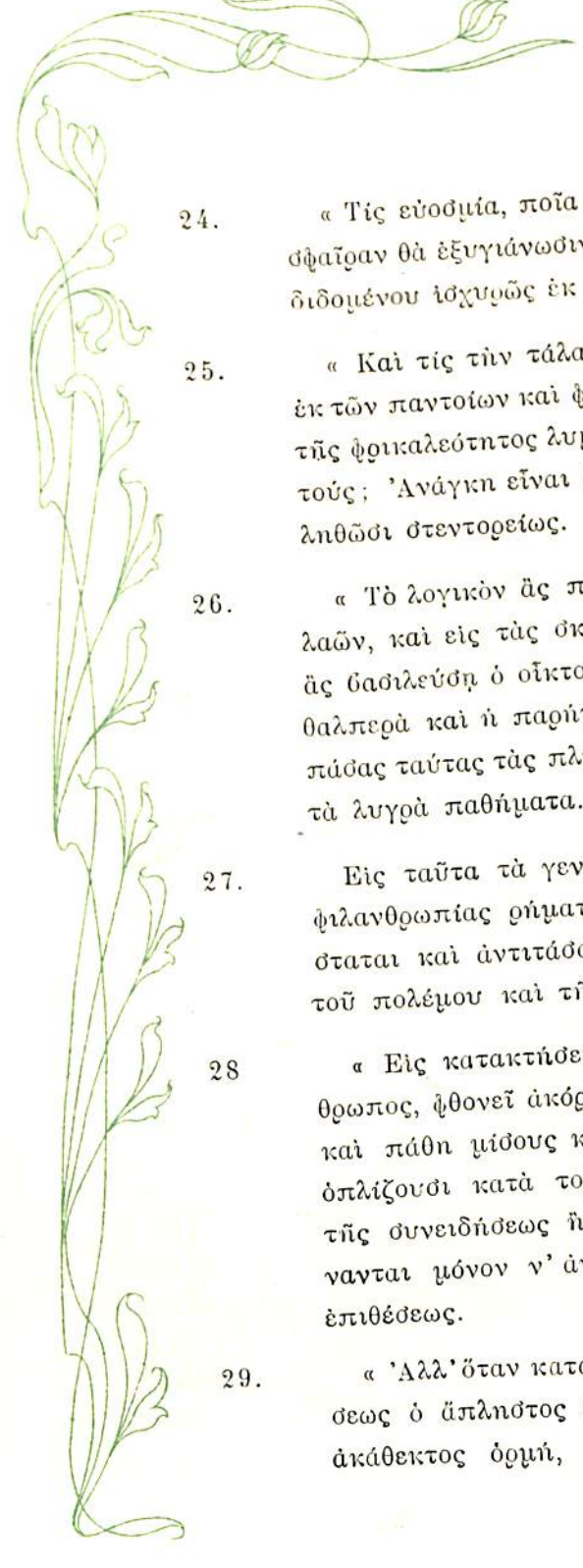
19. « Τά κράτη κάμπτονται υπό τὸ ἄχθος βαρυτάτων θυσιῶν διότι θησαυροὶ ὀλόκληροὶ μακρῶν ἐτῶν φειδοῦς ἐξηνεμώθησαν υπό τῆς λύσσης τοῦ πυρός και τοῦ ὀλέθρου.

20. « Φρικτὰ δεινὰ μαστίζουσι τὰς κοινωνίας. Ὁ πόλεμος ἐνέσκηψεν ὀλέθριος εις πάντα τῶν λαῶν τὰ ἡμερα και καρποφόρα ἔργα και ἐπληξε καιρίως τὴν βιοτεχνίαν, τὸ ἐμπόριον και τῶν συναλλαγῶν τὴν πίστιν.

21. « Στυγνή ή ἐνδεια ἐνσκήπτει εις τόν οίκον τοῦ ἐργάτου, στερήσεις και πικρίαί θλίβεραί, ὀδύνη και ἀπελπίδια είναι οἱ ἀπαισίοι καρποί, οὐς ἀφειδῶς ἐνέσπειραν αἱ Ἐρρινύες τοῦ πολέμου.

22. « Εἰς τοὺς ἀγροὺς κυριαρχεῖ τῆς ἐρημώσεως ή φρίκη. Εἰς δὲ τὴν θεάν τῆς καταστροφῆς συντελεῖται ή ἀπόγνωσις τοῦ γεωργοῦ. Και τοὺς καρποὺς και τὰς νομάς ἐλεεινῶς κατέφθειραν τὰ στίφη τῶν ἐπιδρομέων και αἱ κατασκηνώσεις τοῦ στρατοῦ.

23. « Παντοῦ ἐπέπνευσεν ὁ ὀλεθρος και ή στυγνή ἐρήμωνσις. Ἀγέλαι ἐξωντώθησαν κτηνῶν ὀλόκληροὶ, ὑποζυγίων πλήθη ἀπωλέσθησαν υπό τὰ φονικά τῶν τηλεβόλων βλήματα, ἐξ ἀνυδρίας και ἐλλείψεως τροφῆς.

24. « Τίς εὐδομία, ποῖα μύρα και ἀρώματα τὴν ἀτμοσφαῖραν θὰ ἐξυγιάνωσιν ἐκ τοῦ μολύσματος τοῦ ἀναδιδόμενου ἰσχυρῶς ἐκ τῆς σαπρίας τῶν πτωμάτων;

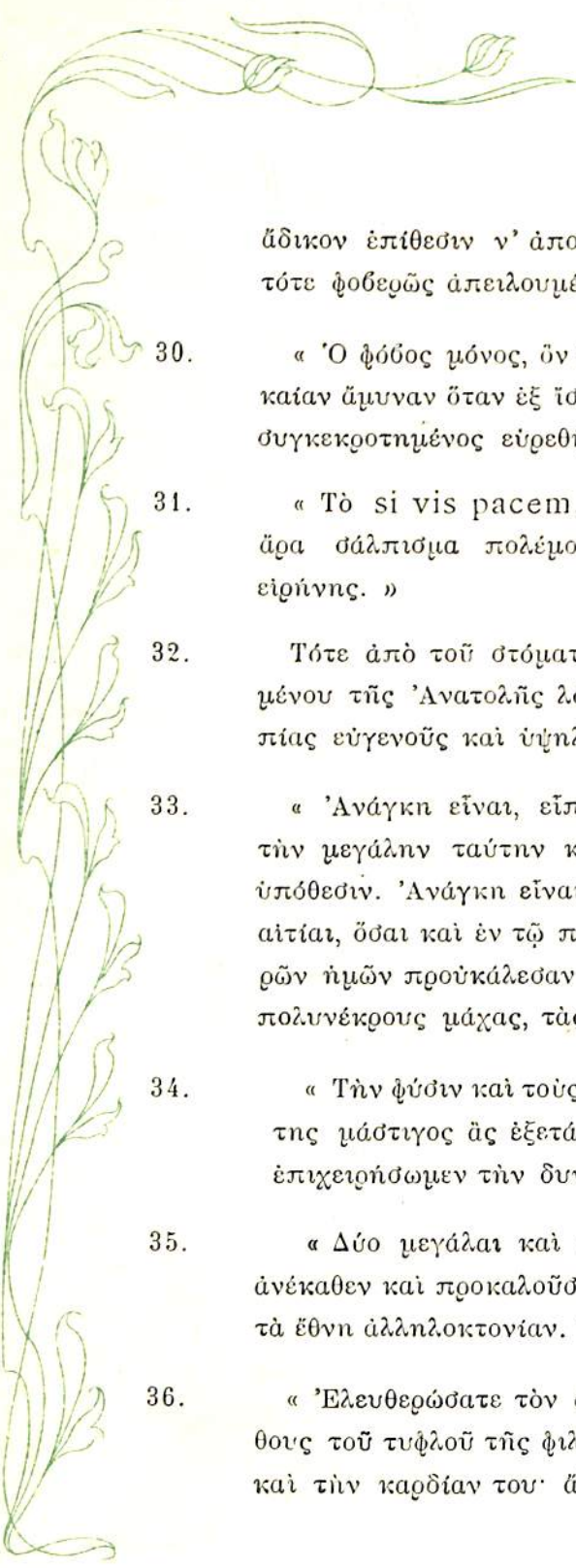
25. « Και τίς τὴν τάλαιναν θὰ σώσῃ ἀνθρωπότητα ἐκ τῶν παντοίων και φρικτῶν δεινῶν, ὅσα ἐκ ταύτης τῆς φρικαλεότητος λυμαίνονται τοὺς δυστυχεῖς θνητούς; Ἀνάγκη είναι ὅλα ταῦτα τὰ δεινὰ νὰ διαλαθῶσι στεντορείως.

26. « Τὸ λογικόν ἄς πρυτανεύσῃ τέλος ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, και εις τὰς σκέψεις τῶν κυβερνητῶν αὐτῶν ἄς βασιλεύσῃ ὁ οἶκτος τῆς φιλανθρωπίας. Ἀρκεῖ ή θαλπερὰ και ή παρήγορος πνοή της ν' ἀποδοθῆσῃ πάσας ταύτας τὰς πληγὰς, νὰ καταπαύσῃ ὅλα ταῦτα τὰ λυγρὰ παθήματα. »

27. Εἰς ταῦτα τὰ γενναῖα τοῦ πολιτισμοῦ και τῆς φιλανθρωπίας ρήματα θωρακοφόρος στρατηγὸς ἀνίσταται και ἀντιτάσσει ἄλλην λογικὴν συνηγορίαν τοῦ πολέμου και τῆς ἀμύνης.

28. « Εἰς κατακτίσεις ῥέπει φύσει ἀπληστός ὁ ἀνθρωπος, ψθονεῖ ἀκόρετος τοῦ γείτονος τὴν κτήσιν, και πάθῃ μίδους και ζήλοτυπίας τὴν χεῖρά του ὀπλίζουσι κατὰ τοῦ γείτονος. Ἡ ἐμφυτος φωνή τῆς συνειδήσεως ή και τοῦ φόβου ή ἐπήγεια δύνανται μόνον ν' ἀναστειλῶσι τὴν βίαν τῆς ἀγρίας ἐπιθέσεως.

29. « Ἀλλ' ὅταν καταπνίγῃ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως ὁ ἀπληστός ἐγωῖσμός και τῆς πλεονεξίας ή ἀκάθεκτος ὀρμή, ποῖα ἰσχύει τότε δύναμις τὴν

ἄδικον ἐπίθεσιν ν' ἀποσοβήσῃ καὶ τίς θὰ σώσῃ
τότε φοβερώς ἀπειλουμένην τὴν πατρίδα ;

30. « Ὁ φόβος μόνος, ὃν ἐμπνέει ὁ προβάλλων ἀναγκαιάν ἄμυναν ὅταν ἐξ ἴσου κρατερώς εἰς τὸν ἀγῶνα συγκεκροτημένος εὐρεθῇ.

31. « *Tò si vis pacem, para bellum* δὲν εἶναι ἄρα σάλπισμα πολέμου, ἀλλ' ἀξίωμα σωτήριο ἐιρήνης. »

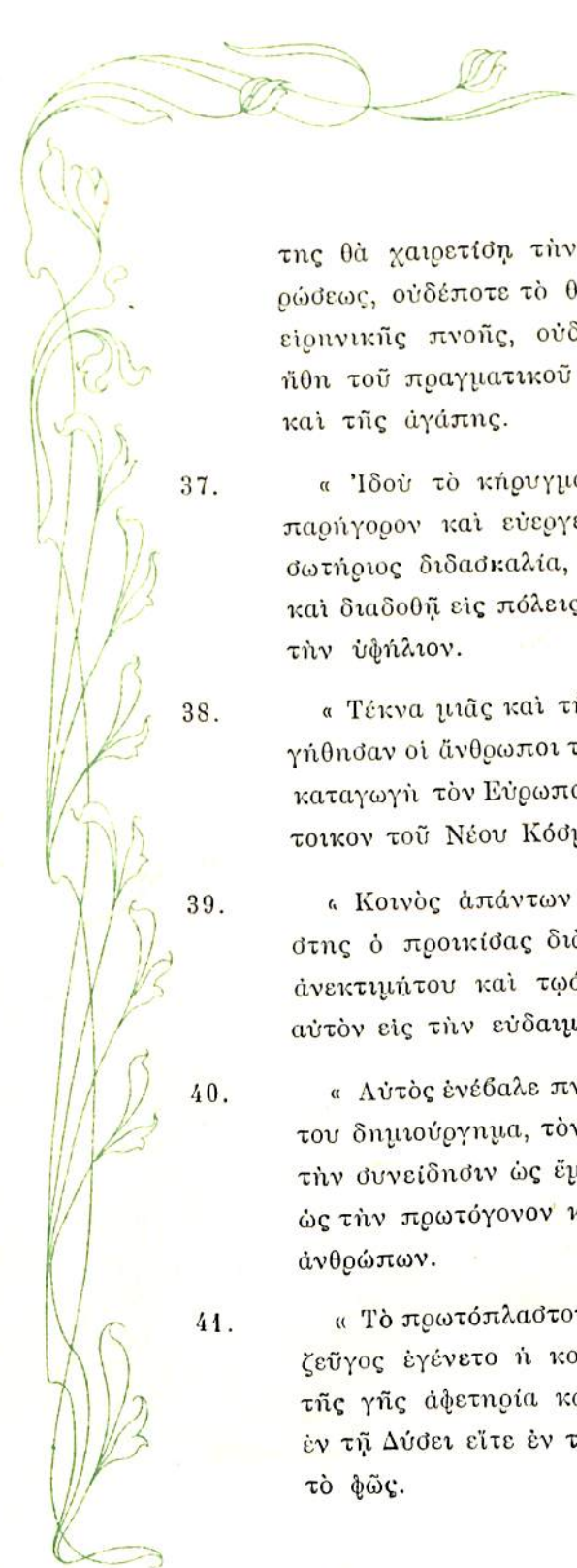
32. Τότε ἀπὸ τοῦ στόματος γενναιόφρονος ἀπεσταλμένου τῆς Ἀνατολῆς λόγοι ἠκούσθησαν φιλανθρωπίας εὐγενοῦς καὶ ὑψηλῆς.

33. « Ἀνάγκη εἶναι, εἶπε, νὰ ἐπιχυθῇ τὸ φῶς εἰς τὴν μεγάλην ταύτην καὶ τῷ ὄντι βαρυσήμαντον ὑπόθεσιν. Ἀνάγκη εἶναι θαθέως νὰ ἐρευνηθῶσιν αἱ αἰτίαι, ὅσαι καὶ ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν προῦκάλεσαν τὰς ρήξεις τῶν ἐθνῶν, τὰς πολυνέκρους μάχας, τὰς δηρώσεις, τὰς σφαγὰς.

34. « Τὴν φύσιν καὶ τοὺς λόγους τῆς φρικαλέας ταύτης μάστιγος ἃς ἐξετάσωμεν ἐν πρώτοις, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσωμεν τὴν δυνατὴν τῆς θεραπείαν.

35. « Δύο μεγάλαι καὶ ὀλέθριαι κακίαι ἐξώθησαν ἀνεκάθεν καὶ προκαλοῦσι μέχρι σήμερον εἰς φοβερὰν τὰ ἔθνη ἀλληλοκτονίαν. Ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀμάθεια.

36. « Ἐλευθερώσατε τὸν ἀτυχῆ θνητὸν ἀπὸ τοῦ πάθους τοῦ τυφλοῦ τῆς φιλαυτίας, φωτίσατε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· ἄλλως οὐδέποτε ἡ ἀνθρωπό-

της θὰ χαιρετίσῃ τὴν γελοέσσαν αὐγὴν τῆς ἡμερώσεως, οὐδέποτε τὸ θάλλπος θὰ τὴν περιβάλῃ τῆς εἰρηνικῆς πνοῆς, οὐδέποτε θὰ πρυτανεύσωσι τὰ ἦθη τοῦ πραγματικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἀδελφώσεως καὶ τῆς ἀγάπης.

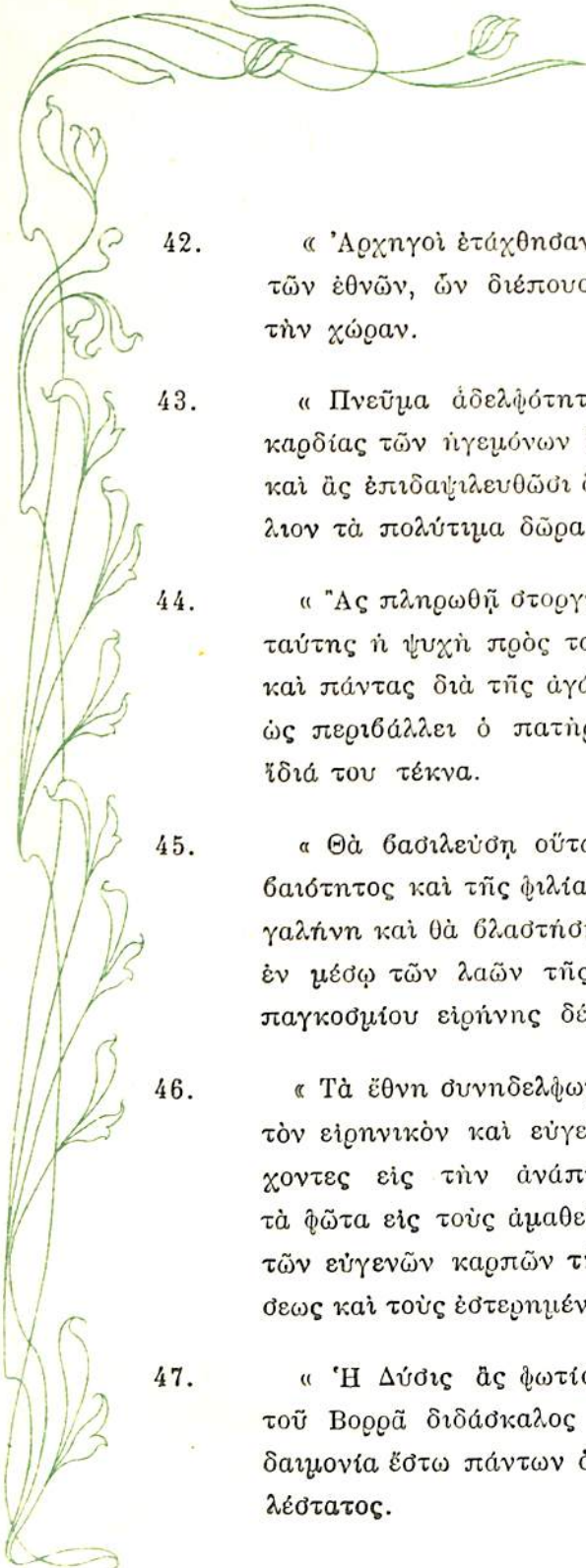
37. « Ἴδου τὸ κήρυγμα τοῦ μέλλοντος, τὸ ἀληθῶς παρήγορον καὶ εὐεργετικόν, ἰδοὺ ἡ ἀληθῶς λαοσωτήριος διδασκαλία, ἣτις συμφέροι ν' ἀντηχήσῃ καὶ διαδοθῇ εἰς πόλεις καὶ εἰς κώμας, καὶ καθ' ὅλην τὴν ὑψηλίον.

38. « Τέκνα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πατρίδος ἐδημιουργήθησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς. Μία συνδέει δὲ κοινὴ καταγωγὴ τὸν Εὐρωπαῖον καὶ τὸν Ἀσιάτην, τὸν κάτοικον τοῦ Νέου Κόσμου ὡς καὶ τὸν Ἀφρικανόν.

39. « Κοινὸς ἀπάντων καὶ ὑπέρτατος πατὴρ ὁ Πλάστης ὁ προικίδας διὰ τοῦ λογικοῦ τὸν ἄνθρωπον, ἀνεκτιμύτου καὶ τῶντι θείου δώρου, ἵνα ὀδηγῇ αὐτὸν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν.

40. « Αὐτὸς ἐνέβαλε πνοὴν ἀθανασίας εἰς τὸ ἐμψυχόν του δημιουργήμα, τὸν νοῦν δωρήσας εἰς αὐτὸν καὶ τὴν συνειδησὶν ὡς ἐμφυτον πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὁρμὴν, ὡς τὴν πρωτόγονον καὶ τὴν κοινὴν θρησκείαν τῶν ἀνθρώπων.

41. « Τὸ πρωτόπλαστον τῆς ἀνθρωπίνης δημιουργίας ζεῦγος ἐγένετο ἡ κοινὴ τῆς φυλῆς τῶν κατοίκων τῆς γῆς ἀφεταιρία καὶ εἴμεθα πάντες ἀδελφοὶ εἴτε ἐν τῇ Δύσει εἴτε ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἶδομεν τοῦ ἡλίου τὸ φῶς.

42. « Ἄρχηγοὶ ἐτάχθησαν καὶ ἠγεμόνες ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐθνῶν, ὧν διέπουσι τὰς τύχας καὶ διοικοῦσι τὴν χώραν.

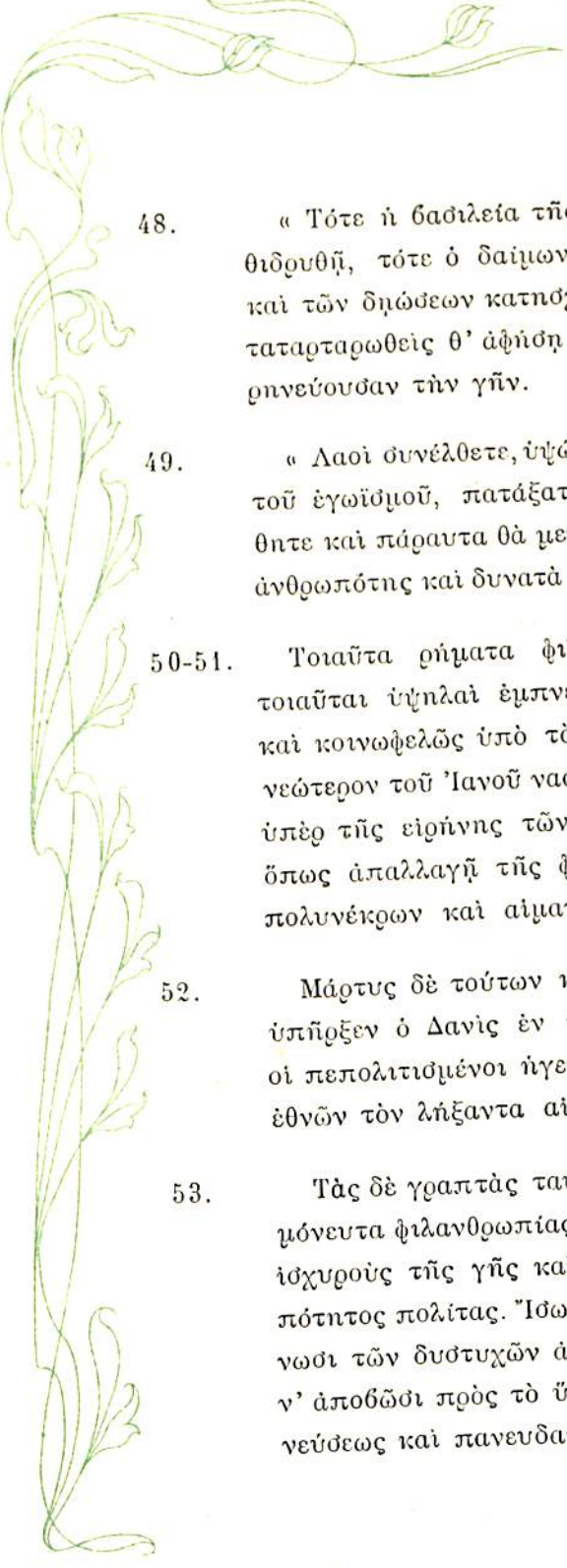
43. « Πνεῦμα ἀδελφότητος ἃς συμπλέξῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἠγεμόνων δεσμούςς φιλίας ἀκραιφνοῦς καὶ ἃς ἐπιδαψιλευθῶσι δι' αὐτῆς εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον τὰ πολύτιμα δῶρα τῆς εἰρήνης.

44. « Ἄς πληρωθῆ ἡ στοργὴ τοῦ ἄρχοντος τῆς χώρας ταύτης ἢ ψυχὴ πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ἐτέρας καὶ πάντα διὰ τῆς ἀγάπης τῶν ἃς περιβάλλωσιν, ὡς περιβάλλει ὁ πατὴρ διὰ τοῦ φίλτρου τοῦ ἰδίου τοῦ τέκνα.

45. « Θὰ βασιλεύσῃ οὕτω ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς ἀμοιβαίότητος καὶ τῆς φιλίας τῶν ἀρχόντων ἢ ἀτάραχος γαλήνης καὶ θὰ βλαστήσῃ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐλογηθὲν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν τῆς γῆς τὸ πολυτίμητον τῆς παγκοσμίου εἰρήνης δένδρον.

46. « Τὰ ἔθνη συνηδελφωμένα ἃς μῶσιν ἄλληλα εἰς τὸν εἰρηνικὸν καὶ εὐγενῆ πολιτισμὸν, οἱ δὲ προέχοντες εἰς τὴν ἀνάπτυξιν λαοὶ ἃς μεταδίδωσι τὰ φῶτα εἰς τοὺς ἀμαθεῖς, ἃς καθιστῶσι κοινωνοὺς τῶν εὐγενῶν καρπῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσεως καὶ τοὺς ἐστερημένους τούτων ἀδελφοὺς λαοὺς.

47. « Ἡ Δύσις ἃς φωτίσῃ τὴν Ἀνατολήν, ὁ Νότος τοῦ Βορρᾶ διδάσκαλος ἃς γείνη καὶ ἡ κοινὴ εὐδαιμονία ἔστω πάντων ὁ σκοπὸς καὶ πόθος προσφιλέστατος.

48. « Τότε ἡ βασιλεία τῆς εἰρήνης δύναται νὰ ἐγκαθιδουθῆ, τότε ὁ δαίμων τοῦ ὀλέθρου, τῶν σφαγῶν καὶ τῶν δηλώσεων κατησχυμένος καὶ ἀνίσχυρος καταρταρωθεὶς θ' ἀφήσῃ ἦδυσχον, εὐδαιμόνα καὶ εἰρηνεύουσαν τὴν γῆν.

49. « Λαοὶ συνέλθετε, ὑψώθητε εἰς σφαῖρας ὑπερτέρας τοῦ ἐγωῖσμοῦ, πατάξατε τὰ πάθη καὶ συναδελφώθητε καὶ πάραυτα θὰ μεταβάλῃ ὄψιν ἢ βαρυσταλγούσα ἀνθρωπότης καὶ δυνατὰ θὰ καταστῶσι τὰ ἀδύνατα.»

50-51. Τοιαῦτα ῥήματα φιλανθρωπίας καὶ συνέσεως, τοιαῦται ὑψηλαὶ ἐμπνεύσεις ἀντίχουν ἐπιδήμως καὶ κοινωφελῶς ὑπὸ τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον θόλον, τὸν νεώτερον τοῦ Ἰανοῦ ναόν. Κοινὸς διετρανώθη πόθος ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῶν λαῶν καὶ ζῆλος ἀκραιφνῆς ὅπως ἀπαλλαγῆ τῆς φρικαλέας μάστιγος πολέμων πολυνέκρων καὶ αἱματηρῶν ἢ ἀνθρωπότης.

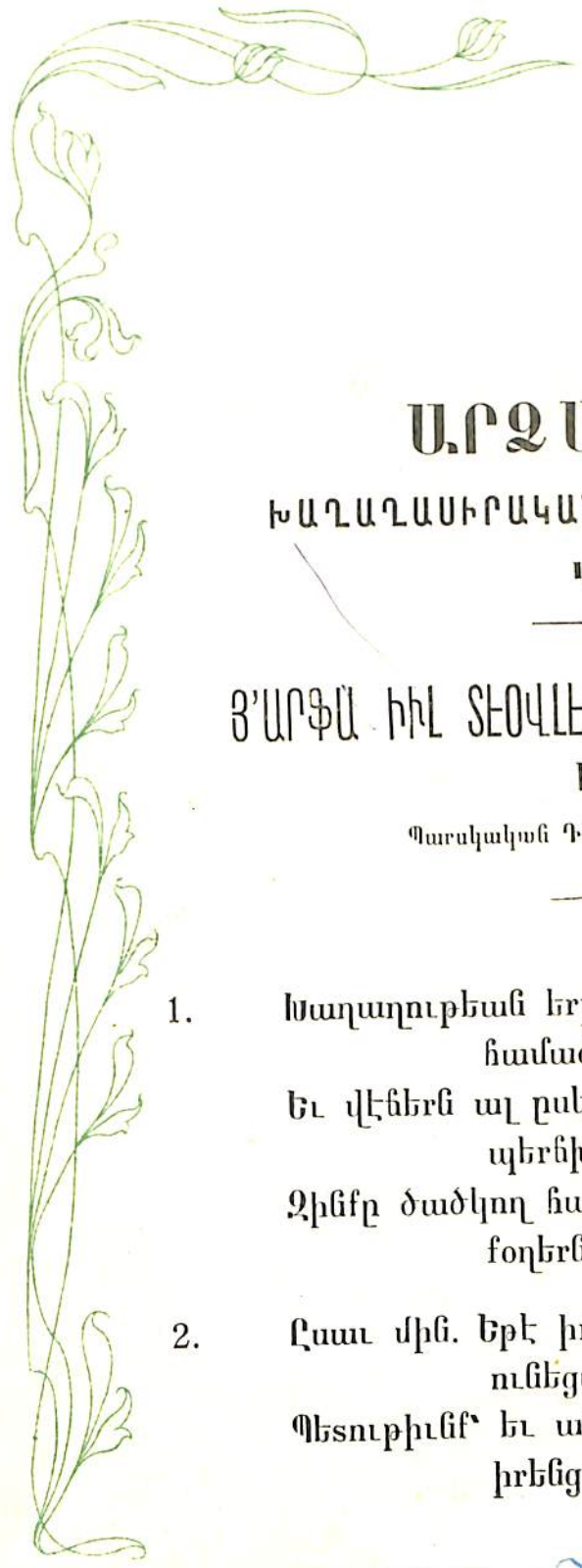
52. Μάρτυς δὲ τούτων καὶ αὐτόπτης καὶ αὐτίκοος ὑπῆρξεν ὁ Δανὶς ἐν τῷ μεγάλῳ Συνεδρίῳ, δι' οὗ οἱ πεπολιτισμένοι ἠγεμόνες καὶ ἀπεσταλμένοι τῶν ἐθνῶν τὸν λήξαντα αἰῶνα ἐπεσφράγισαν.

53. Τὰς δὲ γραπτὰς ταύτας ἐντυπώσεις, ὡς ἀξιωματικὸν φιλανθρωπίας ἀπηχήματα ἐκθέτει εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς τῆς ἀνθρωπότητος πολίτας. Ἴσως δὲ δυνηθῶσι ταῦτα νὰ πραύνωσι τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων τὰ δεινὰ κ' ἐπωφελεῖν ν' ἀποδῶσι πρὸς τὸ ὑψίστον τῆς παγκοσμίου εἰρηνεύσεως καὶ πανευδαιμονίας ἰδεῶδες.

13570

109

552h

ԱՐՁԱԳԱՆԳՔ

ԽԱՂԱՂԱՍԻՐԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԺՈՂՈՎՈՅՆ

Լ.Ս. ՀԷՅԻ

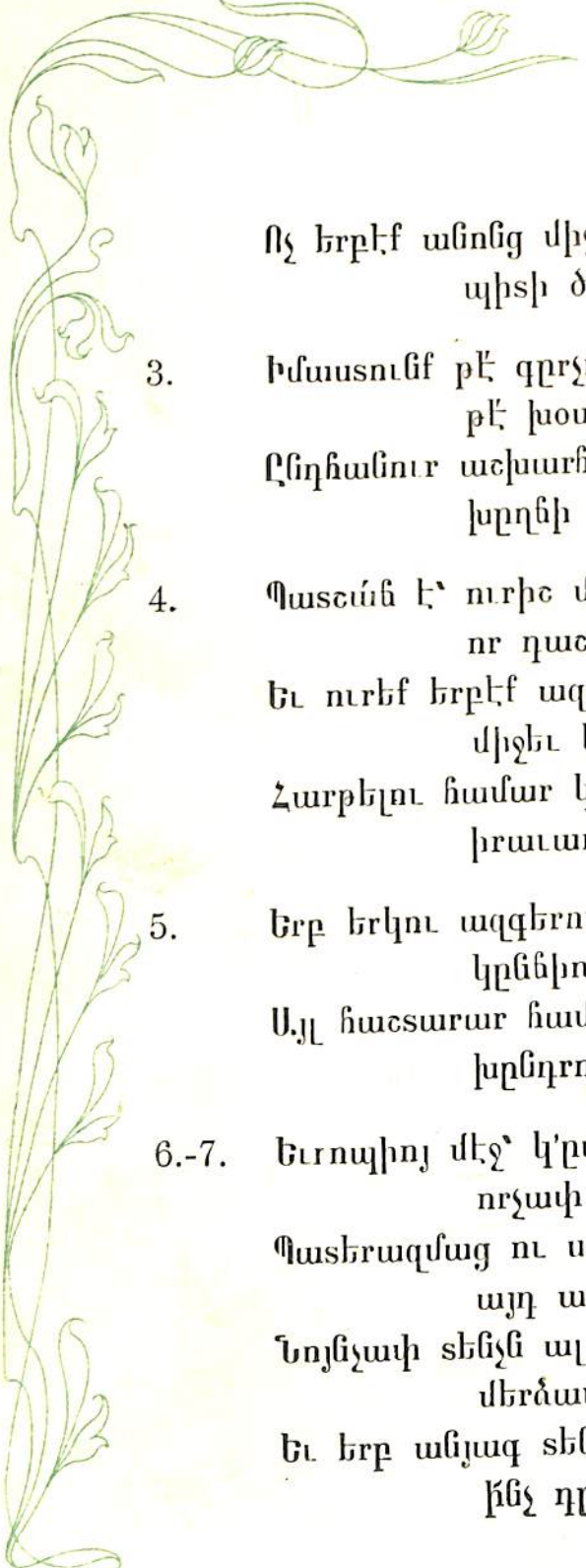
Յ՛ԱՐՔԱ ԻՒԼ ՏԷՕՎԼԷ ՄԻՐՁԱ ՐԻՁԱ ԽԱՆ ՏԱՆԻՃ

ԻՇԽԱՆԷ

Պարսկական Դեպան Ի Կոստանդնուպոլիս

1. Խաղաղության երբ կանառն
 համաժողով գումարուեցաւ
 եւ վէներն ալ ըսկրսան,
 պերնխօսութեան Աւսուածուհին
 Զինք ծածկող համասփիւռ.
 Բողերն այսպէս մէկդի նեւեց :

2. Ըսաւ մին. եթէ իրենց
 ունեցածով գոհ մընային
 Պեճուրփունք՝ եւ անապ
 իրենց խըղնին հաւանէին,

7522. 57

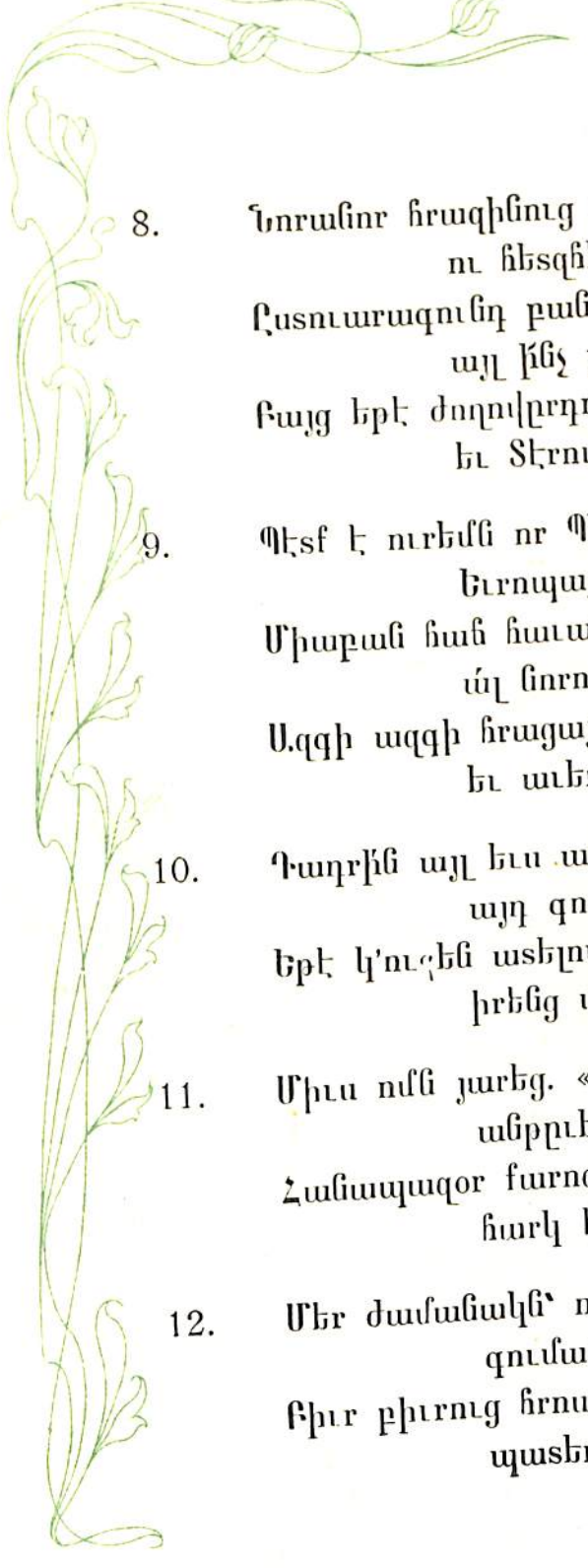
Ոչ երբէք անոնց միջեւ
պիտի ծագէր պատերազմ:

3. Իմաստունք թէ գրչով՝
թէ խօսով պէ՛տք էին ցանել
Ընդհանուր աշխարհին մէջ
խըղճի սերմունքն եւ գրքութեան:

4. Պատժան է՝ ուրիշ մ' ըսաւ՝
որ դաշնակցին Տէրութիւնք,
Եւ ուրեք երբէք ազգաց
միջեւ կանգնող խոչ եւ խութերն
Հարթելու համար կազմեն
իրաւարար մէկ ասեան:

5. Երբ երկու ազգերու մէջ
կրննիրոք ծագին՝ ո՛չ թէ զէնով
Այլ հաշարար համբոյր ոգով
խընդրոյն դարման մ' որոնեն:

6.-7. Եւրոպիոյ մէջ՝ կ'ըսէր միւս ոմն՝
որչափ հարսար եւս յերիւրուիք
Պատերազմաց ու սպանդի
այդ անընկէց անօրներն,
Նոյնչափ տենչն ալ կ'աւելնայ
մերձաւորին ըսացուածոց.
Եւ երբ անյագ տենչ կը տրէ՝
ինչ դրժպըհի են հետեւանք:

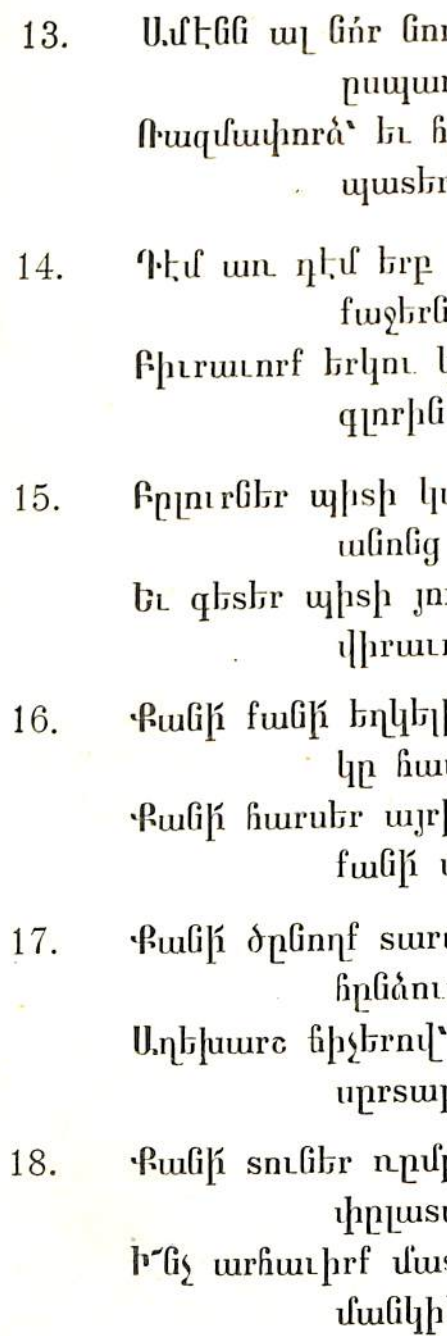
8. Նորանոր հրագիւնուց գիւտք
ու հետզհետէ բարդութն
Ըսուարագունդ բանակներու՝
այլ ինչ բանի կը ծառայեն
Բայց երէ ժողովրդոց
եւ Տէրութեանց վընասուն:

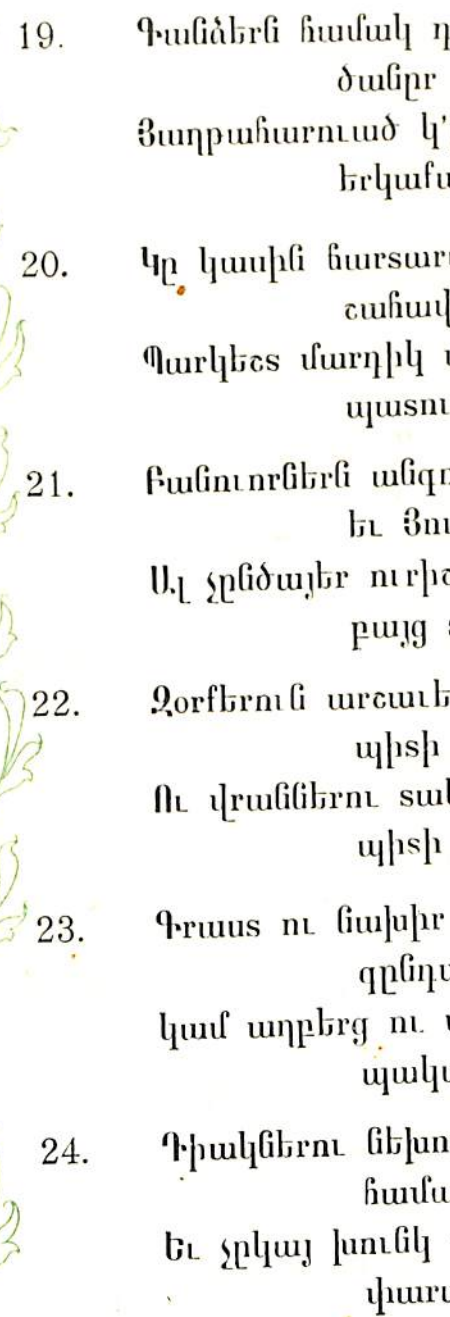
9. Պէ՛տք է ուրեմն որ Պետութիւնք՝
Եւրոպայի մանաւանդ՝
Միաբան հան հաւանութեամբ
ան ճորդութն արգիլեն
Ազգի ազգի հրացայտ զինուց
եւ աներիչ ռումբերու:

10. Դադրին այլ եւս անեցնելէ
այդ գունդագունդ բանակներն՝
Երէ կ'ուզեն ասելութիւնն
իրենց սրտին մէջ խըղճել:

11. Միւս ոմն յարեց. « Պատերազմի
անբըւելի աղէտներն
Հանապազօր քարոզել
հարկ է ամէն ժողովրդոց:

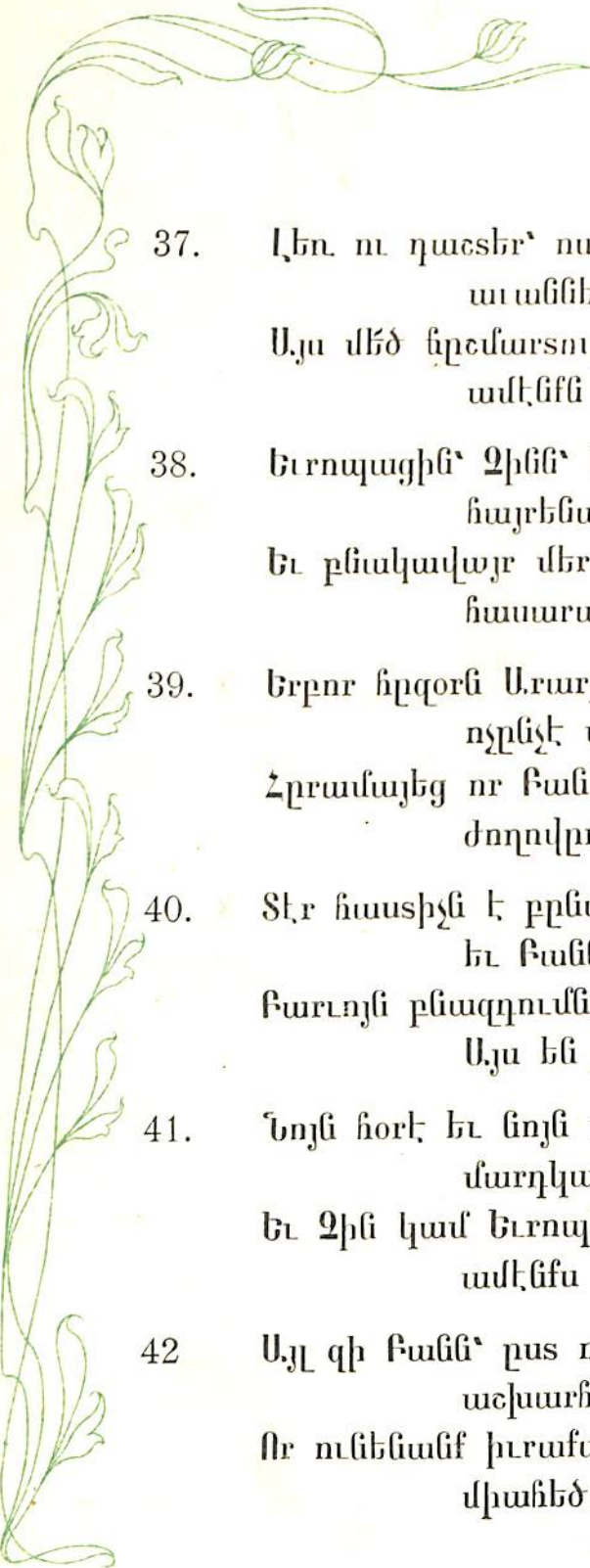
12. Մեր ժամանակն՝ ուր քիչ օրեր
գումարելու կը բաւեն
Բիւր բիւրուց հրոսակներ
պատերազմի դաշին վըրայ,

-
13. Ամէնն ալ նոր նոր գէնֆերով
 ըսպառազէն՝ ամէնն ալ
 Ռագմափորձ՝ եւ հրմուս
 պատերազմի: հարսարանաց,
14. Դէմ առ դէմ երբ հակասին
 քաջերն յարեանց ասպարէզ՝
 Բիւրաւորք երկու կողմէն
 զլորին պիտի դիտապաս:
15. Բըլուրներ պիտի կանգնին
 անոնց վըռուած դիակներէն
 Եւ գետեր պիտի յորդեն
 վիրաւորաց արիւնէն:
16. Քանի քանի եղկելիներ
 կը համակուին սեւ սրգով,
 Քանի հարսեր այրիացած,
 քանի մանկիկէք անտերունչ:
17. Քանի ծընողք սարածամ
 հընձուած զաւակն ճն յիշելով՝
 Աղէխարս հիշերով՝
 սրտաբեկեալ պիտի կոծին:
18. Քանի տուներ ուրմբակործան՝
 փըլլասակած, ինչ խունապ՝
 Ի՞նչ արհաւիրք մասաղերամ
 մանկիկներու եւ կանանց մէջ:

-
19. Գանձերն համակ դասարկացած.
 ծանր պարտոց բեռին սակ,
 Յաղքահարուած կ'ընկերւին
 երկախանջիւր հակառակորդք:
20. Կը կասին հարսարուեստք.
 շահավանառ կը նուագի.
 Պարկե՛տ մարդիկ ալ սնանկացած
 պատուակորոյս կը հեծեն:
21. Բանուորներն անգործ մնացած,
 եւ Յուսոյ ծառը գեղեցիկ
 Ալ չընծայեր ուրիշ պրտող՝
 բայց սառապանք ուաղբասութիւն:
22. Զօրներուն արժանէլէն
 պիտի եղծին դաւսորայք,
 Ու վրաններու սակ ոտնակոխ
 պիտի ցամփին դալարիք:
23. Գրաս ու նախիր պիտի սասկին
 զընդակահար՝ ուրմբակոծ,
 կամ աղբերց ու մարմանդից
 պակասելէն սովաման:
24. Դիակներու նեխութիւն
 համահարակ կը ծաւալի,
 Եւ չըկայ խունկ մ'որ զօրէ՛
 փարատելու այդ գարշութիւն:

25. Դրժընդակ հիւանդութիւնք
կը վարակին ամէն կողմ.
Այս ամէնքն ամենուն
ահա պատշաճ է հըռչակել:
26. Եթէ ազլերն ունին հաննար
ուանոց իշխանք գրթութիւն,
Այդ ահաւոր պատուհասէն
փութով հեռի պիտի կենան:
27. Զինուորական մ'ալ անեցուց.
«Եթէ արժան համարուի,
Ե՛ս ալ ակըմբիդ
կարծիք մ'ունիմ հաղորդելու:
28. Որովհետեւ մարդուս բնութեան
նախանձն ու սենչ ընդաբոյս են՝
Կնամ վախ՝ կնամ խիղճ մըսաց
զանոնք կարող են սանձելու:
29. Այլ զի սենչից բըռնութիւն
յանախ խըղճին ալ կը յաղթէ՝
Մեք զօրականքս այս կարծիքս
արդարացի կը դաւանինք,
30. Պատշաճութեան եւ յարձակման
հնարներն այնպէս հանդերձել՝
Որ առ ահի մէկը չիշխէ
ոտընձըգել մեր իրաւանց:

31. Բարեկամ խաղաղութեան
հին իմաստնոց մին ըսաւ.
«Ո՛վ որ կուզէ խաղաղութիւն՝
պատերազմի պատրաստուի»:
32. Արեւելցի մ'այն ասեն
կ'ըսէ. Խընդրեմ՝ բարեկամներ՝
Այս խընդիրն ինձ կանխաւ
յօժարեցէք լուսաբանել:
33. Ա՛յդքան պատերազմաց՝
կոտորածոց ու ատերներու
Պատհառն ինչ եղան արդեօք
ի՛սկըզբանէ մինչեւ այսօր:
34. Ուշի ուշով պէտք է բըննել
նախ այդ չարեաց ըսկըզբնաւիթն
Եւ անաչառ ոգով յետոյ
անոց դարմանն հայրայթել:
35. Այդ ահաւոր ըսպանդներու
ի՛սկըզբանէ անի պատհառ
Եղան մեր սրգիտութիւնն
Եւ ծայրայեղ ետութիւն:
36. Մինչեւ խըզուին արմատաքի
այդ դառնաղէտ մոլութիւնք,
Ոչ աշխարհիս խաղաղութիւն՝
ոչ հաւատութիւն կայ մարդկանց մէջ:

37. Լեռ ու դաւե՛ր՝ ուսաններու՝
աւաններու մէջ՝ ամէն կողմ,
Այս մեծ հրեմարտութեան
ամէնքն ալ պէ՛տ է համոզուին :

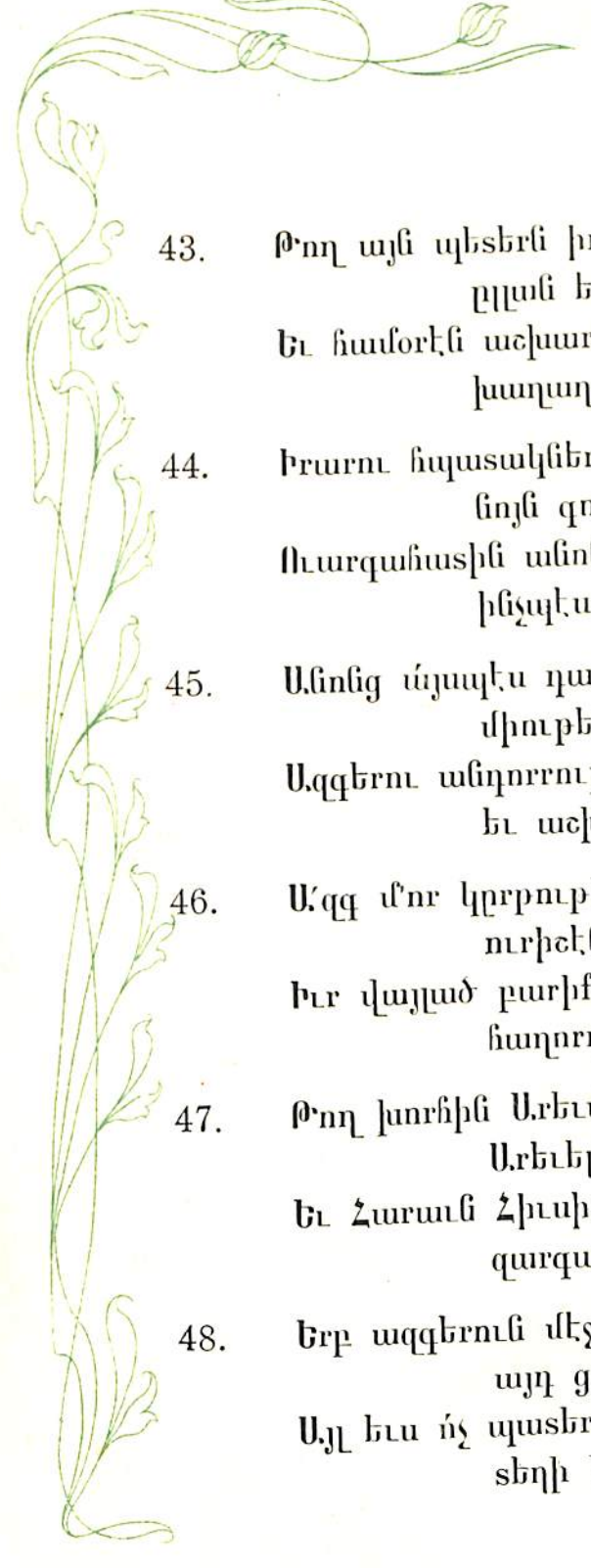
38. Եւրոպացին՝ Չինն՝ Ափրիկեայն
հայրենակից են իրարու .
Եւ բնակավայր մեր երկիր
հասարակաց Հայրենիքն է :

39. Երբոր հրգօրն Արարչապետ
ոչընչէ՛ մարդը գոյացուց՝
Հրամայեց որ Բանն ըլլայ
ժողովրդոց առաջնորդ :

40. Տէր հաստիչն է բրնաւից
Եւ Բանն է մեզ ուղեցոյց .
Բարւոյն բնագրումն է խիղն մրսաց :
Այս են ահա հանուրց մեր կրօնք :

41. Նոյն հօրէ՛ եւ նոյն մօրէ՛
մարդկային զարմը սերեցաւ .
Եւ Չին կամ Եւրոպեայ
ամէնքն եղբայր ենք իրարու :

42. Այլ զի Բանն՝ ըստ ուրոյն
աշխարհներու հսրկ կը դընէ
Որ ունենանք իւրաքանչիւր
միահեծան Տէր մը կամ Պետ ,

43. Թող այն պետերն իրարու հետ
ըլլան եղբայր սրբակից՝
Եւ համօրէն աշխարհի
խաղաղութիւն սուրբ պարգեւեն :

44. Իրարու հպասակներուն
նոյն գորովով բող նային
Ուարգահասին անոնց վրայ՝
ինչպէ՛ս զաւկին հայր բարեգութ :

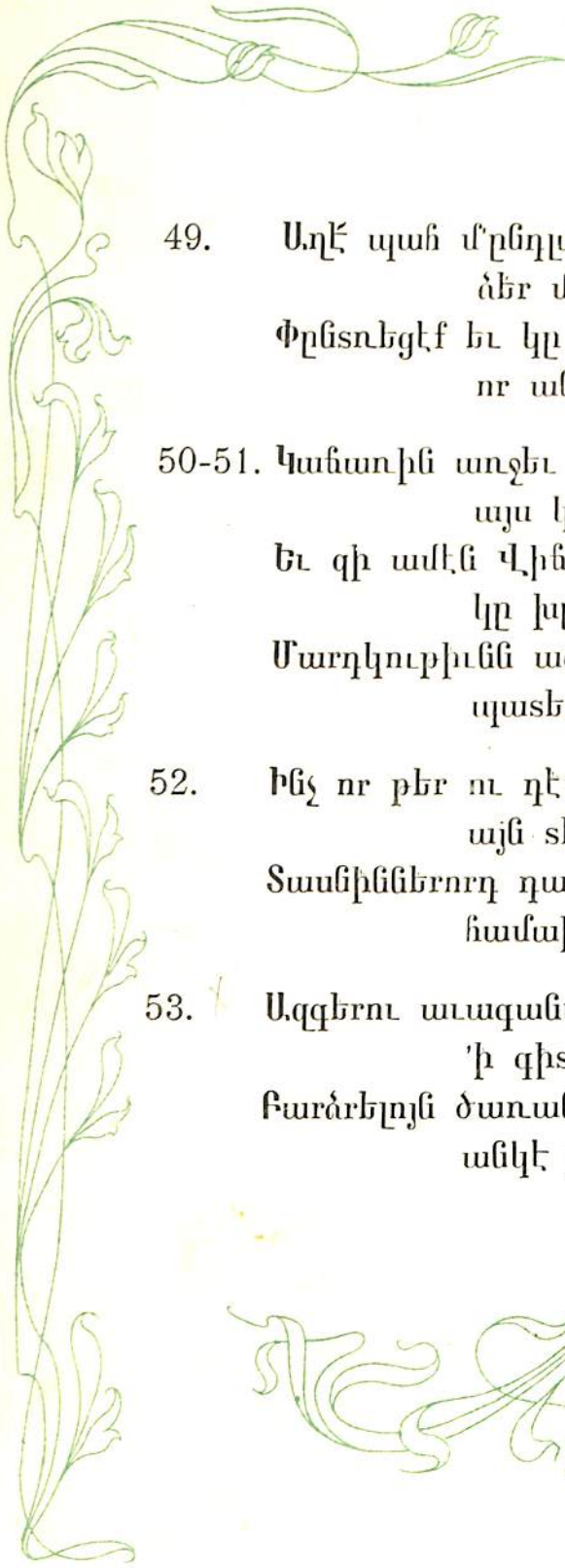
45. Անոնց այսպէ՛ս դաւնակից
միութենէն պիտի անին
Ազգերու անդորրութիւն
Եւ աշխարհի բարգաւաճանք :

46. Ազգ մ՛որ կրբութեամբ
ուրիշէն վեր է, կը պարտի
Իւր վայլած բարիքներուն
հաղորդ ընել միւս ազգերն ալ :

47. Թող խորհին Արեւմուտք
Արեւելից երջանկութեան ,
Եւ Հարան Հիւսիսոյ
զարգանալուն հիգըն բափէ :

48. Երբ ազգերուն մէջ հաստատի
այդ ցանկալի եղբայրութիւն,
Այլ եւս ո՛չ պատերազմի
սեղի կը մնայ ոչ բրոնութեանց :

49. Աղէ պահ մ'ընդլայնեցէ՛ք
    նէր մսածուրեան ոլորսներն.
Փընտեցէ՛ք եւ կը սեսնէ՛ք
    որ անհնարինն հընար կ'ըլլայ»:

50-51. Կահառին առջեւ պէսպէս
    այս կարծիքներ յայտնուեցան.
Եւ զի ամէն Վիհակէ միջոց
    կը խընդրէին սրտի մըսօք
Մարդկութիւնն ազատելու
    պատերազմի հարուածէն,

52. Ինչ որ թեր ու դէմ տեսաւ
    այն տեղ Տանիօ, ինչ որ լըսեց՝
Տասնիններորդ դարավերջին
    համախըմբուած կահառին մէջ,

53. Ազգերու աւագանւոյն
    'ի գիտութիւն արձանագրեց.
Բարձրելոյն ծառաներն
    անկէ թերեւս օգուտ քաղեն:

43 其の長たちをして相互の友情を温め
萬氏兄弟の誼をヒカシめよ
彼等をして

44 全吾界に我仁意をしき
民をして幸福と平和とに安んせしめよ

45 其の長たちをして

我民の幸福をはかる者と
父の子におけるか如くからしめよ

46 全吾界の誠意宗と幸福とは

此れら長たちか友愛のためそのたごし

47 其れら一國にして

智識と開明とに他國を凌ぐふとあらば
よし汝が姉妹の間に
我が實を分ち與へしめよ

47 東の民の運命は

西の民をして分たしめよ

南の民の幸福のためよ

北の民をして救めしめよ

48 かくの如くして

萬の國民親交を歸するの日は
即ちすゝての戦すゝての我念が
永遠に終を告ぐるの時

49 汝の心を廣くし

汝の思考をして

や廣き地平の上よはせしめ
汝姉妹の情より遠からしめよ

かくて汝は始めて識らん
いかよして鬼に勝ち

何時も萬氏の幸福が

吾人行為の理知たるをうべきがを

かくの如くなりき

平和會議の席に

戦とその悲慘より起る害悪を
去らんとする貴き希望として

相譲り相諭せる人々の
意見と目的とは

終にわれ、グニシユをして

其の偉大として友情にみちたる會議の
正しき及影響を傳へしめよ

汝がはくは、地上の

民の長たる人々をして

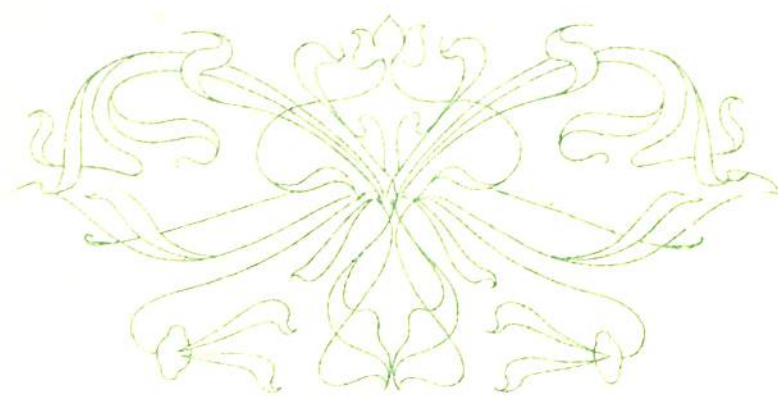
平和の神の使節たらしめん

汝がはくは地上の

民の長たる人々をして

如上の貴き理想を實現しえせしめん

(終)

たとひ嚴かに説き出すらく
我として一言あらしめよ。

28. 自らの心強きは

人生の水米に存す
人は求めて飽くことを知らざるもの
いかに力かよく之を制しうべき
良心をらんが 恐怖をらんが。

29. 蓋人の善悪を問はず

恐怖が

最大の善行も
さらに大なる勢力を有するは事實なり。
されば我等剣をとる者をして
左の主張あらしめよ。

30. 準備は

何人とも偶然の機會を利用し能はざるまでに
完成せられざるべからずと。

31. 平和を欲せば戦あらしめよと

古の博士しいるふとあり
その語は諺とまでなれりき
我友よ 望むらくは と

東國の使節は説く

まづ吾人をして

悪の何たるかを明しせしめよ。

33. 即ち 昔も今もかはるべしとなく

全人類の不幸をまねく
殺人戦乱の原由を窮めしめよ。

34. 此れに對する方法を講ずる前に
まず不幸の性質を明にせざるべからず。

これ疑ひし無く争議の要なきらん。

35. 蓋自らの心と無識とは

限り無き戦と、かくの如く多くの不幸とを
胚胎する原由なり。

36. 上の二箇の害主母が地上に存せん限

度風は長々に吹きやむの期をからんとす。

37. さらに國といは不町といはす

山野溪谷の地均方を論せず
あまねく民衆の間に

左の如き無上の真理を説きむらめしめよ。

38. 地上に存する人類は

すべて同一の起源に属す。
改米細非の地の分ちをとはす
人は共通の故國を有す

地 細微の生物も之よりて生くる大地のれり。

39. 無き民衆を創造したまへる神は

彼に才智と良心とを與へて

同胞を善に導き

悪に趣く傾向を

制するおとを得せしめたまへり。

40. 神は萬民に良心をたまへり。

これ人の人たる所以として

神の教へ、宗教の道は皆此に存す。

41. 言語人種地境の善悪無きおとかくの如く此れは

改世の民相世乃て兄弟ならしめよ。
われらの父は一かれはなり。

42. 地の上

民に長き處よりさるが故に

8 新らしき銃・新らしき剣の教増すと共に
古にいろがるものは民の不孝なり。

軍備を大にするは

たゞ我と我が損害を招くに過ぎず。

多くの手は、おれがために

不生立生のぼたらしに消滅せらるればなり。

9 さればすべての國々

殊よは改大陸の國々をして

互に相和し相むつみ

たゞ身を亡ぼし涙を求ふるために

新らしき武器の究明を競ふふとながらしめよ。

10 よろくの國

またとに平和を愛するの心あらは

未來の戦のために軍備を増し

火薬彈丸のそまへをふすをやめよ。

11. そはとまれ、欠くべからざる必要は、と

使節のひとりは速ふ。

民の目前に、戦と

そのいたはしきさまを示すにあふ。

12-13. ちらゆる町、ちらゆる村も召募せられし

幾萬の少壯は

最新式の武器に飾られて

死の道よつく。

14-15. 一戦の後

彼等の過半は覺れ

戦の野、死骸は草を乱し

血は川と流る、

16-17. 寡婦・姉妹

未來の妻、よろべなき孤兒

涙をふるひて、わが悲みの罪人をのろふ、

お、いくはくの人心をやぶりにて

我子の丹心はふむおとなき

敷居の上に泣き倒れんがさ。

18 榴彈軒をかすめて

くづれ落ちるいらがの下に

そ、くま子の流戸いがからん。

19 原大尉の心よほしゆ地と

敵し味方し

先へるものは道

求め得たるものは雪合落。

20 工業の衰頹・商業の不振は

労働者の不幸をまゆす

わがては正業をとる社會の哀落を基す、

21. たすすからぬ方かきて

水かへる望みの本は

た、困難と不幸との罣を結ぶべければなり。

22-23. 畠は蹄鐵にあれて

陣笠のあとには野邊の草にのみり

羊群は食を失ふて斃る、

24-25. 野鼠の死骸は悪臭をはかちて

いがある美香も勝つたと能はず。

悪度はおれより起りて

悲惨の戦は一層悲惨の結果を生じ来る。

26. 民衆をして今少しく才智あり

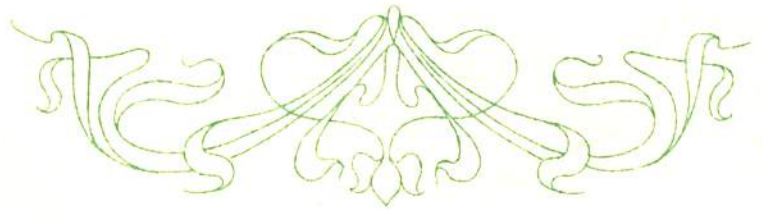
施政者をして戸、人心あらしめば

の、る然ての不幸に

終りをまきうべきものを、

27. 時に一武人は立ちて

ہنکام تشریف از حضور علیا حضرت ملکہ بلاند و عمارت سلطنتی
 لایہ برای العین دیدید کہ چه قدر ماموریت ما و نتیجہ مامولہ ان جا
 نظر وقت و اہمیت آن علیا حضرت شدہ بود
 اقیان ہمت بفرمائید کہ در مقابل عالم مدیت دین خود ما را
 ادا کنیم و اعتماد علیا حضرت ملکہ جوان و ہلمین و علی حضرت
 امپراطور جوان نیکولای دویم را دو چارستی و فخر نمایم
 از صمیم قلب از روی حکیم کہ این اقدامات عالیہ امپراطور و اما
 نیک ملکہ بجنبہ خوشحالی اخلاف با بزیر ختام آراستہ شود

波斯皇子、ミルザリザカン殿下御作

ハーゲ平和會議の歌

佛文和譯

國は平和の美果を味はらん。

4. 第二の使節は説くらん。

是るくの國聯合して

強者の同盟を形づくり

すべての爭議は仲裁の法廷に決せん。

5. かくて他國に凌辱を加ふるおとやみ

すべての困難はたやすく解かれて

彼我の民相和せんか。

6. 第三の使節答ふらくはこれと

ある問題を決せんおといと難し。

死を裁する器に

7. 國がまたの黄金を吞まざる間は、

武庫と共に生じ立つものは

他人のもの、他人の地を求むる

3. 文士、辨士、博學者の士、
共に博愛の良き種をまかんよは

2. 使節のひとりハ説き出すらん。

萬の國、わか所有に満足して

良心、虚譽の心にかはらは

古をきはめて

國と國との戦はやみかん。

3. 文士、辨士、博學者の士、
共に博愛の良き種をまかんよは

این ادعای از راه تلق و غرض دیگر نمیکنم
آقایان بمن اجازه دهید که یک دلیل مبنی بشمارد قوت
قلب و خوبی اعلیحضرت امپراطور اطهار نمایم سال اول
ماموریت من به نمایندگی ایران در دربار روس روزی سواره سرتی
الترام رکاب اعلیحضرت امپراطور را که از عمارت نرستانی
بمیدان مشق بجهت ملاحظه عرض شکر که معارف غرغیبان بطرف
مسکو برای تاج گذاری ترتیب شده بود نائل بودم چون آنروز
قدری کسالت و ضعف مزاج داشتم حالت غشی عارض شد
و از اسب افتادم همیکنکه امپراطور حالت مرا مشاهده کردند
موجب مشغخ خودشان را امر به ایستادن فرمودند و مرا
به کالسکه گذاشته و به سفارت نفرستادند از بالای سرم
حرکت فرمودند و در مدت عرض سپاه مکرر اجدانهای

خودشان را بجهت احوال پرسی سفارت فرستادند شعر
معروف مایشخ سعدی وقتی که خواسته تبحر را بطور التیق محبم
کنند بعبارت ذیل بیان کرده
بادوستان خویش نخه می کند خاک

سلطان که کند به تبحر سپاه را
امپراطور جوان مالک رقاب بیت و شش ساله که اول دفعه
بعد از جلوس تاجت سلطنت با عظمت سی هزار قشون منظم
مسکله از مد نظرش میگذرانند در این هنگام تبحر مشروع یک
حادثه را که برای یک نفر خارج اتفاق افتاده بود فراموش نفرمودند
باید اذعان کرد که یک رفتارش این قسم باشد نمیتوان او را خودین
گفت و افعال او که یکی از آنها اقدام به تکمیل این کنفرانس است
نمیواند شرح کند مگر از یک قلب رقیق و پاک

وقتی که دولت روس احترام دولت ایران را دعوت کرد
که در کنفرانس صلح شرکت نموده و یک نفر نماینده با آنجا بفرستد
و اعلیحضرت شاه و بیعت مقدس من این ماموریت با شرف
به این بنده مرحمت فرمودند روزنامه‌های روسیه و سوئد
و خصوصاً جرائد پتر بورگ و استکهلم که در هر دو این پایتخت سمت
نمایندگی متبوع منخستم خودم را دارم و اگر چه خیلی غربی هم باشد چون
زمره ارباب قلم محسوبم میدارند این ماموریت جدید را بعبارة
محبت آمیز تبریک گفتند همچنین روزنامه‌های مملکت من
چشمداشت خودشان را بابتیاج حسنه این ماموریت
بیانات مسرت انگیز اظہار داشتند اینگونه حسن عقیدت روز
بذمت من فرض می‌کنند که بنده هم از طرف خود چند کلمه در مابین
عالی که عبارت از خدمت بعالم انسانیت باشد و ما را از برای

آن در اینجا جمع شده ایم علاوه بکنتم
بموجب آتی که بمضمون لایحه متحد المال انسانیت مقال گننت
مورا و یف از هر طرف اظهار شده ممکن نیست که دیگر خبری بنفرام
ولی چنانچه می‌بینم از یک طرف هم مفاد لایحه گننت مذکور بنای
ایرادات گذاشته شد حتی بقدری زیاده روی کردند که نسبت
خود منی و اغراض شخصی بمضمون مرآت مشون لایحه مزبور
دادند

چون این بنده بشرف شناسانی شخص اعلیحضرت امپراطور
نیکولای دویم نایل ستم و بیک نفسی و خوش فطرتی آن
اعلیحضرت با علی درجه پی برده ام خودم را خوشبخت میدانم از
اینکه با او از بلند در این آئین عالی عرض کنم که جمیع تکالیف دولت
روس از خوش نیتی و قلب پاک پادشاهشان طراوش کرد

تَجْمَعُهَا نَظْمًا شَيْبَابُ الْفَائِدَةِ
الْأَيْعَادُ الْجَدِيدُ السُّلَيْمِيُّ الْغَامِطِيُّ
بِجُوعِ عَيْفٍ عَنِ قِصْوَةِ عَيْضِيَا
مَنْ الْجَبَابِ الْأَشْرَفِ الْعَالِي ضِيَا

کتابخانه مجلس شورای ملی

ترجمه نظم است که جناب اشرف پرس ارفع الدوله میرزا
رضا خان سفیر فوق العاده دولت علیه ایران در سنه ۱۳۱۷
فرانسه در کنفرانس صلح عمومی لاهه در مجمع عموم اجراء محترم
این انجمن عالی بیان کرده و بنحواش اجراء کنفرانس همان روز در
مخصوص این سخن طبع رسیده و با اجراء کنفرانس تواریخ شده است
و همان اوقات صورت ترجمه این نطق در اغلب روزنامه های
معتبر بلاند انگلیس فرانسه روس المان سوئد
و روزنامه های فارسی ایران و غیره منتشر شد
افایان از اول افتتاح کنفرانس تا حال بقدری نظمها
فصح و بلوغ در این انجمن عالی کوشش شده که از طرف من خلد
جرت است در یک لسانی که زبان ملی من نیست لبشایم

وَالْعَقْلُ فِي كُلِّ الْبِلَادِ حَاكِمٌ
إِنَّ الْمَثَلِيبَ وَالرَّيْسِينَ لَأَنْفُ
فَالرُّؤْسَاءُ لَوْ صِفَتْ لِبَعْضِهَا
أَرَأَيْتَ الدُّنْيَا بُوَيْبَعِ أَرْضِهَا
رَعِيَتْهُ الْبَعْضُ لَدَى الْبَعْضِ سِوَى
كَالْأَبِ وَالْأَبْنِ حُبٌّ وَهَوَى
فَرَأَيْتَ الْعَمَلِ بِأَيْمَانِ دَهْمِ
تَمُومِعِ الْعَمَلِ فِي بِلَادِهِمْ
وَكُلُّ مَلِيَّةٍ نَمِيَتْ بِالْمَعْرِفَةِ
تَرْتَدُّ مِثْلَ فَيْسَى فِيهَا السِّفَةُ
فَلَيْفَتَكْرَاهُ الْجِهَاتِ الْأَرْبَعَةَ
تَعَاوَدُ عَلَى الْجَنَاحِ وَالِدِ عَيْدِ

فَعِنْدَ مَا تَرَى الْجَيْبِيعَ عَائِلَهُ
لَمْ تَرِ مِنْ ظِلْمٍ وَحَزَبٍ غَائِلَهُ
وَسَبَّحْ دَوَائِنَ الْحَيْثَالِ وَالْهَمَمِ
تَجِدُ سُهُولَةَ الْحِكَاكِ بِالسَّلْبِ
أَرَأَيْتَ بَيْتَهُ ذَا حَيْثُ تَلَفَهُ
إِذَا الْحَيَاتُ كَوْنَاتٍ لَمْ تُنْصَرَفِ
تَأْمَلُوا تَدْبِيرَ تَخْلِيصِ الْبَشَرِ
مِنْ أَمْرِ الْحَزُونِ فَهِيَ شَرُّ شَرِّ
مُضَارَفَاتٍ دَانِيَةٍ لَهَا نَشِيرُ
بِحَيْبِيعِ قَرْنٍ تَأْسِيعِ بَعْدَ عَشِيرِ
وَحَدِّ التَّقْرِيفِ فِيهَا لِلْمَلِكِ
لَعَلَّهَا تَفِيدُ خَلْقَ اللَّهِ حَيْثُ

اللازم العتلة للمدا فعتة
ليهرب الضد ويحفي طبعه
وقال شيخ نزع الحجاب
من رام سئلها هيا الحاربه
وقال شريك ايهما الخلان
هل الخفي نكته بيان
ما عتلة العزاز والقنات
سيران في الماضي معا والجان
يلزمنا شخص اسباب المرض
والسعي في علاجها بعرض
جها للخالق قد نيا والعين
قد كانت العتلة في سيفك الذا

ان لمز ان تبا فني ذى المظالم
لمز من وجب لسئل العالم
فلازم تفت هي من ذا المتك
في المبدن والضياع والجان
صيني وافر جي وافر قى فهم
لوطن والارض مبيت كن لهم
خلفتنا الهت من العتلة
وامر العتلة هدايتا الامم
وهو ارات ارحمة ونصية
تكون للعنوم رزينا وصبية
فنحن اخوان من الامم وانبت
صيني وافر جي معا في النسب

مَسَاكِنُ الْجَمِيعِ تَمْسِي خُرَيْبُ
فَالطِّفْلُ نَيْكِي وَالنِّسَاءُ مُضْطَرِبَةٌ
خَزَائِنُ الْجَمْعَيْنِ مَا حَوَتْ ذَهَبُ
يَذْهَبُ مَوْرَثًا مِنَ الدِّينِ النَّصِيبُ
وَيُعْطَى الْمَعْمُومُ وَالْكَيْسَانُ رَحْفُ
وَمَاءٌ وَجِبْرٌ لِإِعْتِبَارٍ فَيُرْجَفُ
وَيُعْتَرَى التَّأخِيرُ ذَا الْكَيْسِ وَلَا
يُثْمَرُ غَضِنٌ مَا ارْتَجَبَ سَوَى الْبَلَاءِ
لِحَرَكَاتِ الْعَيْشِ كَرَّ الزَّرَاعِي
مُحَاوَجَتِ الْخَيْبِ الْأَضْيَاعِ
بِالنَّارِ الْخَرَبِ وَجُوعٍ وَظَمًا
كَثِيرٍ مِنْ دَوَابِّ وَمَوَاشِي عَدْلًا

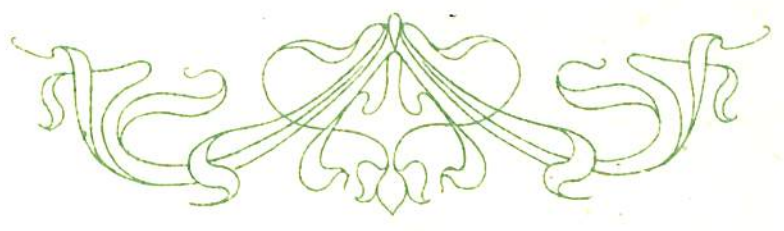
وَتَشْتَرِي هَاتِيكَ الْجِسْمُ مِنَ الْأَلِيَّةِ
يَنْشُرُهَا الْمَرْيَةُ دَفْعًا بِالْغَالِيَّةِ
وَذَاكَ نَيْدِي مِنْهُ أَنْوَاعُ الْمَرْضَى
فَلنَعْتَرُ فِي بَقِيحِ انْتِجَاحِ الْغَرْضَى
لَوْ فِي الْمَلُوكِ رَحْمَةٌ وَفِي الْمَلِكِ
عَقْلٌ نَأْوِ وَأَعْنِ نَهْجَ هَذِهِ الْعِلِكِ
وَقَالَ مِنْهُمْ ضَابِطٌ هَلْ رُخِصِي
لِمَا أَرِيدُ مِنْ كَلَامٍ قَصِي
الْحَيْثُ صِرَ طَبِيعٌ فِي جَمِيعِ الْخَلْقِ
وَمِنْ عَيْبٍ بِالْخَوْفِ أَوْ بِالْحَوْتِ
فَالطَّبِيعُ الْأَضْيَافُ دَوْمًا غَالِبٌ
فَعِنْدَنَا الْعَيْشُ كَرَّ رَأْيِ صَيَّابِ

وَقَائِكَ مِنَ الْفَرَجِ الْمُدْرِكِهِ
اِنْتَانِ الْاِتِّ الْوَعْيِ وَالْمَعْرَكَةِ
زَادَ مَطَامِعًا بِمَلِكِ الْغَنِيِّ
وَلَيْسَ فِي الْاَطْمَاعِ عِقْبَى خَيْرٍ
هَذَا اِسْمُ الْجُنُودِ وَالسَّيْلِ الْاَجْمَرِ
لِلدَوْلَةِ وَمَلِكٍ عَنِ عَيْرِ صِرْدٍ
فَلَيْسَ بَعْدَ اِخْتِرَاعِ نَارِ الْحَيْدِ
مِنَ الْعَيْبِ يَوْمًا بِالْاِخْصِ الْغَرِبِ
لَوْ خَلَّتِ الْقُلُوبُ مِنْ مَخَاصِمِهِ
مِنْ كَثْرَةِ الْجُنُودِ كَانَتْ عَاصِمَهُ
وَقَالَ الْاَخِيْنَ لِنَعْتَمِرِ الْمُبْتَغِي
بِعَرَفِ هَذَا الْخَلْقِ عَنِ شَوْءِ الْوَعْيِ

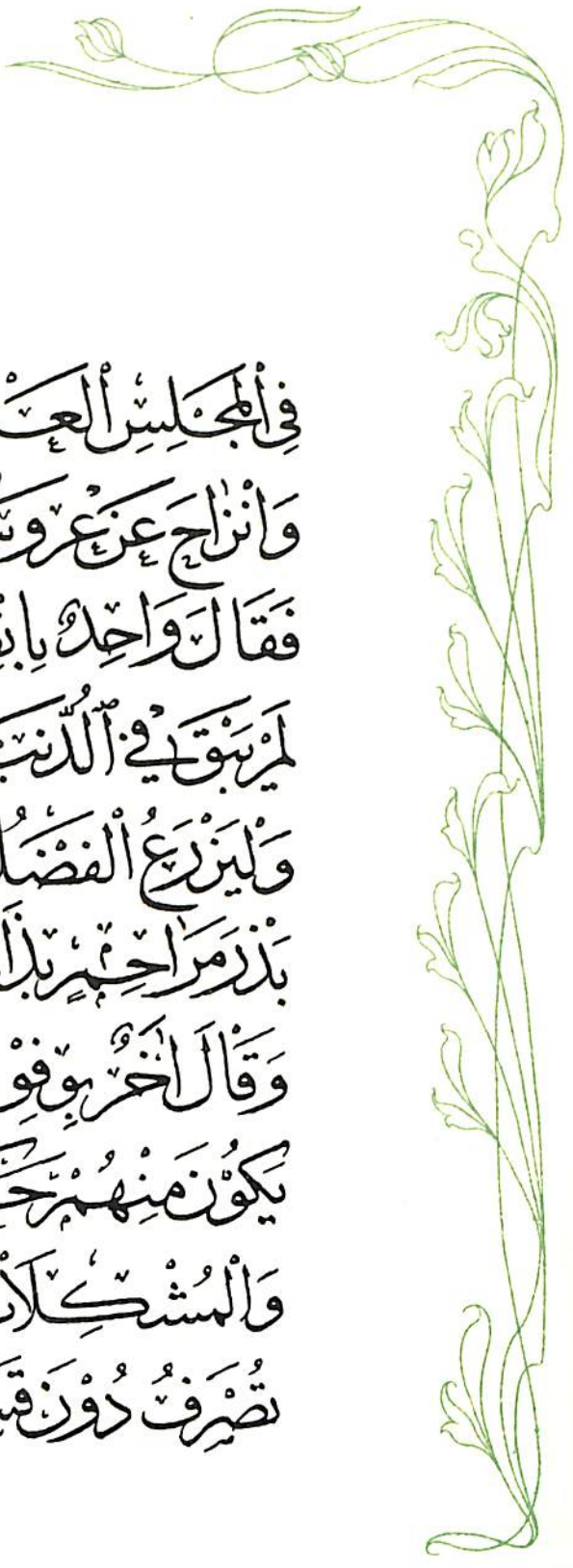
مِائَةَ الْاَلْفِ لِذَا الْحَيْدِ
تُجْبَعُ فِي زَمَانِنَا بَقَرِبِ
كَثْرَتِهَا مِنْهَا اَمْتًا اِزْتَعِلَهَا تَمُ
وَمَا رَسَّ الْقِتَالِ فِي الْاَتَمِ
اِذَا التَّمِي صِفَتْ مَحَارِبُ وَصِفَتْ
بِلِظْفَرِ نَرِي الْوَفَا فِي التَّكَلُفِ
وَتَبَصَّرُ الْقِتَالِ تِلَا اَمْرًا مَسْمُومًا
وَاِنْ هَرَجَ الْجَرْحَى بِهَا سَالِكُ الْبَدْمِ
وَكَثْرَ رِجَالٍ وَنِسَاءٍ فِي مَائَتِهِ
وَطِفْلُ الْاَيْتَامِ وَرَوْحِ اَيْتَمِ
يَذْكُرُ الْاَهْلُ كَبُورًا بَصِغَتْ
فِي صِرْحَانِ مِنْ قُلُوبِ قُطِعَتْ

ای کان جوهر کرم ای داوور جلیل
ایرمک هنرده کعبه که بر امر مستحیل
ایتدی بو نظمی ترجمه صدعیب ایله فرید
عفو جناب اشرف کی ایلمر امید

باب عالی
ترجمه او طه سی میثری
فرید

فِي الْمَجْلِسِ الْعَامِ حَرِي الْكَلَامِ
وَأَنْزَلَ عَنْ عُرْوَةَ سَبْرًا لَلثَامِ
فَقَالَ وَاحِدًا يَا نَصِيفَ الدُّوَكِ
لِمَ تَبْقَى فِي الدُّنْيَا شَقَاؤُ وَوَجَدَكَ
وَلِيَزْعُ الْفَضْلُ بِنُطْقٍ وَوَسَّكَ
بَدْرًا مَرَّاحِيْبِيًّا يَا الْعَامِلِ الْخَبْرِ
وَقَالَ الْخَيْرُ يَوْفِي الدُّوَكِ
يَكُونُ مِنْهُمْ خَيْرًا كَمَا فِي الْمُسْتَكِ
وَالْمُسْتَكِ لَأَنَّ بَيْنَ دَوْلَتَيْنِ
تُصَرَّفُ دُونَ قِسْمَتِهِ بِاللَّيْنِ

هر بلده خلقی او ملی با حکم عقل و دین
بر شهر یار عادل بر سروره و ترین
اندرده اتفاق آید رک با خلوص تام
عالمده دائم او ملی را حترس انام
آبا نصل بنینه اید رسه محبتی
شهرده او یله سوملی ضیف رعیتی
شاهانک اتحادینه وابسته بی کمان
آسایش رعیت و آبادی جهان
هر ملتک که وایه عرفانیدر فرزند
دیگر لر آندن او ملی بالجمله مستفید
سکان شرق ایتملی مغربله اشتغال
اهل جنوب جستجوی راحت شمال

وقت که خلق عقد اخوت اید را و دم
قلم از محل جنک وجدل مورد ستم
بر کره ایله همتی عالی قیلوب خیال
پیش نظرده باق نصل آسان اولور محال
ارای مجلس اولدی بو وجه اوزره مختلف
عزم قوی جمله دول خیره منصرف
تأیید عزم اهل ولاء همت خواص
بر کون بود رده بلکه بولور چاره خلاص
قرن مسیح اعظم ایدی تاسع عشر
دانش نه کوردی هم نه ایشید یسه خیر و شر
اثنای قونفراننده نشرایتدی سرتر
تاکیم فوائد نندن اوله منتفع بشر

اسباب جنکى ایتلى اکمال بی میرا
خلقك حقوقى تا که طمعدن بوله رها
ایجاب حاله تابع وانجامه ناظر اول
صلح و صلاح ایسترایسه ک جنکه حاضر اول
بر اهل شرق ایلدی کفتاره ابتدا:
ای حاضران سویلیکن لطف ایدوب بکا
علت ندر بو وحشت جنک وجدال ایچون
ایقاع قتل و غارت ماضی و حال ایچون
اول با اول ایتلى تشخیص علتی
تشمیر صکره دفعی ایچون ساق غیرتی
خود کامی و جهالتمزد رمن القدیم
سفنک دمایه باعث اولان علت و خیم

اقوام ایسته مرسه شو حالک زوالنی
کور مزجهانده شاهد صلحك جمالنی
دلدن غبار کین و خصومت سیلملی
شهر و قراده اشبو حقیقت بیلملی:
افرنج و زنج و روم و عجم اهل هند و چین
بر بیده خلقیدر وطن مشترک زمین
فیض وجود و یردی عدمدن بزه خدا
امریله قیلدی بدرقه عقلی رهنا
خالق خدا و عقلمدر انسانه پیشوا
واجب عمومه مذهب انصافه اقتدا
بر اصله منتهی ایسه نوع بشر اکر
انسانلرک عمومیدر اخوان یکدیگر

بیکرله خانه خمیره لردن اولور خراب
اطفال لرزه مند و زنان وقف اضطراب
خالی قالور خزائن اکر و اریسه ن قود
بارکران دینه کلور نوبت قیود
چرخ دیوچار سکه اولوب کار و صنعتک
ناموسی پایمال اولور اهل تجارتک
ارباب کار و کسبک اولور غیرتی هبا
شاخ املده بار فلاکت بولور نما
محصول زرعی جنبش لشکر ایدر تراب
فیض زمینی خیمه عسکر ایدر بیاب
اشای کار زارده بی آب و بی علف
جنس دواب طوپ و تفنگه اولور هدف

افساد ایدر هوای زمینی تفسخات
هر نقطه لاشه لرله اولور مشهمات
انجام کار در لو مرضلر ایدر ظهور
تصویری عقله دهشت و فکر ویر رفتور
نوع بشرده و اریسه کر عقلمن نصاب
واجبدر ایلمک بو مصائبدن اجتناب
سلک الال نظمه شو یولده و یروب نظام
بر عسکر اولدی مفتنم فرصت کلام
مجبول حرص و آزدرا انسانلر اکثری
آندن یا خوف یا که عدالت ایدر بری
قوت که حق اولمده اکثر مغالبی
بر عسکر کده ایسته بودر رأی صابئی

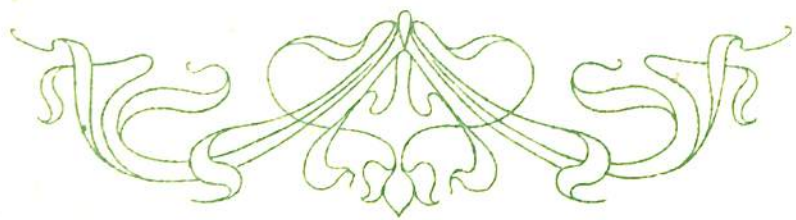
بركان معرفت دیدی ایتدجکه دائما
اسباب جنگی اوروپا اکماله اعتنا
انظار حرصی عطف ایله اقطار عالمه
ایلر اطاله دستنی اضرار عالمه
تبدیل طوپ واسلحه و کثرت سپاه
سگان ارضک ایلمده حالنی تباه
تقریر امن و راحت ایچون حاصل کلام
ویرمک کرکدر اسلحه ایجادینه ختام
فکر خصامی ترک ایسه کر زبده مرام
تکثیر جیسته ایتمالی سعی و اهتمام
بر مرد کاردان دیدی خلقه یکان یکان
حربک شرور و دهشتنی ایتملی بیان

میدان کارزاره ویرلسه بو کون قترار
بر آن ایچنده سوق اولنور چند بی شمار
بیکر سلاح نوله مسلح نسق پذیر
جنگ وجد لده جمله سی استاد بی نظیر
بونلر طور نجه عرصه هجاده صنف بصف
بیکلرجه قهرمانلر اولور لحظه ده تلف
اجساد کشتگان بیغیلور خاکه چون منار
مجروح تیغ غدرک اولور خونی جویبار
بیکلرله خلق لابس ثوب سیاه اولور
بیت الصفاى عائله شیون پناه اولور
اولاد حسرتیله نیجه مادر و پدر
سامان و صبری باده و یروب ناله لر ایدر

آچلدی قونفراننده چون باب کفنکو
ایتدی سخن عروسی بورسم اوزره کشف رو
براهل فضل منصف اولیدی دیدی دول
قالمازدی هیچ اورته ده پیکار ایچون محل
قالوقلمله مزرعه دهره فاضلان
تخم مراحم اکلیدر طور میوب همان
دولتلا اولملی دیدی برصاحبهم
بالاتفاق حل مسائل ایچون حکم
براختلافی ایلسه کرانلرک ظهور
فیصل پذیرایدملی اما خلاف زور

تا این صفات بد شود رفع از میان
 صلح و مسالمت نمود روی جهان
 در که بسار و درده و در شکر و در من
 بر جمله خلق باید فغان این سخن
 کافر قبی و فرکی چنینی است طین
 آن یک وطن بدین جمله را کن
 ما را چون خلق کرد خداوند عزم
 فرمود عقل را که شود مادی اعم
 خلاق حکلی است خدا خلق بر ما
 انصاف و رحم بدین معنی ماست
 جنس بشر یک پدر و مادر است ما
 با هم برادریم فرسخیم یا حیا
 چون عقل حاکم است در هر دیار و ملک
 باشد یکی رئیس و یکی شهزاد ملک
 این سروران شوند برادرزبان همه
 اسودگی دهند بر اهل جهان همه
 بیند خود رعیت هم را بیک نظر
 باشند مهربان چو بر اولاد خود
 از اتحادشان شود افزوده با یقین
 اسایس عریت و آبادی یقین
 بر طمی که ترش هست شتر
 باید بکیران رسد انقضی شتر
 مغرب کند رفاهیت شرق را چنان
 باشد در جنوب لی راحت شما

وقتی که حلق تجله برادر بود بهم
 نه جای جنک ماند و نه جور و تنم
 وسعت بده بدایره همت و خیال
 یک اندکی بس کج چه آسان شود محال
 ایزین قیل بودی آرا، مختلف
 چون همت تمام دول هست میسر
 تا ممکن است بلکه نماید چاره ما
 جنس شبرافت غوغا شود و ما
 دانش آنچه دید و شنید از علمیه
 در کفر انس اخر این قرن نوزده
 را پورت بر معارف کل ظل نمود
 شاید که بندگان خدا از آن برند سود

در این زمان ماکه بمیدان کارزار در چپ دزوره جمع توان صد
 با صبره جدید چه انبوه شکری ار استه تمام تعلیم عسکری
 در عرصه محاربه چون در کشد صف مردم شوند گشته نزاران بظرف
 از گشته پشته کرد دوز زخمدار ما انقدر خون رود که شود جویبارها
 بس مردوزن کند لباس غرابر زخما شوند سوه و اطحال بی پد
 بس مادر و پدر ز خگر گوشه های خوش یاد آورند و ناله کشند درون ریش
 بس خانه ها شوند خرسپاره ما خرا اطحال در زلزله زخما در اضطراب
 خالی شود خزانه زرز هست اگر نه برض و آنکه فتند هر دو طرف با هم
 فابریکها معطل و بازارها کساد آخر روز معتبرین آبرو بباد
 اصناف باز ماند یکسر کسب و کار شاخ اهل فلاکت و فقر آورد
 ضایع شود زراعت از جنش سپاه زیر حیا م مرتع مردم شود تباه
 از توپ و ارتفک زنی بی علف بسیاری از دواب مویشی شود

چندان شود عفونت اجساد ایله سند عفوتش نحمد هیچ غایبه
 و آنکه کند روز مرصه های مختلف باید بدین تیاج بدگشت معتز
 که هست عقل در ظل و رسم در دول دوری کنند از نیمه محنت و علل
 اهل نظام بود در این بین گفت اگر رخصت دهد دارم بگیرم مختصر
 فطری بود چو حرص و طمع در کام نامس منعش نمیکند مگر انصاف با بر
 اغلب چو زور حرص با انصاف غالب دزد ما عساکر این رای صائب است
 کاسابت و دفع کنی حاضر است چنان که ترس کس طمع نگیرد حقوقنا
 فرموده است پیر خردمند صلح دو حاضر بختک باش اگر صلحت ارزو
 و آنکه رائل شوق یکی گفت دوستان این نکته را ز لطف نماید یکی بیان
 علت چه بوده این همه خنک و جدال این جمله قتل و غارت ماضی و حال را
 اول نمود باید تشخیص این مرض و آنکه پی معالجه کوشید بی عرض
 خود خواهی و جهالت با بوده از قلم علت بر ای این همه خونریزی عظیم

آواره بزم صلح لایبانه

در بزم صلح لایبانه چو شد طرح گفتگو
ز نسیان نمود سنا بطون ارجحان
گفتا کی قناعت انصاف و در دل
می بود اگر نیست در نسیان جدل
باید که فاضلان جلالت چه بسیار
باشد تخم رحم و مروت در این جهان
گفت آن یکی دول همه باید
در حل مشکلات خلاق حکم شوند
هر مشکلی که بین دو دولت گنجد
هم چاره اشکش با صلاح فی بزود
گفت اندر که این همه اسباب فتن
چند آنکه می رسند به تحمل در فتنک
افزون کنند حرص و طمع را ملکیت
چون شد طمع قوی نشود عاقبت
تبدیل توپ و اسلحه و کثرت بنو
غیر از ضرر بدولت ملت چه سود
باید از احتراع جدید تفنگ تو تو
مانع شوند جمله دول خاصه در ارتو
خواهند اگر مخاصمت از دل بر رو کنند
بر عده سپاه نباید افزون کنند
گفت اندر که خلاق نماید هر زمان
بدبختی و محاطرت جنات را

ترجمه مراسله جناب کنت لامسدرف وزیر
امور خارجه روس

اقای وزیر تمامی عقاید کفرانس لاهی را برشته تنظیم در آورده
و عنقریب پانزده زبان ترجمه شده و طبع خواهد رسید چون
علیحضرت امپراطوری موسس این انجمن عالی عالم انسا^{نت}
بستند خیلی ارزو مندم که انشیریا معظّم مش از وقت انمضون
انها مستحضر باشند لهذا از انجناب خواشمندم که لطف فرمود
نسخه مانی که در این ضمن ایفاد خدمت میدارم بخاکمای
علیحضرت امپراطور تقدیم نماید این موقع را معظّم شمرده
احترامات فائده و احساسات مخلصانه خود را نسبت بان
جناب تجدید مینمایم
میرزا رضا خان

ترجمه مراسله جوابیه بواسطه جناب کنت

لامسدرف وزیر امور خارجه روس

اشعار دلکش زیبارا که از آثار مسلم آن جناب اشرف حاکی
عقاید کفرانس لاهی بود با کمال رغبت بحضور علیحضرت امپراطور^ی
تقدیم کردم و بسنعت مقدّس من از ملاحظه آنها با علی درجه ستر
حاصل نموده و بن امر فرمودند که تشکرات امپراطوری ایشان را
بجناب اشرف ابلاغ نمایم بانهایت شوق و ذوق از تفصیل
خاطر عالی را مستحضر نموده و این موقع را معظّم شمرده تجتهد تقدیم
احترامات فائده خود میپردازم ۱۴ رویه ۱۹۰۱
قطر زبورغ کنت لامسدرف

ترجمه عریضه بحضور اعلیحضرت امپراطور روس

اعلیحضرت استحضار عقاید مختلفه کنفرانس لاهی را که اعلیحضرت امپراطور
مؤسس و بانی مقدس آن شد بزبان فارسی برشته نظم آورده
و مستعدی اجازه هستم که نسخه فارسی از ابر ترجمه روسی و فرانس
با اعلیحضرت امپراطوری تقدیم نمایم این اشعار ناقابل سپا ندرده
زبان ترجمه و طبع خواهد شد و خیالات عالی کنفرانس صلاح
که از طرف فرین الشرف پادشاه تاجدار مقدس خودم بشرف
ماموریت آن نائل بودم در همه دنیا ابدال همسر زنده و باید از خوا
نمود و بواسطه همین نام نامی آن اعلیحضرت در قلوب حق شناسان
عموم ناس ابدال همسرا محکوک خواهد گردید چاکر صمیمی و بنده

مطبع اعلیحضرت امپراطوری

رضا

عالم و برید بانوید صلح و صفای اولاد آدم کرد
پادکار اشتراک مشرق زمین در گذاشتن نخستین سنگ بنیان
عماریکه یکروز بلجا خانواده بزرگ نبی نوع انسانی خواهد بود این چند
صفحه را بنام نامی ارباب مروت و طرفداران اخوت در میان
افراد بشر که اولاد یک پدر استند ختم و تقدیس بنمایم
این شومی صلح زدانش برور کار
ماند بطالبان اخوت بیاد کار

هر چند انجمن صلح عمومی لاهی که از پر توهمت بلند اعلی حضرت
امپراطور نیکولای دویم تشکیل یافت تاکنون فروغ نیاج مانور
هوید ان ساخت با وجود این یکی از وقایع بزرگ این عصر محسوب می شود
و تاسیس این مجلس عالی بمراودات ملل متمدنه دوره جدید و شاهراه
سدید بار کرد

در عقاید و اقوالیکه در آن انجمن از افکار افکار دانشمندان نامی بین
سفته و کهنه شده ممکن نیست که روزی مانند دریا صین از ناخن در
همه نقاط رومی زمین شکفته نشود و از رایحه روح افزای آن ما
شام جان جهانان معطر گردد لهذا خواستم خلاصه
ان افکار را بر بانی و رای اسلوب لوائح رسمیه برشته نظم

در آورم

خدا کند که آن آرا جهان آرا می عالی با جناح بسک سیر شعر طایر قفا

جواب اشرف نایب اسم
بر من اربعه اوله که در اس

منقده در شهر لاهی نامور مختار و نهایت ده اول با بر مطور بطون

ما برود در این خدمت محو له تجوی از عهد که بر آید ما را از لغات

خوشتر نموده بود حال اسم که خلاصه مذاکرات و افکار آن

بوده اختصار در نهایت وضاحت بر شریف نظم کشیده است

چندیم القات مخصوص در اسم طوکانه ما را که همیشه در باره

در ازای این تالیف نیز بارخ الله و لیسایه شمر جاهلی الاول

پیش ارفع الدوله میرزا رضا خان دانش
سفیر کبیر دولت علیّه ایران مقتدر اسلامبول
وزیر مختار و ایلچی مخصوص سابق در دربارهای روسیه و سئودوز
رئیس فخری دائمی
اتفاق عموم خوان عالم برای انتشار خیالات صلح و مسالمت از تعلیمیت

وزیران امور خارجه و امور معنوی و معنوی

عضو افتخاری انجمن صلح بزرگ

7938

7939

7940

7941

0003919

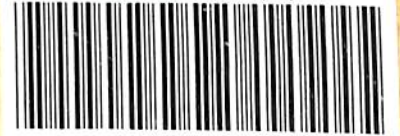
0003920

0003921

0003922

20 13

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0003922

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0003921

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0003920

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0003919

